

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΕΝΑΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΘΕΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΜΗΜΑ 3

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΗΛΙΑΣ ΤΑΤΣΗΣ (ΠΕ10)

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΟΣ

Οι μαθητές που συμμετείχαν στην εργασία:

Ελένη Μενεξή

Παναγιώτης Μιχαλακάκος

Βάσω Μιχελή

Διονύσης Παπασταύρος

Μαρία Παξιμαδάκη

Μαλβίνα Ξωμεριτάκη

Μαρίνα Νομικού

Λάουρα Νουρτσελάρη

Ραφαέλα Παναγοπούλου

Μαρία Πάνου

Σωτηρία Μιχελάκου

Γιώργος Μπαρμπούνης

Παναγιώτης Μπότσης

Μάριος Μπουρρώ

Γιώργος Νομικός

Ιωάννα Μουστάκα

Άννα Μπόη

Γεωργία Μπόη

Σάββας Μωραίτης

Ανδριανή Μωρίκη

Θοδωρής Μέξης

Βαρβάρα Μπάσδελη

Ευαγγελία Μίμαρου

Δέσποινα Μουράτου

Μαρία Οικονόμου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
ΠΕΡΙΛΗΨΗ - ABSTRACT	3
ΜΕΡΟΣ 1 - ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	4
ΜΕΡΟΣ 2 - ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ	
 ΠΟΛΙΤΗ	9
ΜΕΡΟΣ 3 - ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	26
ΜΕΡΟΣ 4 - ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	59
ΜΕΡΟΣ 5 - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	71
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	105
ΠΑΡΑΘΕΜΑ	107
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ	110

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η σχέση του πολίτη με την Δημόσια Διοίκηση ενός κράτους είναι μια σχέση πολύ κρίσιμη για την Δημοκρατία. Και αυτό γιατί μέσα από αυτή τη σχέση, δοκιμάζονται σε καθημερινή βάση τα δικαιώματα του πολίτη. Εάν δηλαδή η συνταγματική και άλλη νομοθετική κατοχύρωση των δικαιωμάτων του, γίνεται πράξη στο πεδίο της πραγματικής ζωής. Αν τελικά το κράτος δικαίου δικαιώνει τις προθέσεις του. Σε συνθήκες μάλιστα σφοδρής κοινωνικο – οικονομικής κρίσης, όπως αυτής που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια, αυτή η σχέση αποκτά ακόμα πιο σημαντική διάσταση, αφού τα δικαιώματα του πολίτη συμπιέζονται ακόμα περισσότερο. Η μελέτη λοιπόν ενός σύγχρονου θεσμού, καταστατικά υπέρ της προάσπισης των δικαιωμάτων του πολίτη σε σχέση με το κράτος, είναι σημαντική και χρήσιμη, ιδιαίτερα για τους νέους πολίτες. Αυτή η μελέτη θα επιχειρηθεί σε ιστορικό, δομικό – λειτουργικό, νομοθετικό, παρεμβατικό πλαίσιο όσο και στο επίπεδο της αποτελεσματικότητας του θεσμού.

ABSTRACT

The relation between the citizen and the public administration of the state, is a relation very critical for Democracy. This is because through this relation the rights of the citizen are tested on a daily basis. If that the constitutional and legislative protection of the rights transformed into practice in the field of the real life. If ultimately the state of law vindicates the intentions. Much more in severe conditions of socio – economic crisis, such as that experienced by our country in recent years, this relationship is even more important dimension, since the Citizen's rights squeezed even more. The study therefore a modern institution, statutes in defense of citizens' rights in relation to the State, is important and useful, particularly for young people. This study will attempt to historical, structural - functional, regulatory, interventionist framework and in terms of the effectiveness of the institution.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Πρόλογος

Οι Ανεξάρτητες (Διοικητικές) Αρχές αποτελούν ένα νέο είδος δημόσιας λειτουργίας (1), που στόχο τους έχουν να προστατέψουν τα δικαιώματα του πολίτη στη σχέση του με το κράτος και παράλληλα να βοηθήσουν την Δημόσια διοίκηση να ξεπεράσει χρόνιες αγκυλώσεις και δυσλειτουργίες που αφενός ταλαιπωρούν τον πολίτη και αφετέρου καθιστούν την Διοίκηση του κράτους αναποτελεσματική και αντιπαραγωγική.

Ο Συνήγορος του πολίτη (συντομογραφία ΣτΠ) είναι μια Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή (συντ. ΑΔΑ). Συνεπώς, θεωρούμε απαραίτητο να επιχειρήσουμε αρχικά, μια ιστορική προσέγγιση του θεσμού των Ανεξάρτητων Διοικητικών αρχών και στη συνέχεια του Συνηγόρου του Πολίτη, ανιχνεύοντας έτσι τις ρίζες τους, την εξέλιξή τους και την σημερινή τους παρουσία στον παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και ελληνικό χώρο.

Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές

Οι ΑΔΑ είναι ένας θεσμικός μηχανισμός που υιοθετήθηκε από πολλές χώρες για την κάλυψη αναγκών και την επίλυση προβλημάτων που προέκυψαν από την ίδια τη σύγχρονη πραγματικότητα και σχετίζονται με την κρατική παρέμβαση σε ευαίσθητους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής.

Οι Ανεξάρτητες Αρχές σε ΗΠΑ και Ευρώπη (2)

Η πρώτη Ανεξάρτητη Αρχή ιδρύεται το 1887 από το Κογκρέσο στις ΗΠΑ και είναι η Interstate Commerce Commission. Σκοπό είχε την αντιμετώπιση των μονοπωλιακών τάσεων στους σιδηροδρόμους και τη διασφάλιση του διαπολιτειακού εμπορίου. Τη επόμενη περίοδο διατυπώνονται νόμοι οι οποίοι συνιστούν την πρώτη ολοκληρωμένη μορφή μονοπωλιακής νομοθεσίας. Οι νόμοι αυτοί αφορούν το Sherman Act το 1890, το Clayton Act το 1914 ενώ δημιουργείται και η Federal Trade Commission. Η λειτουργία των Ανεξάρτητων Αρχών εξαπλώθηκε κατά τη δεκαετία του 1930 με το New Deal του Φραγκλίνου Ρούσβελτ. Το 1930 ιδρύεται η Federal Power Commission για την ενέργεια, ενώ το 1934 ιδρύεται η Securities and Exchange Commission και η

Federal Communications Commission η οποία αντικαθιστά την Federal Radio Commission (1927). Η αντικατάσταση αυτή είχε σκοπό να ενσωματώσει και τις νέες τηλεοπτικές τεχνολογίες. Στην Ευρώπη το δρόμο χάραξε η Γαλλία που άρχισε να δημιουργεί τις Autorites Administratives Independantes κατά τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια. Αργότερα αναπτύχθηκαν Ανεξάρτητες Αρχές για τον ανταγωνισμό το 1986, για τα οπτικοακουστικά το 1989. Ακολούθησαν το 1996 για τις τηλεπικοινωνίες και το 2000 για την ηλεκτρική ενέργεια. Στη Βρετανία οι διαδικασίες απορρύθμισης των κρατικών μονοπωλίων, τη δεκαετία του 1980, διαμεσολάβησε η σύσταση αντίστοιχων Ανεξάρτητων Αρχών που πήραν κυρίως τη μορφή ανεξάρτητων γραφείων. Ιδρύονται σημαντικές Ανεξάρτητες Αρχές όπως η OFTEL/OFCOM. Το 1984 για τις τηλεπικοινωνίες, το Office of Gas Supply το 1986 για το φυσικό αέριο, το Office of Water Services το 1989 για την ύδρευση, το Office of Electricity Regulation το 1990 για την ηλεκτρική ενέργεια. Το 1986 συστήνεται η Securities and Investment Board για την κεφαλαιαγορά και το 1991 η Independent Television Commission για την τηλεόραση.

Οι Ανεξάρτητες Αρχές στην Ελλάδα

Στη χώρα μας, η ιστορία των Ανεξάρτητων Αρχών ξεκινά το 1977 με την ίδρυση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Ωστόσο, η εμφάνιση του θεσμού σε πιο γενικευμένη μορφή έχει τις απαρχές της στο Ν.1866/89 του 1989 που ίδρυσε το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Έκτοτε, οι Αρχές πολλαπλασιάστηκαν, το θεσμικό πλαίσιο εμπλουτίστηκε και διασαφηνίστηκε. Αποκορύφωση της διαδικασίας αυτής αποτέλεσε η συνταγματική κατοχύρωση (ορισμένων εκ) των Ανεξάρτητων Αρχών, με την αναθεώρηση του Συντάγματος του 2001. Η ανάγκη καθιέρωσης των ανεξάρτητων αρχών συνδέθηκε καταρχήν με την προσπάθεια θωράκισης του ατόμου και των δικαιωμάτων του από τις σύγχρονες απειλές που ιδίως η τεχνολογία εγκυμονεί (π.χ. προστασία της ιδιωτικής σφαίρας και της προσωπικότητας του ατόμου). Παράλληλα η ύπαρξη τους είναι απαραίτητη για την διαχείριση κρίσιμων πολιτικών ζητημάτων με διαφάνεια και αμεροληψία, χωρίς την ανάμειξη των κρατικών οργάνων (π.χ. διασφάλιση της πολυφωνίας στα μέσα μαζικής ενημέρωσης).

Ιστορική εξέλιξη του θεσμού του Διαμεσολαβητή (3)

Ο θεσμός του διαμεσολαβητή (Ombudsman - Συνήγορος του Πολίτη στην ελληνική του εκδοχή), ως ανεξάρτητος εξωδικαστικός μηχανισμός, δημιουργήθηκε με σκοπό την προάσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών έναντι αυθαιρεσιών της δημόσιας εξουσίας, την εφαρμογή της νομιμότητας των διοικητικών πράξεων αλλά και τη διατύπωση προτάσεων για διοικητικές ή νομοθετικές μεταρρυθμίσεις.

Ο πρώτος Διαμεσολαβητής δημιουργήθηκε το 1809 στη Σουηδία με θεσμοθετημένες αρμοδιότητες από το Σύνταγμα. Στα Σκανδιναβικά η λέξη (ombudsman) σημαίνει πληρεξούσιος και αντιπρόσωπος δηλαδή αυτός που ενεργεί ως μεσολαβητής. Ο Σουηδός διαμεσολαβητής ήταν ο πρώτος εξωδικαστικός θεσμός της Ευρώπης που μπορούσε να χειριστεί ατομικές υποθέσεις που στρέφονταν εναντίον κρατικών αυθαιρεσιών και είχαν αντίκτυπο σε βάρος βασικών κατοχυρωμένων δικαιωμάτων. Επίσης, μπορεί να υποστηριχθεί ότι συνέβαλε αποφασιστικά στη μεταφορά του θεσμού και στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες αλλά και μεταγενέστερα στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, η μεταφορά του θεσμού στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες καθυστέρησε αρκετά. Η Φινλανδία το 1919, η Νορβηγία το 1952, η Δανία το 1953, η Βρετανία το 1967 και η Γαλλία το 1973. Στην Ισπανία και στην Πορτογαλία, όπου είχαν επικρατήσει δικτατορικά καθεστώτα, μετά την κατάρρευσή τους, θεσμοθετήθηκαν εθνικοί Ombudsmen, με σκοπό να προστατευτούν τα δικαιώματα των πολιτών από την έως τότε χουντοκρατούμενη δημόσια διοίκησή τους. Στην Φινλανδία ο θεσμός (ombudsman) έχει ως κύριο χαρακτηριστικό την ανεξαρτησία του από την εκτελεστική εξουσία. Στη συνέχεια, το 1953 ιδρύθηκε και το 1955 λειτούργησε το γραφείο του Δανού Ombudsman χωρίς όμως να έχει την δυνατότητα ελέγχου των δικαστικών αποφάσεων. Στη δεκαετία του '60, εκτός της Αγγλίας, υιοθετούν το συγκεκριμένο θεσμό Νέα Ζηλανδία και η Νορβηγία. Την περίοδο αυτή παρατηρείται διόγκωση του διοικητικού τομέα και αντίστοιχα δημιουργείται η ανάγκη προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων και εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης. Τη δεκαετία του 1970 η απήχηση του θεσμού ήταν μεγάλη κυρίως με την ευρύτερη ανάπτυξη του θεσμού στη Γαλλία. Όμως η δεκαετία του 1990 θεωρείται η πιο σημαντική γιατί εκείνη την περίοδο φαίνεται ότι υπήρξαν ευνοϊκότερες και ωριμότερες οι κοινωνικο-πολιτικό- οικονομικές συνθήκες για την εξάπλωση του θεσμού σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες.

Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής (4)

Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής (European Ombudsman) αποτελεί ένα από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βάση των δραστηριοτήτων του είναι η πόλη του Στρασβούργου και σαν θέση δημιουργήθηκε το 1992 με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Ο Διαμεσολαβητής λειτουργεί ως ενδιάμεσος μεταξύ του πολίτη και των αρχών της Ένωσης. Είναι αρμόδιος να λαμβάνει και να ερευνά καταγγελίες πολιτών, επιχειρήσεων και οργανισμών της ΕΕ και οποιουδήποτε ο οποίος έχει την καταστατική του έδρα σε χώρα της ΕΕ. Ο Διαμεσολαβητής εκλέγεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για πενταετή περίοδο που μπορεί να ανανεωθεί. Η θητεία του αντιστοιχεί στη διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου. Ο Νικηφόρος Διαμαντούρος ανέλαβε τη θέση του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή τον Απρίλιο του 2003, διαδεχόμενος τον πρώτο Ευρωπαίο διαμεσολαβητή, Φινλανδό Τζ. Σόντερμαν και επανεκλέχθηκε τον Ιανουάριο του 2005 για πενταετή περίοδο. Το 2010 εκλέχθηκε για τρίτη θητεία όταν σε σύνολο 678 του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου, έλαβε 340 ψήφους. Οι δύο συνυποψήφιοί του, ο Βέλγος Πιέρ Υβ Μονέτ και ο Ιταλός Βιτόριο Μποτόλι έλαβαν 289 και 19 ψήφους αντίστοιχα. Η νέα θητεία του θα λήξει το τέλος του 2014. Από το 1998 έως το 2003, ο Έλληνας αξιωματούχος ήταν ο πρώτος Συνήγορος του Πολίτη στην Ελλάδα (περισσότερα βιογραφικά στοιχεία των Συνηγώρων στο επόμε. κεφ.) . Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής ερευνά τα κρούσματα κακοδιοίκησης στη δράση των θεσμικών οργάνων ή οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. «Κακή διοίκηση» σημαίνει ανεπιτυχής ενέργεια ή παράλειψη - με άλλα λόγια όταν ένα θεσμικό όργανο δεν ενεργεί σύμφωνα με το νόμο ή δεν τηρεί τις αρχές της χρηστής διοίκησης ή παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ορισμένα παραδείγματα κακής διοίκησης είναι τα εξής:

- άδικη μεταχείριση
- διακρίσεις
- κατάχρηση εξουσίας
- παράλειψη ή άρνηση ενημέρωσης
- αναιτιολόγητη καθυστέρηση
- παράτυπες διαδικασίες

Ο Διαμεσολαβητής διενεργεί έρευνες είτε μετά από καταγγελία είτε με δική του πρωτοβουλία. Ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία και αμεροληψία. Δε

ζητά ούτε δέχεται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση ή οργανισμό. Τέλος, ο Διαμεσολαβητής υποβάλλει ετήσια έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με το σύνολο των εργασιών του.

Ο Συνήγορος στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα ο Συνήγορος του Πολίτη ξεκίνησε να λειτουργεί, ύστερα από ψήφιση του Ιδρυτικού Νόμου 2477/97, την 1η Οκτωβρίου 1998 και ρυθμίζεται το νομοθετικό του πλαίσιο και από διατάξεις του νόμου 3094/03. Με σκοπό την προστασία της ανεξαρτησίας αλλά και του κύρους του θεσμού, ο διορισμός του Ombudsman γίνεται (στην πλειοψηφία των χωρών) από το Εθνικό Κοινοβούλιο κι όχι από την εκτελεστική εξουσία. Στην Ελλάδα η αρχική θέση της κυβέρνησης ήταν να διορίζεται ο Συνήγορος του Πολίτη από τη Βουλή. Κάτι τέτοιο, όμως, δεν υλοποιήθηκε, και έτσι η Αρχή επιλεγόταν για ένα διάστημα από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από προηγούμενη γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας του Ελληνικού Κοινοβουλίου. Όμως τελικά επικράτησε η επιλογή του ΣτΠ να γίνεται από την ολομέλεια των προέδρων της Βουλής και μάλιστα με αυξημένη πλειοψηφία (4/5) (αναλυτικά στο επόμενο κεφ.)

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ο Συνήγορος του Πολίτη (ΣτΠ) είναι μια ανεξάρτητη αρχή του ελληνικού κράτους. Ξεκίνησε την λειτουργία του την 1η Οκτωβρίου 1998. Έχει ως αποστολή « την διαμεσολάβηση μεταξύ πολιτών και δημόσιων υπηρεσιών για την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας» (Ιδρυτικός νόμος Ν 2477/1997) (5). Ειδικότερα στη χρονική συγκυρία των τελευταίων πέντε χρόνων, λόγω της πρωτοφανούς οικονομικής κρίσης έχουν δημιουργηθεί δραματικές συνέπειες στη ζωή των πολιτών, στη λειτουργία του κράτους και των υπηρεσιών του. Το έντονο συναίσθημα ανασφάλειας που συνταράσσει την ελληνική κοινωνία και η δυσκολία του κράτους να ανταποκριθεί σε υποχρεώσεις του, συνθέτουν ένα εξαιρετικά δύσκολο και απαιτητικό πλαίσιο. Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο ο Συνήγορος του Πολίτη καλείται να εντείνει την εξωστρέφειά του, να βρεθεί κοντά στους πολίτες, και να εκφράσει με θεσμικό τρόπο τα προβλήματα και τη δυσαρέσκεια που αναδεικνύουν.

Ο Συνήγορος του Πολίτη αρχικά επιλεγόταν από το Υπουργικό Συμβούλιο (Ιδρυτικός νόμος Ν 2477/1997, άρθρο 1, παρ.2) μετά από προηγούμενη γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και διοριζόταν με προεδρικό διάταγμα. Ο τρόπος εκλογής όμως αυτός δεν ήταν ανεκτός, διότι έπληττε τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της αρχής. Ήταν ανάγκη λοιπόν να υιοθετηθεί μία διαδικασία που θα προσέδιδε κύρος και ανεξαρτησία στη μονοπρόσωπη αρχή του Συνηγόρου του Πολίτη. Έτσι, σήμερα ο ΣτΠ εκλέγεται με απόφαση της Διάσκεψης των προέδρων της βουλής μετά από εισήγηση του προέδρου της βουλής, με επιδιωκόμενη την ομοφωνία, και πάντως απαιτούμενη την αυξημένη πλειοψηφία των 4/5 των μελών της. Ο ΣτΠ. διορίζεται με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μέσα σε 15 ημέρες από την κοινοποίηση στον τελευταίο της απόφασης της Διάσκεψης των προέδρων της Βουλής.

Οι Βοηθοί Συνήγοροι, μεταξύ των οποίων και ο αναπληρωτής του Συνηγόρου του Πολίτη, διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη. Αναπλήρωση του Συνηγόρου του Πολίτη χωρεί εφόσον αδυνατεί να ασκήσει τα καθήκοντά του για οποιονδήποτε λόγο. Επίσης Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν υπόκειται σε έλεγχο από κυβερνητικό όργανο ή διοικητική αρχή (άρθρο 2 ο.π.).

Η **Καλλιόπη Σπανού**, με σπουδές στη Γαλλία στην Πολιτική Επιστήμη (Doctorat d'Etat, Πανεπιστήμιο Πικαρδίας) με ειδίκευση στη δημόσια διοίκηση, καθηγήτρια στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών, εκλέχθηκε Συνήγορος του Πολίτη από τη διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής, τον Μάιο του 2011. Στις 13 Ιουλίου ορκίστηκε και ανέλαβε τα καθήκοντά της. Προηγούμενα είχαν διατελέσει Συνήγοροι του Πολίτη οι:

Γιώργος Καμίνης, επίκουρος καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου στο τμήμα Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών από τον Απρίλιο του 2003 έως τον Σεπτέμβριο του 2010.

Νικηφόρος Διαμαντούρος, καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Αθηνών από τον Οκτώβριο του 1998 έως τον Απρίλιο του 2003, που ανέλαβε καθήκοντα ως Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής.

Το έργο του ΣτΠ οργανώνεται στους παρακάτω κύκλους δραστηριότητας:

- ❖ Δικαιωμάτων του ανθρώπου
- ❖ Κοινωνικής προστασίας (κοινωνική πολιτική, υγεία, ασφάλιση, πρόνοια κ.α.)
- ❖ Ποιότητας ζωής (περιβάλλον, χωροταξία, δημόσια έργα κ.α.)
- ❖ Σχέσεων κράτους και πολίτη (πληροφόρηση και επικοινωνία, κακοδιοίκηση σε ΟΤΑ, ΔΕΚΟ, μεταφορές, επικοινωνίες κ.α.)
- ❖ Κύκλος δικαιωμάτων του παιδιού
- ❖ Κύκλος ισότητας των φύλων

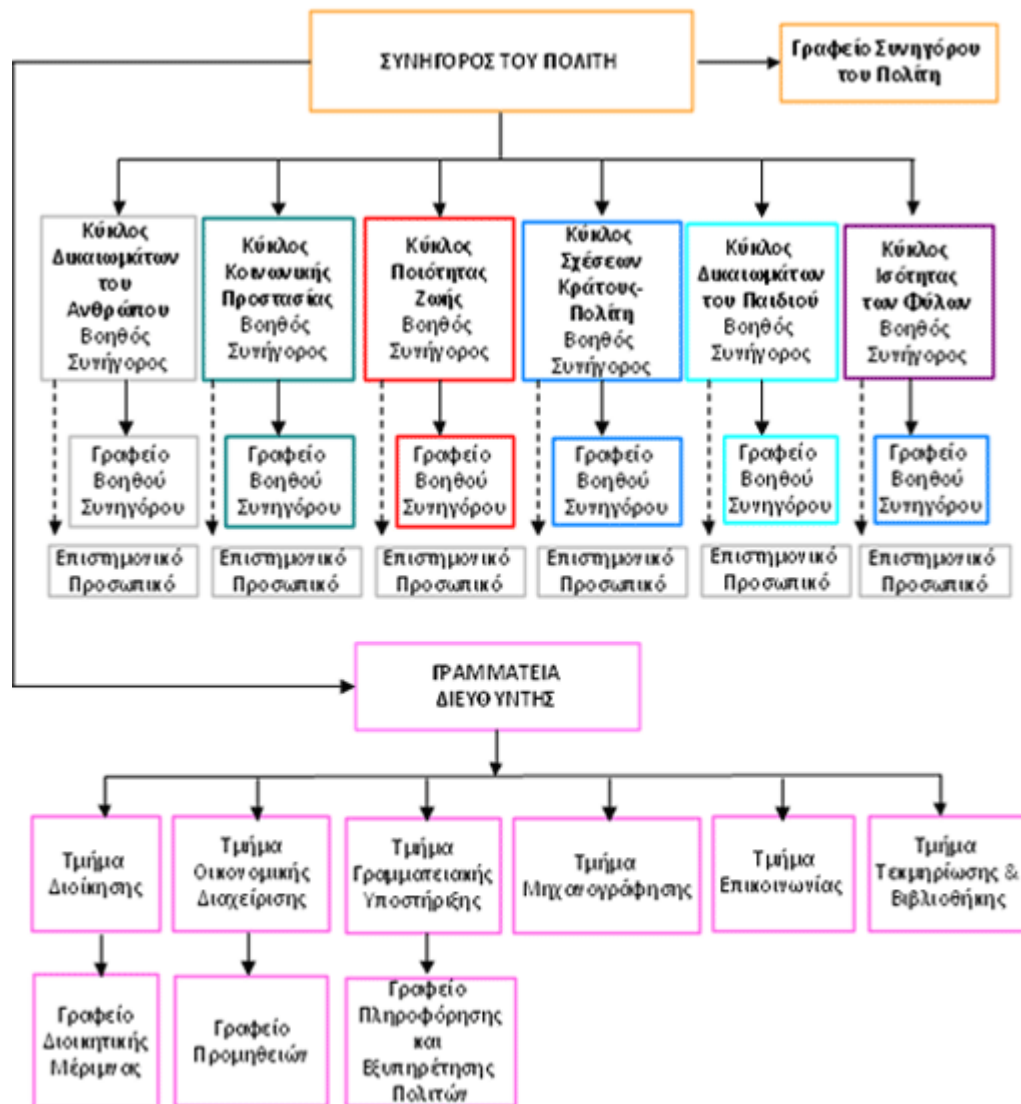
Η εποπτεία και ο συντονισμός της λειτουργίας και των στελεχών των παραπάνω θεματικών κύκλων ασκείται από έξι βοηθούς, οι οποίοι συνεπικουρούν τον συνήγορο

του πολίτη. Η διερεύνηση μιας υπόθεσης αναλαμβάνεται ύστερα από έγγραφη αναφορά του ενδιαφερόμενου πολίτη, ένωσης πολιτών ή νομικού προσώπου, όταν υπάρχει είτε διοικητική πράξη είτε παράλειψη είτε υλική ενέργεια που παραβιάζουν δικαίωμα του πολίτη ή προσβάλλουν νόμιμο συμφέρον.

Περιπτώσεις που έχουν απασχολήσει τον συνήγορο του πολίτη είναι η έλλειψη ή η άρνηση παροχής πληροφοριών, η υπερβολική καθυστέρηση, παράβαση νόμου και παράνομες διαδικασίες, διοικητικές παρατυπίες ή παραλείψεις, διακρίσεις κ.α. Σημειώνεται πως κάθε πολίτης θα πρέπει απαραίτητα, πριν καταφύγει στον συνήγορο του πολίτη, να έρθει σε επικοινωνία με την δημόσια υπηρεσία με την οποία σχετίζεται η υπόθεσή του. Οι υποθέσεις που αναλαμβάνει αναφέρονται σε θέματα του δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (δήμοι, νομαρχίες), των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας (ΟΤΕ, ΔΕΗ, ΕΛΤΑ κ.α). Τέλος, ο συνήγορος του πολίτη κατοχυρώνεται και συνταγματικά ως Ανεξάρτητη Αρχή με το αναθεωρημένο Σύνταγμα του 2001 (αναλυτικά βλ. στο τμ. 3 «Το νομοθετικό πλαίσιο»).

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

Η αποτελεσματική λειτουργία του Συνηγόρου του Πολίτη προϋποθέτει ένα οργανωτικό πλαίσιο ικανό να ανταποκρίνεται στις κατευθυντήριες γραμμές που έχει χαράξει ο νομοθέτης και να παρέχει τις καλύτερες δυνατές συνθήκες υποστήριξης του έργου του. Η δομή του εξειδικεύεται λεπτομερώς στον κανονισμό λειτουργίας και απεικονίζεται σχηματικά στο ακόλουθο διάγραμμα. (6)

ΟΙ ΕΞΙ ΚΥΚΛΟΙ

Δικαιώματα του Ανθρώπου

Οι επιστήμονες αυτής της ομάδας ασχολούνται με ζητήματα προσβολής ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων, που κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα ή σε διεθνείς συμβάσεις που έχουν ενσωματωθεί στο εσωτερικό δίκαιο. Οι υποθέσεις αφορούν κυρίως τη θρησκευτική ή την προσωπική ελευθερία, την αστική και δημοτική κατάσταση, τη στράτευση, διακρίσεις με βάση την ιθαγένεια ή την εθνική καταγωγή, την έννομη προστασία, την κατοχύρωση επαγγελματικών δικαιωμάτων. Επίσης, μεγάλος αριθμός αναφορών σχετίζονται με την ανώτατη εκπαίδευση, την ακαδημαϊκή αναγνώριση αλλοδαπών τίτλων σπουδών και την προστασία του δικαιώματος στην εργασία και την οικονομική ελευθερία. Τέλος, βασικός τομέας ενασχόλησης της ομάδας αυτής αποτελούν τα θέματα εισόδου και παραμονής αλλοδαπών.

Βοηθός Συνήγορος: **Βασίλης Καρύδης**

Κοινωνική προστασία

Οι επιστήμονες αυτής της ομάδας εξετάζουν αναφορές με αντικείμενο την προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων των πολιτών. Χειρίζονται υποθέσεις, οι οποίες αφορούν, κυρίως, τομείς που σχετίζονται με θέματα κοινωνικής πολιτικής, υγείας, κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας. Επίσης, σε αυτόν τον κύκλο δραστηριοποιείται και ο Συνήγορος της Υγείας και της Κοινωνικής Αλληλεγγύης που θεσπίστηκε με τον Ν. 3293/2004 και παρέχει τις υπηρεσίες του σε όλους τους πολίτες - χρήστες των δημοσίων υπηρεσιών υγείας.

Βοηθός Συνήγορος: **Χρήστος Α. Ιωάννου**

Ποιότητα Ζωής

Οι επιστήμονες αυτής της ομάδας ασχολούνται με θέματα παραβίασης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος, αυθαίρετες παρεμβάσεις στο οικιστικό και πολιτιστικό περιβάλλον και γενικότερης υποβάθμισης της ποιότητας ζωής. Χειρίζονται υποθέσεις παραβιάσεων σε ζώνες περιβαλλοντικής προστασίας, περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και επιχειρήσεων, χαρακτηρισμού δασικών εκτάσεων, διαχείρισης της παράκτιας ζώνης, ολοκλήρωσης έργων

υποδομής, ελέγχου της αυθαίρετης δόμησης, εγκατάστασης και λειτουργίας σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας, λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, δεσμεύσεων ιδιοκτησίας, προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, πρόσβασης των πολιτών σε περιβαλλοντικές πληροφορίες.

Βοηθός Συνήγορος: **Ιωάννης Σαγιάς**

Σχέσεις Κράτους – Πολίτη

Αυτή η ομάδα επιστημόνων ασχολείται με ευρύ φάσμα υποθέσεων και υπηρεσιών με τις οποίες οι πολίτες έρχονται σε καθημερινή επαφή. Πρόκειται κυρίως για θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης, επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας, μεταφορών και επικοινωνιών, γεωργίας, εργασίας και απασχόλησης, εμπορίου, βιομηχανίας, ενέργειας, φορολογίας και τελωνείων, κρατικών προμηθειών και δημοσίων συμβάσεων, προσλήψεων (εκτός διαδικασίας ΑΣΕΠ) στο δημόσιο και στην εκπαίδευση. Εστιάζει ιδιαίτερα στα ζητήματα ποιότητας των υπηρεσιών, οργάνωσης των διαδικασιών, επικοινωνίας και πληροφόρησης.

Βοηθός Συνήγορος: **Μαίρη Κοτρωνιά**

Δικαιώματα του παιδιού

Οι επιστήμονες αυτής της ομάδας εργάζονται για την προάσπιση και την προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού.

Ο Συνήγορος του Πολίτη είναι αρμόδιος τόσο για θέματα που ανάγονται σε δημόσιες υπηρεσίες, όσο και σε ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που προσβάλλουν τα δικαιώματα του παιδιού.

Βοηθός Συνήγορος: **Γεώργιος Μόσχος**

Ισότητα των φύλων

Οι επιστήμονες αυτής της ομάδας ασχολούνται με την αντιμετώπιση των διακρίσεων λόγω φύλου ή λόγω οικογενειακής κατάστασης που εκδηλώνονται στην πρόσβαση στην απασχόληση, στην επαγγελματική εκπαίδευση, στις σχέσεις εργασίας στον ιδιωτικό, δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, και στην άσκηση ελευθέρου

επαγγέλματος. Εξετάζουν επίσης ζητήματα ίσης πρόσβασης ανδρών και γυναικών σε αγαθά και υπηρεσίες του δημοσίου τομέα και δραστηριοποιούνται στην προώθηση της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, σε συνεργασία με φορείς, επιχειρήσεις και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Υπό την εποπτεία της Συνηγόρου του Πολίτη Καλλιόπης Σπανού

Βοηθός Συνήγορος: **Σταματίνα Γιαννακούρου**

Παρακάτω θα αναφερθούμε αναλυτικότερα σε δύο από τους κύκλους, στα **Δικαιώματα του παιδιού** και την **Ισότητα των φύλων**.

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ο Συνήγορος του Πολίτη, ακολουθεί τα πρότυπα του διεθνώς καταξιωμένου θεσμού «Συνήγορος του Παιδιού» και τις προδιαγραφές που έχουν καθοριστεί από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συνηγόρων του Παιδιού. Η άμεση επικοινωνία με τα παιδιά αποτελεί πρακτική των αντίστοιχων θεσμών διεθνώς, έτσι ώστε να ακούγονται οι απόψεις των παιδιών σχετικά με τα θέματα που τα απασχολούν, με απώτερο στόχο την ανάδειξή τους και την προώθησή τους προς την Πολιτεία. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο και αναγνωρίζοντας τα δεδομένα της ελληνικής πραγματικότητας, από την οποία σχεδόν απουσιάζουν διαδικασίες καταγραφής, ανάδειξης και προώθησης των θεμάτων που αφορούν την παιδική και εφηβική ηλικία, ορισμένες από τις επιδιώξεις του Συνηγόρου του Πολίτη είναι ο έλεγχος της εφαρμογής και η διάδοση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού και η προώθηση της εκπαίδευσης για τα δικαιώματα του παιδιού στη χώρα μας. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω ο Συνήγορος του Πολίτη, πραγματοποιεί επισκέψεις-συναντήσεις με μαθητές και εκπαιδευτικούς σε σχολεία της χώρας μας, στο πλαίσιο του προγράμματος «Τα παιδιά συναντούν τον Συνήγορό τους». Κύριοι στόχοι του εν λόγω προγράμματος είναι:

- ❖ Η ενημέρωση της σχολικής κοινότητας για τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με τα θέματα που άπτονται των δικαιωμάτων του παιδιού.
- ❖ Η ευαισθητοποίηση παιδιών και εκπαιδευτικών σχετικά με τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του παιδιού.

- ❖ Η ανάδειξη της φωνής των παιδιών και η καταγραφή των απόψεων, των παραστάσεων και των προβληματισμών τους. (7)

Τι κάνει ο Συνήγορος για τα παιδιά;

Ο Συνήγορος

- ❖ διαμεσολαβεί ύστερα από αναφορές πολιτών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις παραβίασης δικαιωμάτων του παιδιού, επιδιώκοντας την προστασία και την αποκατάστασή τους. Εάν το κρίνει αναγκαίο, σε περιπτώσεις σοβαρών παραβιάσεων, ενεργεί αυτεπάγγελα.
- ❖ αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής των διεθνών συμβάσεων και της λοιπής εθνικής νομοθεσίας για τα δικαιώματα του παιδιού, την ενημέρωση του κοινού, την ανταλλαγή απόψεων με εκπροσώπους φορέων και την εκπόνηση προτάσεων προς την πολιτεία.

Ποιος και πότε μπορεί να υποβάλει αναφορά;

Αναφορά μπορεί να υποβάλλει κάθε άμεσα ενδιαφερόμενος, δηλαδή το παιδί, γονέας του, συγγενής του, καθώς και άλλα πρόσωπα που έχουν άμεση αντίληψη παραβίασης δικαιωμάτων του παιδιού, όταν πράξεις ή παραλείψεις δημοσίων υπηρεσιών (όπως προσδιορίζονται αναλυτικά στο νόμο που διέπει τη λειτουργία του Συνηγόρου του Πολίτη) ή ιδιωτών (φυσικών ή νομικών προσώπων) προσβάλλουν δικαιώματα του παιδιού.

Υποβολή αναφοράς

Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις παραβίασης δικαιωμάτων του παιδιού ο Συνήγορος διαμεσολαβεί ύστερα από αναφορές πολιτών επιδιώκοντας την προστασία και την αποκατάσταση των δικαιωμάτων του παιδιού.

Τι πρέπει να περιέχει;

Η αναφορά πρέπει να είναι γραπτή και να περιέχει τα ακριβή στοιχεία και την υπογραφή του προσώπου που την υποβάλλει. Επίσης να περιλαμβάνει σαφείς πληροφορίες για την υπόθεση, τα πρόσωπα και τους εμπλεκόμενους φορείς και να συνοδεύεται από κάθε αποδεικτικό στοιχείο που μπορεί να βοηθήσει στη διερεύνησή της.

Πώς υποβάλλεται;

Αυτοπροσώπως στα γραφεία του Συνηγόρου του Πολίτη (Χατζηγιάννη Μέξη 5, Αθήνα 11528 - περιοχή Χίλτον / Μέγαρο Μουσικής).

με επιστολή στην παραπάνω διεύθυνση

με φαξ ή τηλεφωνικά

Οι ανήλικοι, που θέλουν να αναφέρουν παραβιάσεις δικαιωμάτων τους, γίνονται δεκτοί από το προσωπικό του Συνηγόρου του Παιδιού σε κατάλληλο περιβάλλον. Επίσης μπορούν να επικοινωνήσουν τηλεφωνικά με εξειδικευμένο προσωπικό στο τηλέφωνο 800.11.32.000 (γραμμή χωρίς χρέωση για ανηλίκους).

Πώς ενεργεί ο Συνήγορος μετά από αναφορές;

Ο Συνήγορος ερευνά τα περιστατικά που του αναφέρονται και, εφόσον διαπιστώσει παραβίαση δικαιωμάτων του παιδιού από δημόσια υπηρεσία, προτείνει τρόπους άρσης της παραβίασης και επίλυσης του προβλήματος.

Όταν η αναφορά στρέφεται κατά ιδιωτών -φυσικών ή νομικών προσώπων- προβαίνει σε όλες τις ενδεικνυόμενες ενέργειες και προτείνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού.

Σε κάθε περίπτωση, δεν υποκαθιστά και δεν αναλαμβάνει το ρόλο εισαγγελέων, δικαστηρίων, δικηγόρων, νομικών συμβούλων και κοινωνικών υπηρεσιών.

Για τη διερεύνηση και την επίλυση των εντοπιζόμενων προβλημάτων και την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού, ο Συνήγορος μπορεί να ζητήσει τη συνεργασία δημοσίων υπηρεσιών ή άλλων φορέων (πρόνοιας, ψυχικής υγείας, κ.α.) ή την παρέμβαση της αρμόδιας δικαστικής αρχής.

Για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού, ο Συνήγορος μπορεί να ζητάει με ειδικά αιτιολογημένο έγγραφο του από ιδιώτη που κατονομάζεται στην αναφορά έγγραφα ή άλλα στοιχεία για την υπόθεση. Ο χαρακτηρισμός των στοιχείων αυτών ως απόρρητων δεν μπορεί να του αντιταχθεί. Ο Συνήγορος υποχρεούται σε αυτή την περίπτωση να διασφαλίζει τα προσωπικά και επαγγελματικά απόρρητα των ιδιωτών και να μη δημοσιεύει στοιχεία ικανά να καταστήσουν δυνατό τον προσδιορισμό τους. Σε περίπτωση που ιδιώτης αρνείται να παράσχει τα παραπάνω στοιχεία, ο Συνήγορος

του Πολίτη μπορεί να ζητήσει κατά περίπτωση τη συνδρομή δημόσιας υπηρεσίας, επαγγελματικού συλλόγου ή φορέα, καθώς και της εισαγγελικής αρχής. (8)

Ο Συνήγορος στα σχολεία

Πρόγραμμα "Συζητάμε για τα δικαιώματά μας"

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο του προγράμματος "Συζητάμε για τα δικαιώματά μας" (9), αποστέλλει σε σχολεία ή/και οργανωμένες ομάδες μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το ενημερωτικό έντυπο "Υπερασπίζοντας τα δικαιώματα των ανηλίκων" καθώς και συνοπτική πρόταση προς τους υπεύθυνους εκπαιδευτικούς για την αξιοποίησή του, με κύριους στόχους:

- ❖ να γνωρίσουν οι μαθητές τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού
- ❖ να ενημερωθούν για την ύπαρξη, τις αρμοδιότητες και τις δράσεις του Συνηγόρου του Πολίτη για τα δικαιώματα του παιδιού
- ❖ να αναδειχθούν τα σημαντικότερα θέματα / προβλήματα που απασχολούν την κάθε ομάδα παιδιών μέσα από τη συζήτηση ή τις δράσεις που ενδεχομένως αποφασίσουν να πραγματοποιήσουν
- ❖ να ενθαρρυνθούν οι μαθητές προκειμένου να έχουν μια πιο ενεργό συμμετοχή σε περαιτέρω δράσεις σχετικά με την προώθηση ζητημάτων που αφορούν τα δικαιώματά τους
- ❖ να καταγραφούν τα βασικότερα θέματα που η κάθε ομάδα επεξεργάστηκε καθώς και τα συμπεράσματα ή οι προτάσεις της.

Επίσης εφέτος στα πλαίσια του θεσμού της Βουλής των Εφήβων, για πρώτη φορά, οι 300 «έφηβοι βουλευτές» θα πάρουν μέρος σε κλειστό φόρουμ επικοινωνίας με τον Συνήγορο του Παιδιού και τους συνεργάτες του, ώστε να προετοιμαστούν για τις εργασίες της Συνόδου (4-7 Ιουλίου 2014). Η «Βουλή των Εφήβων» θα ασχοληθεί με θέματα σχετικά με τη σχολική ζωή, τα δικαιώματα των μαθητών και την προάσπισή τους, τις μαθητικές κοινότητες και γενικά τη λειτουργία της δημοκρατίας στο σχολείο

Προάγοντας τα δικαιώματα των παιδιών

Ακόμη ο Συνήγορος του Παιδιού:

ελέγχει την εφαρμογή και προωθεί τη διάδοση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού και παρακολουθεί την επίδραση του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου στη ζωή των παιδιών. Για το σκοπό αυτό μπορεί να διερευνά πεδία τα οποία κρίνει ιδιαίτερα σημαντικά και να συντάσσει ειδικές εκθέσεις που απευθύνει προς τα αρμόδια υπουργεία

ενημερώνει τα παιδιά για τα δικαιώματά τους και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να τα υπερασπίζονται. Για το σκοπό αυτό διαθέτει έντυπο υλικό, ειδική τηλεφωνική γραμμή και δυναμικό χώρο στο διαδίκτυο

- ❖ αναλαμβάνει πρωτοβουλίες ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης γονέων και επαγγελματιών που εργάζονται με το παιδί
- ❖ οργανώνει συναντήσεις με ομάδες παιδιών στους χώρους όπου αυτά ζουν, εκπαιδεύονται, συναντιούνται και περνούν την καθημερινότητά τους για να ακούσει τις απόψεις, τα προβλήματα και τις προτάσεις τους
- ❖ συνεργάζεται και επικοινωνεί με υπηρεσίες και μη κυβερνητικές οργανώσεις που ασχολούνται με το παιδί, εκπαιδευτικές κοινότητες, κ.ά.
- ❖ συμμετέχει σε συναφείς επιστημονικές συναντήσεις, συνέδρια, επιτροπές και δίκτυα)

Όλα τα παιδιά έχουν συγκεκριμένα δικαιώματα που ορίζονται από τις Διεθνείς Συμβάσεις, το Σύνταγμα και τους νόμους. Το σημαντικότερο κείμενο για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι η **Διεθνής Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού** του ΟΗΕ.

Η Σύμβαση αυτή, που υπογράφηκε το 1989 από τα κράτη-μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ρυθμίζει τις υποχρεώσεις των κρατών για την προστασία και προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού. Το 1992 έγινε νόμος και στην χώρα μας (νόμος 2101/92). **(10)**

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού περιλαμβάνει τρεις μεγάλες κατηγορίες δικαιωμάτων:

- ❖ Προστασία (από κάθε μορφής κακοποίηση, εκμετάλλευση, διάκριση, ρατσισμό, κ.λπ.)
- ❖ Παροχές (δικαίωμα στην εκπαίδευση, την υγεία, την πρόνοια, την ψυχαγωγία, κ.λπ.)
- ❖ Συμμετοχή (δικαίωμα στην έκφραση γνώμης, την πληροφόρηση, τον ελεύθερο χρόνο, κ.λπ.)

Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Πιο αναλυτικά, τα κυριότερα από τα δικαιώματα που περιέχονται στη Σύμβαση, είναι τα ακόλουθα.

- ❖ Όλα τα παιδιά είναι ίσα και πρέπει να προστατεύονται από διακρίσεις λόγω φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, καταγωγής, πεποιθήσεων, νομικής κατάστασης των ίδιων ή μελών της οικογένειάς τους.
- ❖ Το συμφέρον του παιδιού πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε όλες τις αποφάσεις που το αφορούν.
- ❖ Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην ταυτότητα, δηλαδή σε ένα όνομα, επώνυμο και ιθαγένεια.
- ❖ Τα παιδιά πρέπει να μεγαλώνουν σε ένα περιβάλλον που τους παρέχει τα αναγκαία υλικά αγαθά (στέγη, ρούχα, τροφή) και διασφαλίζει τη σωματική, νοητική, συναισθηματική και κοινωνική τους ανάπτυξη.
- ❖ Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να μην αποχωρίζονται από τους γονείς τους, εκτός αν αυτό γίνεται με κοινή απόφαση των γονέων ή ύστερα από απόφαση της Πολιτείας, επειδή οι γονείς τα παραμελούν ή τα κακομεταχειρίζονται.
- ❖ Όλα τα παιδιά, ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά τους, έχουν δικαίωμα να εκφράζουν τη γνώμη και τις απόψεις τους σε θέματα που τα αφορούν. Οι ενήλικες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη τους πριν πάρουν αποφάσεις γι' αυτά.
- ❖ Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να εκφράζουν τις θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις τους.
- ❖ Κανείς δεν μπορεί να επεμβαίνει αυθαίρετα στην ιδιωτική ζωή των παιδιών, στην οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία τους, ούτε να προσβάλλει την τιμή και την υπόληψή τους.

- ❖ Τα παιδιά έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα μέσα ενημέρωσης (εφημερίδες, ραδιόφωνο, τηλεόραση, ηλεκτρονικά μέσα) αλλά πρέπει και να προστατεύονται από τις αρνητικές επιδράσεις τους.
- ❖ Τα παιδιά έχουν δικαίωμα προστασίας από κάθε μορφής κακομεταχείριση: βία, παραμέληση, κακοποίηση (σωματική, λεκτική, ψυχολογική, σεξουαλική) και εκμετάλλευση, μέσα και έξω από την οικογένεια.
- ❖ Τα παιδιά που προέρχονται από ξένη χώρα έχουν δικαίωμα φροντίδας και προστασίας.
- ❖ Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες έχουν δικαίωμα στη δωρεάν ειδική φροντίδα, εκπαίδευση και επιμόρφωση, ώστε να απολαμβάνουν ισότιμη και αξιοπρεπή ζωή.
- ❖ Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην ιατρική περίθαλψη και φροντίδα, τους εμβολιασμούς, τη νοσηλεία, κ.λπ.
- ❖ Όταν η οικογένεια δεν μπορεί να φροντίσει ένα παιδί, τότε η Πολιτεία αναλαμβάνει τη φροντίδα του με θεσμούς όπως η υιοθεσία, η φιλοξενία σε ανάδοχη οικογένεια ή σε ίδρυμα, που πρέπει να σέβονται πλήρως τα δικαιώματά του.
- ❖ Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητές τους. Το κράτος πρέπει να παίρνει μέτρα ώστε τα παιδιά να γράφονται και να μη διακόπτουν στο σχολείο, να αναπτύσσουν τις ικανότητες και την προσωπικότητά τους. Τα πειθαρχικά μέτρα δεν πρέπει να προσβάλλουν την αξιοπρέπεια των μαθητών.
- ❖ Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην ανάπαυση, στο παιχνίδι και την ψυχαγωγία.
- ❖ Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από κάθε μορφής οικονομική εκμετάλλευση (επαιτεία, εκπόρνευση, πορνογραφία, δουλεμπόριο, κ.λπ.) Έχουν όμως δικαίωμα στην εργασία με ασφάλιση και υπό προϋποθέσεις, ανάλογα με την ηλικία, το είδος εργασίας, το ωράριο, κ.λπ..
- ❖ Τα παιδιά που είτε τα ίδια είτε μέλη της οικογένειάς τους κάνουν χρήση ναρκωτικών ή άλλων ουσιών που προκαλούν εξάρτηση έχουν δικαίωμα κατάλληλης υποστήριξης.
- ❖ Τα παιδιά που συλλαμβάνονται και δικάζονται έχουν δικαίωμα να αντιμετωπίζονται με αξιοπρέπεια και σεβασμό στην ιδιωτική τους ζωή, να ενημερώνονται αναλυτικά από τις Αρχές σε κατανοητή γλώσσα και να έχουν νομική βοήθεια. Σε περίπτωση που είναι απολύτως απαραίτητη η κράτησή

τους, αυτή πρέπει να γίνεται χωριστά από ενήλικα άτομα και με σεβασμό στην προσωπικότητα και τις ανάγκες τους.

ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

Είναι γεγονός ότι διακρίσεις ανάμεσα στα δύο φύλλα υπάρχουν από τα αρχαία χρόνια ως τη σύγχρονη κοινωνία μας. Βλέπουμε πάντα την ανάγκη για εξίσωση των δικαιωμάτων ανάμεσα τους, παρόλα αυτά παρουσιάζονται ενστικτώδεις δυσκολίες ως προς αυτό.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι τα πολύ παλιά χρόνια, επικεφαλής της οικογένειας ήταν η γυναίκα, η οποία διέθετε αρκετά προνόμια, σε αντίθεση με την επακόλουθη περίοδο κατά την οποία ο άνδρας φαίνεται να κυριαρχεί.

Μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα, ήταν φανερή η επιθυμία των ανδρών να κυριαρχούν τόσο στο θεσμό της οικογένειας όσο και στο επίπεδο της κοινωνίας μας. Για παράδειγμα, κατείχαν περισσότερα προνόμια όσο αναφορά τις θέσεις εργασίας αφού ήταν σαφώς ευκολότερο να προσληφθεί ένας άνδρας σε σύγκριση με μια γυναίκα.

Μια άλλη απεικόνιση του τότε τρόπου ζωής είναι ο ρόλος του πατέρα και συζύγου στην οικογένεια. Δηλαδή, αυτός ήταν υπεύθυνος για τις αποφάσεις του σπιτιού, ενώ η γυναίκα δεν μπορούσε να εκφράσει ελεύθερα την άποψη της.

Ωστόσο, τη νεότερη εποχή, το γυναικείο φύλο ξεκίνησε να παρουσιάζει επαναστατικές τάσεις ως προς την ισότητα τους με το αντρικό.

Οι λόγοι, λοιπόν, για την ανάπτυξη του φεμινιστικού κινήματος είναι οι εξής:

- ❖ Αρχικά, η ελευθερία και η αυτονομία που απαιτούσαν οι γυναίκες, προνόμιο το οποίο διέθεταν μόνο οι άνδρες
- ❖ Επίσης, η έννοια της ατομικότητας και της αυτοεκπλήρωσης, έπαιξε σημαντικό ρόλο στο ξέσπασμα του φεμινιστικού κινήματος
- ❖ Η επιθυμία των γυναικών για ισοτιμία, δηλαδή την ίση αντιμετώπισή τους με τους άνδρες από το σύνολο της κοινωνίας.

- ❖ Η βαθμιαία ένταξη τους στην εκπαιδευτική διαδικασία, η άνοδος του μορφωτικού επιπέδου και η συνακόλουθη ενσωμάτωση τους στην παραγωγική διαδικασία

Με αφορμή όλα αυτά, βρίσκουμε την ευκαιρία να εκφράσουμε τις μορφές του κοινωνικού φυλετικού ρατσισμού. Καταρχάς, φαίνεται η επιδίωξη των γυναικών για εξισωμένα πολιτικά δικαιώματα, όπως δικαίωμα σε ψήφο, καθώς και ίση αντιμετώπιση σχετικά με την εκπαίδευση και την εργασία. Εκτός αυτού, είναι οι φανερό ότι η κοινωνία μας εκφράζει υποσυνείδητα φυλετικό ρατσισμό στην καθημερινή ζωή, εξαιτίας των αποστειρωμένων αντιλήψεων που φτάνουν ως και τις σύγχρονες γενιές. Κατά κύριο λόγο, οι γυναίκες πολεμούν ενάντια στην αδικαιολόγητη και γενικευμένη απόρριψη και κατάκριση που εισπράττουν από τον περίγυρο τους.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Για την καταπολέμηση, λοιπόν, των κοινωνικών ανισοτήτων σχετικά με το διαχωρισμό των φύλων, ιδρύθηκε ο θεσμός του Συνηγόρου το πολίτη με ειδίκευση που αφορά την ισότητα τους. Επίσημως, το 2006 τέθηκε σε εφαρμογή νόμος που υπέβαλε σε λειτουργία την υπεράσπιση ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα απασχόλησης καθώς και στην επέκταση στον ιδιωτικό τομέα.

Τα πρώτα χρόνια εφαρμογής της λειτουργίας αυτής, υπήρξε μεγάλος αριθμός αναφορών για άνιση μεταχείριση σε θέματα εργασίας. Το φαινόμενο αυτό αντιμετωπίστηκε κατά κύριο λόγο σε νομικό πλαίσιο λαμβάνοντας πάντα τις υποδείξεις από το Συνήγορο το πολίτη για τη σωστή υπεράσπιση των δικαιωμάτων των φύλων.

Παρόλα αυτά, ο συνήγορος του πολίτη αντιμετωπίζει προβλήματα στην εφαρμογή των νόμων. Αρχικά, φαίνεται μια κάποια άγνοια της νομοθεσίας σχετικά με την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στην εργασία, τόσο από τους υπεύθυνους ανθρωπίνου δυναμικού όσο και από τους εργαζομένους. Επίσης, η εγκυμοσύνη θεωρείται ασθένεια που φαίνεται ως οικονομικό βάρος τόσο στην εργαζόμενη όσο και στην επιχείρηση. Επίσης, παρατηρούνται αρκετές διακρίσεις σχετικά με τις εξετάσεις για την εισαγωγή στις στρατιωτικές σχολές, καθώς χρησιμοποιούνται άνισα

κριτήρια για την επιλογή των εισακτέων. Τέλος ένα σημαντικό πρόβλημα στην λειτουργία του Συνηγόρου του πολίτη είναι η δυσκολία αντιμετώπισης των καταγγελιών για σεξουαλική παρενόχληση, διότι πολλές φορές είναι ίσως πολύ πιθανό να βρεθούν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για το κλείσιμο μιας τέτοιας υπόθεσης. Σύμφωνα με τις προηγούμενες διαπιστώσεις, ο συνήγορος του πολίτη πρόκειται να επιδιώξει τα εξής:

- ❖ Προωθητικές δράσεις με σκοπό την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών για τα δικαιώματά τους όσο αναφορά την πρόσβαση των δύο φύλων ίσα στα αγαθά και τις υπηρεσίες του δημοσίου τομέα ώστε να γνωρίζουν τις κατάλληλες μεθόδους υπεράσπισης του εαυτού τους.
- ❖ Συστηματοποίηση για τη σωστότερη δυνατή συνεργασία με το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας στοχεύοντας στην ακριβέστερη εφαρμογή του αντίστοιχου νόμου.
- ❖ Προώθηση δικαιωμάτων εργασίας για την επίτευξη του καταλληλότερου εργασιακού περιβάλλοντος.

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Από το 2008, ο συνήγορος του πολίτη λαμβάνει μέρος σε διάφορες συναντήσεις με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων με άλλα ευρωπαϊκά κράτη σχετικά με την ισότητα των φύλων θέματα που συζητήθηκαν πάνω σ' αυτό αναφέρονται στην τροποποίηση της άδειας μητρότητας, στην πιο επισταμένη ίση μεταχείριση, την αυτοαπασχόληση.

Γενικότερα, οι αποφάσεις που πρέπει να υπερασπιστεί ο Συνήγορος του πολίτη σε Ευρωπαϊκό επίπεδο είναι οι παρακάτω:

- ❖ Αρχικά, η προσφορά εργασίας σε μετανάστριές είναι ένα σημαντικό κομμάτι στις υπευθυνότητες του. Για παράδειγμα, οφείλει να υπερασπιστεί όλες τις γυναίκες που αντιμετωπίζουν το ρατσισμό και τον αποκλεισμό σχετικά με την άρνηση των εργοδοτών να τις προσλάβουν. Το συγκεκριμένο πρόβλημα γίνεται χειρότερο στις μονογονεϊκές οικογένειες που αναγκάζονται οι γυναίκες να συντηρούν την οικογένειά τους μόνες τους.

- ❖ Επίσης, οι γυναίκες αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο πρόβλημα να βρουν δουλειά όταν έχουν πρόβλημα αναπηρίας, καθώς αποκλείονται από την ευκαιρία προσφοράς εργασίας συχνότερα από τους άνδρες με τα ίδια προβλήματα.

ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο Συνήγορος του Πολίτη είναι ανεξάρτητη αρχή κατοχυρωμένη στο Σύνταγμα. Ξεκίνησε τη λειτουργία του την 1^η Οκτωβρίου 1998 και περιέχει τις υπηρεσίες του σε όλους τους πολίτες δωρεάν. Η οργάνωση, η στελέχωση και η λειτουργία του Συνηγόρου καθορίζονται στους Ν. 3051/2002 (όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4055/2012), 3094/2003 (όπως ισχύει) και στον Κανονισμό λειτουργίας του (ΠΔ 273/1999 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), στο πλαίσιο που θέτουν οι διατάξεις του Συντάγματος μετά την αναθεώρηση του το 2001.

Αποστολή του Συνηγόρου είναι η διαμεσολάβηση μεταξύ της δημόσιας διοίκησης και των πολιτών για την προστασία των δικαιωμάτων τους, την τήρηση της νομιμότητας και την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης. Ο Συνήγορος ασχολείται επίσης με την προάσπιση και την προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού.

Ως διαμεσολαβητής, ο Συνήγορος διατυπώνει συστάσεις και προτάσεις προς τη δημόσια διοίκηση. Δεν επιβάλλει κυρώσεις ούτε ακυρώνει τις παράνομες πράξεις της δημόσιας διοίκησης. Στον Συνήγορο μπορεί να προσφύγει οποιοσδήποτε Έλληνας ή αλλοδαπός πολίτης που ζει στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό και συναλλάσσεται με το ελληνικό Δημόσιο. Ειδικά ως προς τις προσβολές των δικαιωμάτων του παιδιού, στον Συνήγορο μπορεί να προσφύγει το άμεσα ενδιαφερόμενο παιδί, γονέας ή συγγενής του, αλλά και κάθε τρίτο πρόσωπο που έχει άμεση αντίληψη της παραβίασης ενός δικαιώματος του παιδιού. Τα ίδια ισχύουν και για τα νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων.

Ο Συνήγορος παρεμβαίνει σε προβλήματα που αντιμετωπίζει ο πολίτης στην επαφή του με την δημόσια διοίκηση. Ενδεικτικά : ελλιπής παροχή ή άρνηση παροχής πληροφοριών, υπερβολική καθυστέρηση στη διεκπεραίωση αιτημάτων, παράβαση νόμου ή εφαρμογή παράνομης διαδικασίας και αθέμιτες διακρίσεις εις βάρος πολιτών.

Πεδίο δράσης

Ο Συνήγορος του Πολίτη ερευνά ατομικές διοικητικές πράξεις, παραλείψεις ή υλικές ενέργειες οργάνων των δημοσίων υπηρεσιών που παραβιάζουν δικαιώματα ή προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών ή νομικών προσώπων. Ερευνά ιδίως περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα ατομικό ή συλλογικό όργανο κάποιας από τις αναφερόμενες υπηρεσίες: α) προσβάλλει με πράξη ή παράλειψη δικαίωμα ή

συμφέρον που προστατεύεται από το Σύνταγμα και το νόμο, β) αρνείται να εκπληρώσει συγκεκριμένη υποχρέωση που επιβάλλεται από τελεσίδικη δικαστική απόφαση, γ) αρνείται να εκπληρώσει συγκεκριμένη υποχρέωση που επιβάλλεται από διάταξη νόμου ή από ατομική διοικητική πράξη, και δ) ενεργεί ή παραλείπει νόμιμη οφειλόμενη ενέργεια κατά παράβαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας ή κατά κατάχρηση εξουσίας.

Επίσης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαμεσολαβεί σε υποθέσεις που ανακύπτουν μεταξύ των πολιτών και των δημοσίων υπηρεσιών, των ΟΤΑ, των ΝΠΔΔ και των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας που ασχολούνται με: α) τη διύλιση και διανομή ύδατος, την αποχέτευση και απαγωγή ακάθαρτων υδάτων και λυμάτων, β) τη διανομή ηλεκτρικού ρεύματος και καυσίμου αερίου, γ) τη μεταφορά προσώπων και αγαθών από την ξηρά, τη θάλασσα και τον αέρα και δ) τις τηλεπικοινωνίες και τα ταχυδρομεία.

Φορείς και υπηρεσίες που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τους υπουργούς και υφυπουργούς ως προς τις πράξεις που ανάγονται στη διαχείριση της πολιτικής λειτουργίας, τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τις δικαστικές αρχές, τις στρατιωτικές υπηρεσίες όσον αφορά θέματα που αφορούν την εθνική άμυνα και ασφάλεια, την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, τις υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών για δραστηριότητες που αφορούν στην εξωτερική πολιτική ή στις διεθνείς σχέσεις της χώρας, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και τις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές ως προς την κύρια λειτουργία τους, υποθέσεις που αφορούν την κρατική ασφάλεια, θέματα που αφορούν στην υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών και θέματα που εκκρεμούν ενώπιον δικαστικής αρχής.

Ο Συνήγορος είναι αρμόδιος για διαφορές του πολίτη με υπηρεσίες :

- **Υπηρεσίες του Δημοσίου**, όπως Υπουργεία, Εφορίες, Τελωνεία, Πολεοδομίες, Αστυνομικά Τμήματα, Φυλακές, Σχολεία, Πρεσβείες της Ελλάδας, κ.λπ.
- **Ο.Τ.Α.** (Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης) δηλ. Δήμοι και Περιφέρειες, καθώς και τα νομικά πρόσωπα και οι επιχειρήσεις αυτών
- **Ν.Π.Δ.Δ.** (Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου), όπως Ασφαλιστικά Ταμεία, Νοσοκομεία, Πανεπιστήμια, ΟΑΕΔ, ΟΕΚ, κ.λπ.

- **Κρατικά Ν.Π.Ι.Δ.** (Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου), όπως Ο.ΚΑ.ΝΑ., Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., ΕΛ.Ο.Τ., Ι.Γ.Μ.Ε., Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, κ.λπ.
- **Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας (ΔΕΚΟ)**, όπως Ε.Υ.Δ.Α.Π., ΔΕΗ, ΕΛΤΑ, ΕΥΑΘ, κ.λπ.)

Από τον Συνήγορο του Πολίτη δεν ελέγχονται:

- **οι Υπουργοί και Υφυπουργοί** για τη διαχείριση της πολιτικής λειτουργίας (π.χ. η νομοθετική πρωτοβουλία τους)
- **τα Θρησκευτικά Νομικά πρόσωπα** (εκτός εάν η υπόθεση αφορά την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού)
- **οι Δικαστικές και Εισαγγελικές αρχές και οι διοικητικές τους υπηρεσίες** (π.χ. οι γραμματείες δικαστηρίων, κ.λπ.). Ωστόσο ελέγχονται δημόσιες υπηρεσίες που τελούν υπό εισαγγελική εποπτεία, όπως φυλακές, ληξιαρχεία, υποθηκοφυλακεία
- **οι Στρατιωτικές υπηρεσίες**, μόνο για θέματα εθνικής άμυνας και ασφάλειας. Ωστόσο ελέγχονται στρατιωτικές μονάδες και στρατολογικές υπηρεσίες για θέματα δικαιωμάτων των στρατευσίμων
- **το Υπουργείο Εξωτερικών** μόνο για την εξωτερική πολιτική και τις διεθνείς σχέσεις. Ωστόσο ελέγχονται τα προξενεία της Ελλάδας στο εξωτερικό για διαφορές με συναλλασσόμενους έλληνες ή αλλοδαπούς
- **η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΕΥΠ)** για κάθε ενέργειά της
- **το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΝΣΚ)**
- **οι Ανεξάρτητες Αρχές**, μόνο ως προς την κύρια λειτουργία τους
- **το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών**
- **η Βουλή**, για οποιοδήποτε θέμα

Εκτός από τα Θρησκευτικά Νομικά πρόσωπα και τις Δικαστικές και Εισαγγελικές αρχές, ο Συνήγορος του Πολίτη ελέγχει τους παραπάνω φορείς ως εργοδότες, στην περίπτωση που εργαζόμενος/η σε αυτούς αντιμετωπίζει δυσμενή μεταχείριση λόγω φύλου.

Το νομοθετικό πλαίσιο αναλυτικά (11)

Ιδρυτικός νόμος Ν 2477/1997

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Άρθρο 1 : Ίδρυση - Αποστολή

1. Συνιστάται ανεξάρτητη διοικητική αρχή που ονομάζεται "Συνήγορος του Πολίτη" και έχει ως αποστολή τη διαμεσολάβηση μεταξύ των πολιτών και των δημοσίων υπηρεσιών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των Ν.Π.Δ.Δ. και των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας, όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 3 παρ. 1 του παρόντος, για την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας.

2. Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν υπόκειται σε έλεγχο από κυβερνητικό όργανο ή διοικητική αρχή.

3. Ο Συνήγορος του Πολίτη επικουρείται από τέσσερις (4) Βοηθούς Συνηγόρους. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους απολαύουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Ο Συνήγορος του Πολίτη και οι Βοηθοί Συνηγόροι δεν ευθύνονται, δεν διώκονται και δεν εξετάζονται για γνώμη που διατύπωσαν ή πράξη που εξετέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Δίωξη επιτρέπεται κατόπιν εγκλήσεως μόνο για συκοφαντική δυσφήμιση, εξύβριση ή παραβίαση του απορρήτου. Ο Συνήγορος του Πολίτη, οι Βοηθοί Συνηγόροι, οι ειδικοί επιστήμονες και οι αποσπασμένοι υπάλληλοι με προσόντα ειδικών επιστημόνων, σε περίπτωση που διώκονται ή ενάγονται για πράξη ή παράλειψή κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, μπορεί να παρίστανται ενώπιον των δικαστηρίων με μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

4. Ο Συνήγορος του Πολίτη υποστηρίζεται από τριάντα (30) ειδικούς επιστήμονες, σαράντα (40) αποσπασμένους υπαλλήλους με προσόντα ειδικού επιστήμονα και Γραμματεία.

5. Οι απαιτούμενες πιστώσεις για τη λειτουργία της αρχής εγγράφονται σε ειδικό φορέα, που ενσωματώνονται στον ετήσιο προϋπολογισμό του Υπουργείου

Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Διατάκτης της δαπάνης είναι ο Συνήγορος του Πολίτη ή ο αναπληρωτής του.

6. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της αρχής, διατάκτης των δαπανών είναι ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και η οικονομική εξυπηρέτησή της γίνεται από τη Διεύθυνση Οικονομικού της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης".

*** Η παρ.6 προστέθηκε με την παρ.4 άρθρ.23 Ν.2527/1997 Α 206

"Η έναρξη λειτουργίας της Αρχής ολοκληρώνεται με τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος για τον κανονισμό λειτουργίας της Αρχής και στελέχωση των υπηρεσιών της, που ανακοινώνεται από το Συνήγορο του Πολίτη στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης".

*** Το άνω εντός " " εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 8 άρθρ.21 Ν.2738/1999 ΦΕΚ Α 180/9.9.1999.

(Ο νόμος συμπληρώνεται με τέσσερα ακόμα άρθρα που ορίζουν την εκλογή – θητεία των μελών του (άρθρο 2), τις αρμοδιότητες (άρθρο 3), την διαδικασία έρευνας (άρθρο 4) και τους ειδικούς επιστήμονες - γραμματεία (άρθρο 5)

Ακολουθεί νομοθετικά το **Π.Δ. 273/1999** που εξειδικεύει σε βάθος την σύσταση, το περιεχόμενο, τις αρμοδιότητες και την λειτουργία του ΣτΠ. Ακολουθεί η εισαγωγή του Π.Δ.

Π.Δ. 273/1999

ΠΔ 273/1999 / Α-229

Κανονισμός Λειτουργίας του Συνηγόρου του Πολίτη

Άρθρο 1

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη (ΣτΠ), ανεξάρτητη διοικητική αρχή που συστήθηκε με το Ν. 2477/1997 (ΦΕΚ 59/Α/97), αποστολή έχει τη διαμεσολάβηση μεταξύ πολιτών και δημοσίων υπηρεσιών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Ν. 2477/1997, όπως εκάστοτε ισχύει, για την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας.

2. Όπου στο παρόν προεδρικό διάταγμα αναφέρεται ο όρος δημόσια υπηρεσία ή δημόσιες υπηρεσίες, νοούνται οι αναφερόμενες στην παρ.1 του άρθρου 3 του Ν. 2477/97.

3. Στις διεθνείς σχέσεις ο τίτλος "Συνήγορος του Πολίτη" αποδίδεται με τον όρο "THE GREEK OMBUDSMAN" ή "LE MEDIA TEUR DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE".

Άρθρο 2

1. Το έργο της Αρχής οργανώνεται στους εξής τέσσερις κύκλους δραστηριότητας:

- α) Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,
- β) Κοινωνικής Προστασίας (κοινωνική πολιτική, υγεία, ασφάλιση, πρόνοια, προστασία του παιδιού, των ηλικιωμένων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες),
- γ) Ποιότητας Ζωής (περιβάλλον, πολεοδομία, χωροταξία, δημόσια έργα, πολιτισμός),
- δ) Σχέσεων Κράτους-Πολίτη (πληροφόρηση και επικοινωνία, ποιότητα παρεχομένων υπηρεσιών, κακοδιοίκηση σε ΟΤ Α, ΔΕΚΟ, μεταφορές, επικοινωνίες, εργασία, βιομηχανία, ενέργεια, φορολογία, τελωνεία, δημοσιονομικά θέματα, εμπόριο και κρατικές προμήθειες, γεωργία και αγροτική πολιτική, παιδεία).

Την ευθύνη λειτουργίας κάθε κύκλου έχει ένας Βοηθός Συνήγορος.

Οι ειδικοί επιστήμονες και οι βοηθοί επιστήμονες κατανέμονται στους κύκλους δραστηριότητας από το Συνήγορο του Πολίτη. Κάθε κύκλος δραστηριότητας αναλαμβάνει την έρευνα των υποθέσεων που υπάγονται στην αρμοδιότητά του. Οι κύκλοι δραστηριότητας συνεργάζονται μεταξύ τους για τις υποθέσεις που αφορούν περισσότερους από ένα κύκλους.

2. Το έργο της Αρχής υποστηρίζεται από τους Ειδικούς Επιστήμονες των παρ. 1 και 2του άρθρου 5του Ν.2477/1997 και τους Βοηθούς Επιστήμονες του άρθρου 8 του Ν.2623/1998 (ΦΕΚ 139/Α/98).

3. Ο) ειδικοί επιστήμονες και βοηθοί επιστήμονες όλων των κύκλων αναλαμβάνουν διαδοχικά την Πληροφόρηση και Εξυπηρέτηση των Πολιτών, σύμφωνα με ειδικό πρόγραμμα που καταρτίζεται σε εβδομαδιαία βάση από το Τμήμα Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων.

Άρθρο 3

1. Η διαμεσολάβηση του Συνηγόρου του Πολίτη ζητείται με έγγραφη ενυπόγραφη αναφορά που υποβάλλεται στην Αρχή ή αποστέλλεται ταχυδρομικά ή με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Όταν ο ενδιαφερόμενος δεν γνωρίζει να γράφει, αντί για υπογραφή η αναφορά μπορεί να έχει ένα σημάδι που αυτός έβαλε και επικυρώθηκε από την Αρχή ή άλλη δημοσία αρχή, αν η αναφορά αποστέλλεται ταχυδρομικά, που επιβεβαιώνει πως το σημάδι έχει τεθεί αντί για την υπογραφή και ότι ο ενδιαφερόμενος δήλωσε ότι δεν μπορεί να υπογράψει.

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει να μην ανακοινωθεί το όνομά του και τα άλλα προσωπικά στοιχεία του στη δημοσία υπηρεσία, στην οποία αναφέρεται η αναφορά του. Αν δεν είναι δυνατή η έρευνα της υπόθεσής του χωρίς την ανακοίνωση του ονόματός του, ειδοποιείται σχετικά. Η έρευνα δεν προχωρά χωρίς τη σχετική δήλωσή του ότι αποδέχεται την ανακοίνωση του ονόματός του.

2. Η αναφορά υποβάλλεται μέσα σε έξι μήνες αφότου ο ενδιαφερόμενος έλαβε γνώση των ενεργειών ή παραλείψεων για τις οποίες προσφεύγει στο Συνήγορο του Πολίτη. Μπορεί και μετά την πάροδο του εξαμήνου να υποβάλλεται αναφορά και να εξετάζεται από το Συνήγορο του Πολίτη σε ειδικές και εξαιρετικές περιπτώσεις, ιδίως όταν η δημοσία υπηρεσία δεν διεκπεραιώνει την υπόθεση, δεν απαντά στα επανειλημμένα διαβήματα του ενδιαφερομένου ή επιλαμβάνεται της υπόθεσης αλλά καθυστερεί υπέρμετρα και πέρα των προθεσμιών που τυχόν προβλέπονται από το νόμο ή ο ενδιαφερόμενος βρίσκεται σε φυσική αδυναμία ή εμποδίζεται από σπουδαίους λόγους να υποβάλλει την αναφορά. Στις περιπτώσεις αυτές στο σχετικό πόρισμα αναφέρονται οι ανωτέρω λόγοι.

3. Στην αναφορά περιέχονται: α) τα στοιχεία ταυτότητας του ενδιαφερόμενου, β) στοιχεία επικοινωνίας, γ) ακριβής περιγραφή της υπόθεσης και τυχόν απάντηση της υπηρεσίας, δ) η δημοσία υπηρεσία και ενδεχομένως το δημόσιο όργανο που χειρίστηκε την υπόθεση, ε) ο ακριβής χρόνος που έλαβε γνώση της επιβλαβούς ενέργειας, ή σε περίπτωση παράλειψης ο χρόνος που έχει περάσει από την υποβολή του σχετικού αιτήματος ή από την πάροδο της προθεσμίας, μέσα στην οποία η δημοσία υπηρεσία έπρεπε να δράσει, στ) εάν και πότε έχει ασκηθεί αίτηση θεραπείας, ιεραρχική προσφυγή ή γενικότερα αν έχει καταφύγει στην αρμοδία υπηρεσία για τη λύση της διαφοράς. ζ) εάν η συγκεκριμένη υπόθεση ή συναφής εκκρεμεί ενώπιον

δικαστικής αρχής και ποιας, η) η πραγματική βλάβη του ενδιαφερόμενου, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο ζητεί να ικανοποιηθεί. Με την αναφορά υποβάλλονται έγγραφα ή άλλα στοιχεία σχετικά με την υπόθεση που διευκολύνουν την έρευνα.

4. Η αναφορά γράφεται σε απλό χαρτί ή σε ειδικό έντυπο της Αρχής, το οποίο μπορεί και να αποστέλλεται στους ενδιαφερόμενους. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 4 η έλλειψη οποιουδήποτε από τα στοιχεία που αναφέρονται στην προηγούμενη παρ. 3 του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει την εξέταση της αναφοράς. Οποιοδήποτε στοιχείο, αναγκαίο για την έρευνα μπορεί να ζητηθεί και μετά την υποβολή της αναφοράς.

Άρθρο 4

1. Οι αναφορές των πολιτών καταχωρούνται σε ειδικό μητρώο και προωθούνται στον αρμόδιο κύκλο δραστηριότητας. Αναφορές που δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη ή που είναι προφανώς αόριστες, αβάσιμες ή ασήμαντες ή που επαναλαμβάνονται κατά τρόπο καταχρηστικό και χωρίς νεότερα στοιχεία τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου Βοηθού Συνηγόρου. Σχετικά ενημερώνεται εγγράφως ο ενδιαφερόμενος.

2. Από τους κύκλους δραστηριότητας αποστέλλεται έγγραφο στον ενδιαφερόμενο, στο οποίο αναφέρεται η λήψη της αναφοράς του, το όνομα και τα στοιχεία επικοινωνίας εκείνου που ανέλαβε την υπόθεσή του. Με το έγγραφο αυτό μπορεί να ζητούνται απαιτούμενα στοιχεία που δεν προσδιορίζονται στην αναφορά του πολίτη.

3. Τις έρευνες ενεργούν ο ειδικοί επιστήμονες σε συνεργασία με τους βοηθούς επιστήμονες και με την ευθύνη του αντίστοιχου Βοηθού Συνηγόρου που κατανέμει και τις αναφορές.

Με την ανάθεση της υπόθεσης, ο ειδικός επιστήμονας επικοινωνεί και εφόσον το κρίνει σκόπιμο και αναγκαίο, επισκέπτεται την υπηρεσία και μελετά επί τόπου την υπόθεση. Συνεργάζεται επίσης με τους ενδιαφερόμενους πολίτες ή τυχόν τρίτους που εμπλέκονται στην εξεταζόμενη υπόθεση. Μετά το πέρας της έρευνας συντάσσεται πόρισμα, στο οποίο περιλαμβάνεται η περιγραφή της υπόθεσης, τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί ή χρησιμοποιηθεί, οι ενέργειες που έγιναν για την εξέταση της υπόθεσης, οι διαπιστώσεις και προτάσεις του. Στο πόρισμα περιλαμβάνεται επίσης και η άποψη της αρμοδίας υπηρεσίας για την υπόθεση. Στις περιπτώσεις απλών υποθέσεων συντάσσεται σημείωμα στο οποίο αναφέρονται συνοπτικά οι ενέργειες

που έγιναν και το τελικό αποτέλεσμα, θέση σημειώματος επέχει και έγγραφο προς τον πολίτη που υπέβαλε την αναφορά εφόσον περιέχει τα απαραίτητα στοιχεία.

4. Το πόρισμα γνωστοποιείται, κατά περίπτωση, στον καθ' ύλην αρμόδιο υπουργό, στο νομάρχη, δήμαρχο ή στο ανώτατο όργανο διοίκησης, προκειμένου για νομικά πρόσωπα, στις αρμόδιες υπηρεσίες και στον πολίτη που υπέβαλε τη σχετική αναφορά. Στο πόρισμα μπορεί να τάσσεται προθεσμία μέσα στην οποία οι αρμόδιες υπηρεσίες οφείλουν να ενημερώσουν την Αρχή για τις ενέργειές τους σχετικά με την εφαρμογή των προτάσεων ή για τους λόγους που δεν επιτρέπουν την αποδοχή τους. Αν η μη αποδοχή δεν δικαιολογείται επαρκώς, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να δημοσιοποιήσει την άρνηση εφαρμογής των προτάσεών του.

5. Αν από την έρευνα προκύψει ότι δεν είναι δυνατή η επίλυση του προβλήματος, ενημερώνεται ο ενδιαφερόμενος με ειδικό έγγραφο, στο οποίο εξηγούνται οι λόγοι που κάνουν αδύνατη την επίλυση και αναφέρονται οι ενέργειες που έγιναν.

6. Όταν μέσα από την έρευνα ευρύτερου αριθμού αναφορών εμφανίζονται κοινά χαρακτηριστικά αναποτελεσματικότητας, κακοδιοίκησης, χαμηλής ποιότητας παρεχόμενων προς τον πολίτη υπηρεσιών, ο Συνήγορος του Πολίτη εξετάζει συνολικά με τους αρμόδιους φορείς την επίλυση των διαφορών αυτών, προτείνοντας συγχρόνως αλλαγές οργανωτικές, λειτουργικές, στον τρόπο παροχής των υπηρεσιών και επικοινωνίας με τους πολίτες, καθώς και την τυχόν αναγκαία αντίστοιχη νομοθετική ή κανονιστική ρύθμιση, που θα επιτρέψει, κατά το δυνατό, την εξάλειψη των φαινομένων αυτών και τη βελτίωση της σχέσης του κράτους με τους πολίτες.

Άρθρο 5

Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να επιληφθεί αυτεπαγγέλτως θεμάτων που εμπíπτουν στις αρμοδιότητες της Αρχής και έχουν προκαλέσει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην κοινή γνώμη.

Ο Συνήγορος του Πολίτη με απόφασή του καθορίζει την υπόθεση που θα ερευνήσει, καθώς και τους λόγους που τον οδήγησαν στην απόφαση αυτή, στην οποία μπορεί να περιέχεται και χρονοδιάγραμμα της έρευνας. Η απόφαση του Συνηγόρου κοινοποιείται στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και δημοσιεύεται σε μία τουλάχιστον ημερήσια εφημερίδα. Ο Συνήγορος του Πολίτη, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, μπορεί να δημοσιοποιεί ευρύτερα τη σχετική απόφασή του.

Μετά το πέρας της έρευνας, το σχετικό πόρισμα και οι προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο τρόπο.

Άρθρο 6

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να παραγγείλει πραγματογνωμοσύνη, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) κρίνεται απολύτως αναγκαία λόγω της φύσεως της υποθέσεως, β) δεν έχει ήδη διενεργηθεί από τη διοίκηση, εκτός εάν ο θιγόμενος πολίτης αμφισβητεί την ορθότητα των πορισμάτων της πραγματογνωμοσύνης την οποία διενήργησε η διοίκηση γ) δεν υπάρχει δυνατότητα να διενεργηθεί από μέλος του επιστημονικού προσωπικού του στα πλαίσια των καθηκόντων του.

Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να παραγγείλει στη δημόσια υπηρεσία, οι πράξεις της οποίας αποτελούν αντικείμενο της έρευνας, το διορισμό πραγματογνώμονα μεταξύ των υπαλλήλων της. Η εν λόγω υπηρεσία υποχρεούται να προβεί στο διορισμό, κατ' εφαρμογή του άρθρου 4παρ.5, του Ν.2477/97.

Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να παραγγείλει σε Α.Ε.Ι., Επιμελητήρια και λοιπά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου το διορισμό πραγματογνώμονα.

Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να διορίσει ως πραγματογνώμονα, πρόσωπο περιλαμβανόμενο στους Πίνακες Πραγματογνομώνων των δικαστηρίων της χώρας όπως αυτοί εκάστοτε ισχύουν.

Σε απολύτως εξαιρετικές περιπτώσεις επείγοντος χαρακτήρα, καθώς και σε περιπτώσεις όπου απαιτούνται ειδικές γνώσεις για τις οποίες δεν ανευρίσκονται διοριστέοι μεταξύ των προσώπων των υπαγομένων στις ανωτέρω κατηγορίες ή οι διορισθέντες δεν αποδέχθηκαν την εντολή, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να διορίσει πραγματογνώμονα κατ' αναλογική εφαρμογή του άρθρου 186 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Η αμοιβή του πραγματογνώμονα βαρύνει τις πιστώσεις του Συνηγόρου του Πολίτη. Για τη διαδικασία βεβαιώσεως και εκκαθαρίσεως της εν λόγω αμοιβής, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας Κοινής Υπουργικής Απόφασης εκδιδόμενης κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 581, παρ. 2. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

2. Οι διατάξεις περί διορισμού και αμοιβής πραγματογνομώνων εφαρμόζονται και σε περιπτώσεις αυτοψίας, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα να διενεργηθεί από μέλος του

επιστημονικού προσωπικού του Συνηγόρου του Πολίτη στα πλαίσια των καθηκόντων του.

3. Όλες οι δημόσιες υπηρεσίες οφείλουν να διευκολύνουν με κάθε τρόπο την έρευνα. Η μη σύμπραξη δημόσιας υπηρεσίας στη διεξαγωγή της αποτελεί αντικείμενο ειδικής έκθεσης του Συνηγόρου του Πολίτη προς τον αρμόδιο Υπουργό.

Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί κατά την έρευνα των υποθέσεων να ζητά τη συνδρομή του Σώματος Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης.

Άρθρο 7

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη συντάσσει ετήσια έκθεση στην οποία εκθέτει το έργο της Αρχής, παρουσιάζει τις σημαντικότερες υποθέσεις και διατυπώνει προτάσεις για τη βελτίωση των δημοσίων υπηρεσιών και αναγκαίες νομοθετικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις. Η ετήσια έκθεση συντάσσεται με βάση τις εκθέσεις της παρ. 3 του παρόντος άρθρου.

2. Στην έκθεση περιγράφεται το έργο της αρχής, οι αναφορές που υποβλήθηκαν, οι έρευνες που έγιναν, οι προτάσεις και λύσεις των προβλημάτων που έγιναν αποδεκτές από τις δημόσιες υπηρεσίες, οι αυτεπάγγελτες έρευνες καθώς και κάθε άλλο στοιχείο που είναι χρήσιμο για την ανάδειξη του έργου της Αρχής.

Σε ειδικό τμήμα της έκθεσης περιλαμβάνονται οι προτάσεις για τη βελτίωση των δημοσίων υπηρεσιών και οι αναγκαίες νομοθετικές ρυθμίσεις.

3. Κάθε κύκλος δραστηριότητας με ευθύνη του αρμόδιου βοηθού συντάσσει τετραμηνιαίες εκθέσεις δραστηριότητας και ετήσια έκθεση τον Ιανουάριο κάθε έτους για το προηγούμενο.

4. Η έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη υποβάλλεται το Μάρτιο κάθε έτους στον Πρωθυπουργό και στον Πρόεδρο της Βουλής και κοινοποιείται στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

5. Η ετήσια έκθεση δημοσιεύεται σε ειδική έκδοση του Εθνικού Τυπογραφείου και δίδεται στις δημόσιες υπηρεσίες, στους πολίτες, στα Μ.Μ.Ε., και γενικότερά δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο τρόπο.

6. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να υποβάλλει στον Πρωθυπουργό, τον Πρόεδρο της Βουλής και να κοινοποιεί στον κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό εκθέσεις κατά

τη διάρκεια του έτους για θέματα εξαιρετικής σοβαρότητας, ιδίως δε για θέματα, για τα οποία αποφάσισε αυτεπάγγελτη έρευνα.

Άρθρο 8

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη προΐσταται της Αρχής, κατευθύνει και συντονίζει το έργο της για την καλύτερη εκπλήρωση της αποστολής της.

Ο Συνήγορος του Πολίτη ιδίως:

- α) Συντονίζει το έργο των Βοηθών-Συνηγόρων.
- β) Εποπτεύει, κατευθύνει και αξιολογεί τους ειδικούς επιστήμονες, τους βοηθούς επιστήμονες, καθώς και το προσωπικό της Γραμματείας,
- γ) Τοποθετεί τους ειδικούς επιστήμονες και βοηθούς επιστήμονες στους κύκλους δραστηριότητας, και το λοιπό προσωπικό στα τμήματα και γραφεία της Γραμματείας, καθώς και μετακινεί αυτούς από κύκλο σε κύκλο και από τμήμα σε τμήμα,
- δ) Συγκροτεί επιτροπές, ομάδες εργασίας και έργου με αντικείμενο την εκτέλεση μελετών και έργων, σχετικών με την αποστολή της Αρχής,
- ε) Αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού της Αρχής και προσδιορίζει τις απαιτήσεις κατά του Δημοσίου.

2. Ο Συνήγορος του Πολίτη είναι ο πειθαρχικός προϊστάμενος του επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού και μπορεί να επιβάλλει ποινή επίπληξης ή προστίμου ίσου προς τις αποδοχές ενός μηνός. Ως πειθαρχικός προϊστάμενος έχει και τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τον Υπαλληλικό Κώδικα για το μόνιμο προσωπικό και το Π.Δ.410/88 για το ιδιωτικού δικαίου προσωπικό.

3. Οι Βοηθοί Συνήγοροι επικουρούν το Συνήγορο στο έργο του, προΐστανται στον κύκλο δραστηριότητας που τους έχει ορίσει ως υπεύθυνους, κατευθύνουν και συντονίζουν το έργο του κύκλου καθώς και ειδικότερα έργα που τους αναθέτει ο Συνήγορος του Πολίτη. Εποπτεύουν, κατευθύνουν και αξιολογούν τους ειδικούς και Βοηθούς Επιστήμονες του κύκλου τους.

4. Οι ειδικοί επιστήμονες διεξάγουν τις έρευνες που τους ανατίθενται, καθώς και κάθε άλλη σχετική εργασία που τους αναθέτει ο Συνήγορος του Πολίτη και ο Βοηθός Συνήγορος του κύκλου δραστηριότητας στον οποίο είναι τοποθετημένοι ή που αναφέρεται στο παρόν Προεδρικό Διάταγμα.

5. Οι Βοηθοί επιστήμονες επικουρούν και συνεργάζονται με τους ειδικούς επιστήμονες για την καλύτερη εκτέλεση του έργου του κύκλου δραστηριότητας, στον οποίο είναι τοποθετημένοι και εκτελούν κάθε εργασία που ανατίθεται σ' αυτούς από το Συνήγορο του Πολίτη ή το βοηθό Συνήγορο του κύκλου τους, ή τους ειδικούς επιστήμονες, με τους οποίους συνεργάζονται ή αναφέρεται στο παρόν Προεδρικό Διάταγμα.

Άρθρο 9

Οι υπηρεσίες της Αρχής είναι:

- α) Το Γραφείο του Συνηγόρου του Πολίτη και τα Γραφεία των Βοηθών Συνηγόρων.
- β) Η Γραμματεία της Αρχής.

Άρθρο 10

1. Το Γραφείο του Συνηγόρου του Πολίτη Επικουρεί τον Συνήγορο του Πολίτη στην άσκηση των καθηκόντων του, έχει την επιμέλεια της αλληλογραφίας και των σχετικών αρχείων και στοιχείων, οργανώνει την επικοινωνία του Συνηγόρου του Πολίτη με τους πολίτες, τις δικαστικές και δημόσιες αρχές και υπηρεσίες, το Προεδρείο και τη Γενική Γραμματεία της Βουλής και τους λοιπούς φορείς της δημόσιας ζωής.
2. Αντίστοιχες με τις ανωτέρω αρμοδιότητες ανήκουν στα Γραφεία των Βοηθών Συνηγόρων.

Άρθρο 11

1. Η Γραμματεία της Αρχής λειτουργεί σε επίπεδο διεύθυνσης και συγκροτείται από:
 - α) Τα Τμήματα:
 - 1) Διοίκησης
 - 2) Οικονομικής Διαχείρισης
 - 3) Γραμματειακής Υποστήριξης
 - 4) Μηχανογραφικών Εφαρμογών
 - 5) Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων.
 - β) Τα Γραφεία
 - 1) Διοικητικής Μέριμνας
 - 2) Προμηθειών.

Το Γραφείο Διοικητικής Μέριμνας υπάγεται στο Τμήμα Διοίκησης και το Γραφείο Προμηθειών υπάγεται στο Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης.

2. Το Τμήμα Διοίκησης είναι αρμόδιο για τον χειρισμό όλων των θεμάτων υπηρεσιακής κατάστασης του πάσης φύσεως προσωπικού της Αρχής, καθώς και της διοικητικής μέριμνας.

Το γραφείο Διοικητικής Μέριμνας, που υπάγεται στο Τμήμα Διοίκησης, μεριμνά για την ασφάλεια, καθαριότητα και ευταξία των γραφείων της Αρχής.

3. Το Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης είναι αρμόδιο:

- α) Για την κατάρτιση, τροποποίηση και εκτέλεση του τακτικού προϋπολογισμού, καθώς και του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων.
- β) Για την εντολή και εκκαθάριση αποδοχών και λοιπών απολαβών αποζημιώσεων γενικώς του Συνηγόρου, των Βοηθών Συνηγόρων και του προσωπικού της Αρχής.
- γ) Για τη διαχείριση κάθε δαπάνης, καθώς και τη μερίμνα για την είσπραξη κάθε εσόδου.

Οι αρμοδιότητες του Γραφείου Προμηθειών που υπάγεται στο Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης είναι:

- α) Η εκτίμηση και καταγραφή των πάσης φύσεως αναγκών της υπηρεσίας σε έπιπλα, μηχανικό εξοπλισμό, γραφική ύλη, είδη καθαριότητας και λοιπά υλικά,
- β) Η εκτέλεση των πάσης φύσεως προμηθειών,
- γ) Η διαχείριση του υλικού (παραλαβή, καταχώρηση, αποθήκευση, διανομή),
- δ) Η ανάθεση εργασιών και παρακολούθηση εκτελέσεώς τους,
- ε) Η εκποίηση περιουσιακών στοιχείων.

4. Το Τμήμα Γραμματειακής υποστήριξης είναι αρμόδιο:

- α) Για την τήρηση του πρωτοκόλλου αλληλογραφίας και του ειδικού μητρώου αναφορών (αρ. 4 παρ. 3 Ν. 2477/97),
- β) Για τη διακίνηση της αλληλογραφίας και την αναπαραγωγή εγγράφων και εντύπων,
- γ) Για τη βεβαίωση της ακρίβειας αντιγράφων ή φωτοαντιγράφων ή δικαιολογητικών, καθώς και τη βεβαίωση του γνήσιου της υπογραφής.

5. Το Τμήμα Μηχανογραφικών Εφαρμογών έχει αρμοδιότητα το σχεδιασμό, ανάπτυξη και συντήρηση των μηχανογραφικών εφαρμογών, την καλή λειτουργία του

μηχανογραφικού συστήματος, τη συντήρηση του μηχανογραφικού εξοπλισμού και την εν γένει στήριξη ολόκληρου του ηλεκτρονικού συστήματος.

6. Το Τμήμα Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων έχει αρμοδιότητα:

- α) Την οργάνωση της επικοινωνίας της Αρχής με τους πολίτες, τους φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, τα Μ.Μ.Ε.
- β) Τη λειτουργία Βιβλιοθήκης,
- γ) Την οργάνωση των διεθνών σχέσεων της Αρχής.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του το Τμήμα Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων φροντίζει για την έκδοση ενημερωτικών εντύπων, καταχωρήσεων στα ΜΜΕ, διοργανώνει συναντήσεις και συνέδρια και φροντίζει για τη συμμετοχή των εκπροσώπων της Αρχής σε αντίστοιχα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Το Τμήμα καταρτίζει επίσης το ειδικό εβδομαδιαίο πρόγραμμα της παρ. 3 του άρθρου 2 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Άρθρο 12

1. Συνιστώνται στην Αρχή τριάντα (30) θέσεις τακτικού προσωπικού κατανεμημένες κατά κατηγορία και κλάδο ως εξής:

- Εξι (6) θέσεις κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού
- Τρεις (3) θέσεις κλάδου ΠΕ Επικοινωνίας
- Τρεις (3) θέσεις κλάδου ΠΕ Πληροφορικής
- Τρεις (3) θέσεις κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού
- Δύο (2) θέσεις κλάδου ΤΕ Πληροφορικής
- Εννέα (9) θέσεις κλάδου ΔΕ Διοικητικού-Οικονομικού
- Δύο (2) θέσεις κλάδου ΥΕ Βοηθητικού Προσωπικού
- Δύο (2) θέσεις κλάδου ΔΕ Τεχνικών, ειδικότητας οδηγών.

2. Οι 30 θέσεις του τακτικού προσωπικού κατανέμονται στα τμήματα της Γραμματείας ως εξής:

- α) Διοίκησης: τρεις (3) θέσεις του κλάδου ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού, τρεις (3) θέσεις του κλάδου ΔΕ Διοικητικού-Οικονομικού και δύο (2) θέσεις του κλάδου ΔΕ Τεχνικών, ειδικότητας οδηγών,
- β) Οικονομικής Διαχείρισης: τρεις (3) θέσεις του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, δύο (2) θέσεις του κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού και δύο (2)

θέσεις του κλάδου ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού,
γ) Γραμματειακή Υποστήριξη: μία (1) θέση του κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού,
τρεις (3) θέσεις του κλάδου ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού και δύο (2) θέσεις του
κλάδου ΥΕ Βοηθητικού Προσωπικού,
δ) Μηχανογραφικών Εφαρμογών: τρεις (3) θέσεις του κλάδου ΠΕ Πληροφορικής,
δύο (2) θέσεις του κλάδου ΤΕ Πληροφορικής,
ε) Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων: τρεις (3) θέσεις του κλάδου Π Ε Επικοινωνίας
και μία (1) θέση του κλάδου ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού.

3. Προσόντα διορισμού στις θέσεις της παρ. 1 με εξαίρεση του κλάδου ΠΕ
Επικοινωνίας ορίζονται τα προβλεπόμενα από το Π.Δ. 194/1988, όπως εκάστοτε
ισχύει και επί πλέον πολύ καλή γνώση χρήσης Η/Υ.

Προσόντα διορισμού για τις θέσεις της ειδικότητας ΠΕ Επικοινωνίας ορίζεται πτυχίο
ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής κατεύθυνσης επικοινωνίας,
δημοσιογραφίας και Μ.Μ.Ε. Απαιτείται επίσης άριστη γνώση τουλάχιστον μιας ξένης
γλώσσας (αγγλικής-γαλλικής-γερμανικής) που προσδιορίζεται κάθε φορά στην
προκήρυξη των θέσεων καθώς και πολύ καλή γνώση χρήσης Η/Υ.

4. Στον ανωτέρω αριθμό των θέσεων της Αρχής προστίθενται οι τριάντα (30) θέσεις
του ειδικού επιστημονικού προσωπικού της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2477/1997
και οι 30 θέσεις του βοηθητικού επιστημονικού προσωπικού της παρ.1 του άρθρου 8
του Ν.2623/1998, καθώς και οι επτά (7) θέσεις με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού
δικαίου της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 2623/98.

Άρθρο 13

1. Της Γραμματείας προΐσταται Διευθυντής. Ως Διευθυντής επιλέγεται σύμφωνα με
τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 5 του Ν. 2477/97 από το Συνήγορο του Πολίτη
μόνιμος υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ που συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις να κριθεί για
προαγωγή στο βαθμό του Διευθυντή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 82 του
Ν.2683/1999 (ΦΕΚ19/Α/99).

2. Η επιλογή του Διευθυντή γίνεται μετά από δημόσια ανακοίνωση σε δύο ημερήσιες
εφημερίδες. Με τη δημόσια ανακοίνωση ο Συνήγορος του Πολίτη καλεί τους
ενδιαφερόμενους να υποβάλλουν αίτηση για την επιλογή μέσα σε προθεσμία που
ειδικώς ορίζεται στη δημόσια ανακοίνωση και που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από
(10) ημέρες.

Στη δημόσια ανακοίνωση προσδιορίζονται ο κλάδος ή οι κλάδοι και η τυχόν ειδικότητα στην οποία πρέπει να ανήκουν οι ενδιαφερόμενοι, τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που πρέπει να έχει ο υποψήφιος, καθώς και τα συνυποβαλλόμενα με την αίτηση στοιχεία.

3. Ο Διευθυντής επιλέγεται για τρία (3) χρόνια και για το χρόνο αυτόν αποσπάται στην Αρχή με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης χωρίς γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου και κατά παρέκκλιση όλων των κείμενων διατάξεων, όπως ορίζεται στην παρ.3 του άρθρου 5 του Ν.2477/1997.

Άρθρο 14: Προϊστάμενοι Τμημάτων και Γραφείων.

1. Στα Τμήματα Διοίκησης και Οικονομικής Διαχείρισης προϊστάται μόνιμος υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού.

Στο Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης προϊστάται μόνιμος υπάλληλος του κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού.

Στο Τμήμα Μηχανογραφικών Εφαρμογών προϊστάται μόνιμος υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Πληροφορικής.

Στο Τμήμα Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων προϊστάται μόνιμος υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Επικοινωνίας και, αν δεν υπάρχει, του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού που γνωρίζει άριστα μια ξένη γλώσσα (αγγλικά - γαλλικά- γερμανικά).

Στο γραφείο Προμηθειών προϊστάται μόνιμος υπάλληλος του κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού. Στο Γραφείο Διοικητικής Μέριμνας προϊστάται μόνιμος υπάλληλος του κλάδου ΔΕ Διοικητικού - Λογιστικού.

2. Ως προϊστάμενοι των τμημάτων και γραφείων της Γραμματείας μπορούν να επιλεγούν και υπάλληλοι με απόσπαση στην Αρχή κατά τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 5 του Ν. 2477/1997.

Άρθρο 15 : Τελικές και Μεταβατικές διατάξεις.

1. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος Π. Δ/τος η πλήρωση των θέσεων της Γραμματείας, επιφυλασσομένων των διατάξεων της παρ. 2, μπορεί να γίνει μετά από δημόσια ανακοίνωση με μετάταξη ή με απόσπαση υπαλλήλων υπηρεσιών και φορέων που ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 8 του Ν. 2623/1998, κατά παρέκκλιση όλων των γενικών και ειδικών διατάξεων.

Οι αποσπώμενοι ή μετατασσόμενοι πρέπει να έχουν τα προσόντα του κλάδου της

θέσης που αποσπώνται ή μετατάσσονται. Η δημόσια ανακοίνωση δημοσιεύεται σε μία τουλάχιστον ημερήσια εφημερίδα και σ' αυτήν αναφέρονται: α) οι θέσεις που πρόκειται να καλυφθούν με απόσπαση ή μετάταξη, β) τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, γ) η προθεσμία μέσα στην οποία οι υποψήφιοι πρέπει να υποβάλλουν την αίτηση, δ) τα δικαιολογητικά ή άλλα έγγραφα και στοιχεία που συνυποβάλλονται με την αίτηση.

2. Κατ' εξαίρεση και κατά την πρώτη πλήρωση των θέσεων του κλάδου ΠΕ Επικοινωνίας αυτό μπορεί να γίνει με απόσπαση υπαλλήλων του κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, ή άλλων κλάδων ΠΕ με αντίστοιχα τυπικά προσόντα που έχουν άριστη γνώση της Αγγλικής ή Γαλλικής ή Γερμανικής γλώσσας. Με τη δημόσια ανακοίνωση προσδιορίζεται η γλώσσα.

3. Η πολύ καλή γνώση χρήσης Η/Υ αποδεικνύεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.3του άρθρου 2του Π.Δ. 291/98(ΦΕΚ210/Α'/98) αναλόγως εφαρμοζομένων.

4. Οι 7 θέσεις της παρ. 4του άρθρου 12 του παρόντος Π.Δ. επιτρέπεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 2623/98 να καλύπτονται και με απόσπαση υπαλλήλων υπηρεσιών και φορέων που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 14του Ν.2190/1994, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν.2527/97.

Με την αναθεώρηση του Συντάγματος του 2000-2001 ο Συνήγορος του Πολίτη κατοχυρώνεται συνταγματικά ως ανεξάρτητη αρχή.

Σύνταγμα 2001

Άρθρο 103 - Παράγραφος 9

"... 9. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συγκρότηση και τις αρμοδιότητες του «Συνηγόρου του Πολίτη» που λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή. "

Το άρθρο 101Α τυποποιεί τη λειτουργία και την επιλογή των μελών των ανεξάρτητων αρχών, η συγκρότηση των οποίων προβλέπεται ρητά από το Σύνταγμα:

Άρθρο 101 Α

1. Όπου από το Σύνταγμα προβλέπεται η συγκρότηση και η λειτουργία ανεξάρτητης αρχής, τα μέλη της διορίζονται με ορισμένη θητεία και διέπονται από προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία, όπως νόμος ορίζει.

2. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την επιλογή και την υπηρεσιακή κατάσταση του επιστημονικού και λοιπού προσωπικού της υπηρεσίας που οργανώνεται για την υποστήριξη της λειτουργίας κάθε ανεξάρτητης αρχής. Τα πρόσωπα που στελεχώνουν τις ανεξάρτητες αρχές πρέπει να έχουν τα ανάλογα προσόντα, όπως νόμος ορίζει. Η επιλογή τους γίνεται με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής και με επιδίωξη ομοφωνίας ή πάντως με την αυξημένη πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων των μελών της. Τα σχετικά με τη διαδικασία επιλογής ορίζονται από τον Κανονισμό της Βουλής.
3. Με τον Κανονισμό της Βουλής ρυθμίζονται όσα αφορούν τη σχέση των ανεξάρτητων αρχών με τη Βουλή και ο τρόπος άσκησης του κοινοβουλευτικού ελέγχου."

Με βάση την αναθεώρηση του Συντάγματος, το 2003 ψηφίζεται ένας νέος νόμος που αφορά και επαναπροσδιορίζει το σύνολο του θεσμού.

N 3094/2003 / (ΦΕΚ Α΄ 10/22.01.2003)

Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 1: Αποστολή

1. Η ανεξάρτητη αρχή "Συνήγορος του Πολίτη" έχει ως αποστολή τη διαμεσολάβηση μεταξύ των πολιτών και των δημοσίων υπηρεσιών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ν.Π.Ι.Δ. όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 3 παρ. 1 του παρόντος, για την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας.

«Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει επίσης ως αποστολή του την προάσπιση και προαγωγή των συμφερόντων του παιδιού, καθώς και την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης όλων των προσώπων χωρίς διάκριση λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, ηλικίας, αναπηρίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.»

*** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.1 Ν.3304/2005,ΦΕΚ Α΄ 16/27.01.2005.

2. Ο Συνήγορος του Πολίτη επικουρείται από πέντε Βοηθούς Συνηγόρους, εκ των οποίων ο ένας ορίζεται ως Βοηθός Συνήγορος για το παιδί ως Βοηθοί Συνήγοροι επιλέγονται πρόσωπα εγνωσμένου κύρους που διαθέτουν υψηλή επιστημονική κατάρτιση και απολαύουν ευρείας κοινωνικής αποδοχής. Ο Συνήγορος του Πολίτη και οι Βοηθοί Συνήγοροι δεν ευθύνονται, δεν διώκονται και δεν εξετάζονται για γνώμη που διατύπωσαν ή πράξη που διενήργησαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Δίωξη επιτρέπεται κατόπιν εγκλήσεως μόνο για συκοφαντική δυσφήμιση, εξύβριση ή παραβίαση του απορρήτου.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ.6 άρθρ.10 Ν.3207/2003,ΦΕΚ Α 302/24.12.2003,ορίζεται ότι: "6. Οι διατάξεις του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Ν. 3094/2003 (ΦΕΚ 10 Α) εφαρμόζονται και για τον Πρόεδρο και τα μέλη των γνωμοδοτικών οργάνων των άρθρων 49, 50 και 51 του Ν. **3028/2002**".

Άρθρο 2 : Εκλογή - Θητεία

- 1.** Οι Βοηθοί Συνήγοροι διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη.
- 2.** Αναπλήρωση του Συνηγόρου του Πολίτη χωρεί εφόσον απουσιάζει ή κωλύεται προσκαίρως να ασκήσει τα καθήκοντά του για οποιονδήποτε λόγο. Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζει έναν εκ των Βοηθών Συνηγόρων ως αναπληρωτή του.
- 3.** Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να παυθεί για σωματική ή πνευματική ανικανότητα εκτέλεσης των καθηκόντων του.

Οι Βοηθοί Συνήγοροι παύονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη, για σωματική ή πνευματική ανικανότητα εκτέλεσης των καθηκόντων τους, καθώς και για ανεπάρκεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Η λήξη της θητείας του Συνηγόρου του Πολίτη, για οποιονδήποτε λόγο, επιφέρει αυτοδίκαια και τη λήξη της θητείας των Βοηθών Συνηγόρων, οι οποίοι συνεχίζουν να ασκούν τα καθήκοντά τους, έως το διορισμό νέων Βοηθών Συνηγόρων και πάντως όχι μετά πάροδο τριών μηνών από το διορισμό νέου Συνηγόρου του Πολίτη.

4. Κατά τη διάρκεια της θητείας των Βοηθών Συνηγόρων αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε δημόσιου λειτουργήματος, καθώς και η άσκηση καθηκόντων σε οποιαδήποτε θέση στο Δημόσιο, σε Ν.Π.Δ.Δ. και σε νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Οι Βοηθοί Συνήγοροι είναι σε κάθε περίπτωση πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και δεν επιτρέπεται να ασκούν καμία άλλη επαγγελματική δραστηριότητα. Στους Βοηθούς Συνηγόρους επιτρέπεται η άσκηση καθηκόντων μέλους διδακτικού προσωπικού Α.Ε.Ι., με καθεστώς μερικής απασχόλησης.

"Καταργείται η διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου 8 του Ν. 2623/1998 (ΦΕΚ 139/Α')."

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.4 προστέθηκε με την παρ.3 άρθρ.12 Ν.3242/2004,ΦΕΚ Α 102/24.5.2004.

Άρθρο 3 : Αρμοδιότητες

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη είναι αρμόδιος για θέματα που ανάγονται στις υπηρεσίες: α) του Δημοσίου, β) των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, γ) των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δ) των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημόσιων επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεων των οποίων τη διοίκηση ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος. Εξαιρούνται οι Τράπεζες και το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται ο όρος "δημόσια υπηρεσία" ή "δημόσιες υπηρεσίες" νοούνται οι αναφερόμενες στο προηγούμενο εδάφιο της παραγράφου αυτής. Για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού ο Συνήγορος του Πολίτη είναι αρμόδιος και για θέματα που ανάγονται σε ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που προσβάλλουν τα δικαιώματα του παιδιού, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4.

2. Στην αρμοδιότητα του δεν υπάγονται οι υπουργοί και υφυπουργοί ως προς τις πράξεις που ανάγονται στη διαχείριση της πολιτικής λειτουργίας, τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι δικαστικές αρχές, οι στρατιωτικές υπηρεσίες ως προς τα θέματα, που αφορούν την εθνική άμυνα και ασφάλεια, η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, οι υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών για δραστηριότητες που ανάγονται στην εξωτερική πολιτική ή στις διεθνείς σχέσεις της Χώρας, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και οι ανεξάρτητες αρχές ως προς την

κύρια λειτουργία τους. Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται υποθέσεων που αφορούν την κρατική ασφάλεια. «Δεν υπάγονται επίσης στην αρμοδιότητά του θέματα που αφορούν την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που ο Συνήγορος του Πολίτη ενεργεί ως φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, ηλικίας, αναπηρίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.»

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.2 Ν.3304/2005,ΦΕΚ Α΄ 16/27.01.2005.

3. Ο Συνήγορος του Πολίτη ερευνά ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις ή υλικές ενέργειες οργάνων των δημοσίων υπηρεσιών που παραβιάζουν δικαιώματα ή προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών ή νομικών προσώπων. Ιδίως ερευνά τις περιπτώσεις κατά τις οποίες όργανο δημόσιας υπηρεσίας ατομικό ή συλλογικό:

i) προσβάλλει, με πράξη ή παράλειψη, δικαίωμα ή συμφέρον προστατευόμενο από το Σύνταγμα και το νόμο, ii) αρνείται να εκπληρώσει συγκεκριμένη υποχρέωση που επιβάλλεται από τελεσίδικη ή προσωρινά εκτελεστή δικαστική απόφαση, iii) αρνείται να εκπληρώσει συγκεκριμένη υποχρέωση που επιβάλλεται από διάταξη νόμου ή από ατομική διοικητική πράξη, iv) ενεργεί ή παραλείπει νόμιμη οφειλόμενη ενέργεια, κατά παράβαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας ή κατά κατάχρηση εξουσίας.

4. Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίου ή άλλης δικαστικής αρχής.

5. Ο Συνήγορος του Πολίτη με απόφαση του αναθέτει αρμοδιότητες στους Βοηθούς Συνηγόρους, εποπτεύει και συντονίζει το έργο τους.

Ο Συνήγορος του Πολίτη συντάσσει ετήσια έκθεση, στην οποία εκθέτει το έργο της Αρχής, παρουσιάζει τις σημαντικότερες υποθέσεις και διατυπώνει προτάσεις για τη βελτίωση των δημοσίων υπηρεσιών και αναγκαίες νομοθετικές ρυθμίσεις.

Η έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη υποβάλλεται το Μάρτιο κάθε έτους στον Πρόεδρο της Βουλής, συζητείται κατά τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και δημοσιεύεται σε ειδική έκδοση του Εθνικού Τυπογραφείου. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να υποβάλλει στον Πρωθυπουργό, τον Πρόεδρο της Βουλής και να

κοινοποιεί στον κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό, ειδικές εκθέσεις κατά τη διάρκεια του έτους.

«Ο Συνήγορος του Πολίτη διενεργεί έρευνες και δημοσιεύει ειδικές εκθέσεις για την εφαρμογή και την προώθηση της ίσης μεταχείρισης χωρίς διάκριση λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, ηλικίας, αναπηρίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.»

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.5 προστέθηκε με το άρθρο 20 παρ.3 Ν.3304/2005,ΦΕΚ Α'16/27.01.2005.

Άρθρο 4: Διαδικασία έρευνας

1.Ο Συνήγορος του Πολίτη επιλαμβάνεται κάθε θέματος που εμπίπτει στις αρμοδιότητές του, ύστερα από ενυπόγραφη αναφορά κάθε άμεσα ενδιαφερόμενου φυσικού ή νομικού προσώπου ή ενώσεως προσώπων. Ο Συνήγορος του Πολίτη δέχεται επίσης αναφορές από κάθε άμεσα ενδιαφερόμενο παιδί ή τον ασκούντα τη γονική μέριμνα ή συγγενή κατ' ευθεία γραμμή ή εκ πλαγίου έως το δεύτερο βαθμό, τον επίτροπο ή τον προσωρινό επίτροπο, καθώς και από τρίτο πρόσωπο που έχει άμεση αντίληψη παραβίασης των δικαιωμάτων του παιδιού. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, ως παιδί νοείται όποιος δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του.

2.Ο Συνήγορος του Πολίτη δύναται να επιληφθεί υποθέσεων αυτεπαγγέλτως.

"Δύναται, επίσης, να μην ανακοινωθεί το όνομα και τα άλλα προσωπικά στοιχεία του προσώπου που κατέθεσε αναφορά, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, εφόσον το ζητήσει εγγράφως ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος και εφόσον η διερεύνηση της αναφοράς είναι δυνατή χωρίς ανακοίνωση του ονόματος. Αν εκ των πραγμάτων η διερεύνηση δεν είναι δυνατή χωρίς ανακοίνωση του ονόματος, ο ενδιαφερόμενος ειδοποιείται ότι η αναφορά του θα τεθεί στο αρχείο, εφόσον ο ίδιος δεν συναινέσει εγγράφως στην ανακοίνωση του ονόματός του."

*** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.2 προστέθηκε με το άρθρο 12 Ν.3242/2004, ΦΕΚ Α 102/24.5.2004

3. Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται περιπτώσεων, κατά τις οποίες η διοικητική ενέργεια έχει γεννήσει δικαιώματα ή έχει δημιουργήσει ευνοϊκές καταστάσεις υπέρ τρίτων, που ανατρέπονται μόνο με δικαστική απόφαση, εκτός εάν

προφανώς συντρέχει παρανομία ή έχουν σχέση κατά το κύριο αντικείμενο τους με την προστασία του περιβάλλοντος.

4. Η αναφορά υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες αφότου ο ενδιαφερόμενος έλαβε πλήρη γνώση των ενεργειών ή παραλείψεων για τις οποίες προσφεύγει στον Συνήγορο του Πολίτη, καταχωρείται δε σε ειδικό μητρώο. Η υποβολή της αναφοράς δεν αναστέλλει τις προβλεπόμενες από το νόμο προθεσμίες για την άσκηση ενδίκου μέσου ή βοηθήματος και δεν εξαρτάται από την παράλληλη αίτηση θεραπείας, ιεραρχικής προσφυγής ή ενδικοφανούς προσφυγής. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί, προτού επιληφθεί της υποθέσεως, να ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο να ασκήσει διοικητική προσφυγή. Σε περίπτωση που ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή, ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται του θέματος πριν αποφασίσει το αρμόδιο όργανο ή παρέλθει άπρακτη προθεσμία τριών (3) μηνών από την άσκηση της προσφυγής.

Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να θέτει στο αρχείο αναφορά που κρίνεται προδήλως αόριστη, αβάσιμη ή ασκείται κατά τρόπο καταχρηστικό ή κατά παράβαση της αρχής της καλής πίστης.

5. Ο Συνήγορος του Πολίτη δύναται κατά την έρευνα των υποθέσεων να ζητεί τη συνδρομή του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης ή άλλων ελεγκτικών σωμάτων της Διοίκησης.

Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να ζητεί από τις δημόσιες υπηρεσίες κάθε πληροφορία, έγγραφο ή άλλο στοιχείο για την υπόθεση, να εξετάζει πρόσωπα, να ενεργεί αυτοψία και να παραγγέλλει πραγματογνωμοσύνη. Κατά την εξέταση εγγράφων και άλλων στοιχείων, που βρίσκονται στη διάθεση δημοσίων υπηρεσιών, δεν μπορεί να αντιταχθεί ο χαρακτηρισμός τους ως απορρήτων, εκτός εάν αφορούν την εθνική άμυνα, την κρατική ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις της χώρας. Όλες οι δημόσιες υπηρεσίες οφείλουν να διευκολύνουν με κάθε τρόπο την έρευνα. Η μη σύμπραξη δημόσιας υπηρεσίας στη διεξαγωγή της αποτελεί αντικείμενο ειδικής έκθεσης του Συνηγόρου του Πολίτη προς τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό.

Για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να ζητά με ειδικά αιτιολογημένο έγγραφο του από ιδιώτη που κατονομάζεται στην αναφορά έγγραφα ή άλλα στοιχεία για την υπόθεση. Ο χαρακτηρισμός των στοιχείων αυτών ως απορρήτων δεν μπορεί να του αντιταχθεί. Στην περίπτωση αυτή ο

Συνήγορος του Πολίτη υποχρεούται να διασφαλίζει τα προσωπικά και επαγγελματικά απόρρητα των ιδιωτών, και να μη δημοσιεύει στοιχεία ικανά να καταστήσουν δυνατό τον προσδιορισμό τους. Σε περίπτωση που ιδιώτης αρνείται να παράσχει τα παραπάνω στοιχεία, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή δημόσιας υπηρεσίας, επαγγελματικού συλλόγου ή φορέα κατά περίπτωση, καθώς και της εισαγγελικής αρχής.

6. Μετά το πέρας της έρευνας ο Συνήγορος του Πολίτη, εφόσον το απαιτεί η φύση της υπόθεσης, μπορεί να συντάσσει πόρισμα το οποίο γνωστοποιεί στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό και τις αρμόδιες υπηρεσίες, διαμεσολαβεί δε με κάθε πρόσφορο τρόπο για την επίλυση του προβλήματος του πολίτη.

Ο Συνήγορος του Πολίτη στις προτάσεις του προς τις υπηρεσίες μπορεί να θέτει προθεσμία, μέσα στην οποία οφείλουν να τον ενημερώσουν για τις ενέργειες τους σχετικά με την εφαρμογή των προτάσεων του ή για τους λόγους που δεν επιτρέπουν την αποδοχή τους. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να δημοσιοποιήσει τη μη αποδοχή των προτάσεών του, εφόσον κρίνει ότι δεν αιτιολογείται επαρκώς.

7. Ο Συνήγορος του Πολίτη, όταν η αναφορά στρέφεται κατά ιδιώτη, προβαίνει σε όλες τις ενδεικνύόμενες ενέργειες, προκειμένου να εξάλειφθούν τα προβλήματα που έχουν τεθεί υπόψη του και προτείνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ενδιαφερόμενου παιδιού. Ειδικότερα, όταν οι συνθήκες λειτουργίας ενός νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου προσβάλλουν τα δικαιώματα του παιδιού, μπορεί να προτείνει τα αναγκαία οργανωτικά και λειτουργικά μέτρα. Το νομικό πρόσωπο υποχρεούται να ενημερώσει τον Συνήγορο του Πολίτη για τα μέτρα που έχει λάβει ή προτίθεται να λάβει, εντός της προθεσμίας που το έχει ταχθεί. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να δημοσιοποιήσει τη μη αποδοχή των προτάσεων του, εφόσον κρίνει ότι δεν αιτιολογείται επαρκώς.

8. Ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώνει σε κάθε περίπτωση τον ενδιαφερόμενο για την τύχη της υποθέσεώς του.

9. Το προσωπικό της Αρχής υπέχει καθήκον εχεμύθειας για έγγραφα και στοιχεία των οποίων λαμβάνει γνώση στο πλαίσιο της έρευνας και είναι απόρρητα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ή εξαιρούνται από το δικαίωμα πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα, κατά τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και κάθε άλλη συναφή διάταξη.

10. "Λειτουργός ή υπάλληλος ο οποίος αρνείται να συνεργασθεί με τον Συνήγορο του Πολίτη με σκοπό να παρακωλύσει ή να αποτρέψει τη διεξαγωγή έρευνας, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών. Η ποινική δίωξη ασκείται μόνο εφόσον υποβληθεί σχετική έκθεση από την Ανεξάρτητη Αρχή προς τον αρμόδιο Εισαγγελέα."

*** Η άνω νέα παρ.10 προστέθηκε και οι υπάρχουσες παρ. 10 και 11 αναριθμήθηκαν σε 11 και 12 αντιστοίχως με την παρ.4 άρθρου 12 Ν.3242/2004,ΦΕΚ Α 102/24.5.2004.

11. Άρνηση λειτουργού ή υπαλλήλου ή μέλους διοίκησης να συνεργασθεί με τον Συνήγορο του Πολίτη, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα παράβασης καθήκοντος, για δε τα μέλη διοίκησης λόγω αντικατάστασής τους.

Αν κατά την έρευνα διαπιστωθεί παράνομη συμπεριφορά λειτουργού, υπαλλήλου ή μέλους διοίκησης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει την έκθεση στο αρμόδιο όργανο και μπορεί να προκαλέσει την πειθαρχική δίωξη του υπαιτίου ή να προτείνει τη λήψη άλλων μέτρων, αν ο υπαίτιος δεν υπόκειται σε πειθαρχικό έλεγχο. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να τάσσει εύλογη προθεσμία εν όψει των περιστάσεων, μετά την άπρακτη παρέλευση της οποίας παραγγέλλει ο ίδιος τον έλεγχο. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί επίσης σε σοβαρές περιπτώσεις να προκαλέσει με έγγραφό του προς το αρμόδιο όργανο την πειθαρχική δίωξη του υπαιτίου λειτουργού ή υπαλλήλου για την ανωτέρω παράλειψη άσκησης του ενδεικνυόμενου ελέγχου. Αν προκύπτει από εκθέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη ότι λειτουργός ή υπάλληλος δημόσιας υπηρεσίας παρακωλύει, για δεύτερη φορά εντός τριετίας, το έργο της έρευνας ή αρνείται χωρίς σοβαρό λόγο να συμπράξει στην επίλυση του προβλήματος μπορεί να του επιβληθεί η ποινή οριστικής παύσης.

12. Αν προκύψουν αποχρώσεις ενδείξεις για τέλεση αξιόποινης πράξης από λειτουργό, υπάλληλο ή μέλος διοίκησης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει την έκθεση και στον αρμόδιο εισαγγελέα. Για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού, αν κριθεί ότι παρίσταται ανάγκη παρέμβασης της αρμόδιας δικαστικής αρχής ή άλλης δημόσιας υπηρεσίας ή φορέα, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει σε αυτούς σχετική έκθεση.

Άρθρο 5: Ειδικοί Επιστήμονες, Βοηθοί Επιστήμονες, Γραμματεία

1. Συνιστώνται 75 θέσεις ειδικών επιστημόνων και 50 θέσεις βοηθών επιστημόνων με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Προσόντα διορισμού είναι τα ακόλουθα:

α) Για τους ειδικούς επιστήμονες, τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 2 του Π.Δ. 50/2001 (ΦΕΚ 39 Α') "Καθορισμός των προσόντων διορισμού σε θέσεις φορέων του δημόσιου τομέα".

β) Για τους βοηθούς επιστήμονες, πτυχίο Α.Ε.Ι., της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής και γνώση μιας ξένης γλώσσας.

Οι διατάξεις για το ανώτατο όριο ηλικίας διορισμού στις θέσεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται. Η ιδιότητα του συνταξιούχου αποτελεί κώλυμα διορισμού στις πιο πάνω θέσεις.

Οι διατάξεις του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220 Α') "Συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές, τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και συναφείς ρυθμίσεις" εφαρμόζονται και για τις θέσεις των βοηθών επιστημόνων του παρόντος. Η εμπειρία αποτελεί στοιχείο που εκτιμάται ιδιαίτερα για την αξιολόγηση των υποψηφίων. Ως εμπειρία νοείται η άσκηση έργου που σχετίζεται με το αντικείμενο της προς πλήρωση θέσης ή η απασχόληση σε ανεξάρτητη αρχή με συναφές με το Συνήγορο του Πολίτη έργο. Για την πλήρωση των θέσεων ειδικού και βοηθητικού επιστημονικού προσωπικού προηγείται δημόσια πρόσκληση, η οποία δημοσιεύεται σε δύο τουλάχιστον εφημερίδες των Αθηνών, που έχουν ευρεία κυκλοφορία, τηρούνται δε σε κάθε περίπτωση οι αρχές της δημοσιότητας, της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας και της αξιοκρατίας.

Με την προκήρυξη πλήρωσης των θέσεων μπορούν να εξειδικεύονται κάθε φορά οι απαιτούμενοι τίτλοι σπουδών, βασικοί και μεταπτυχιακοί, και να προσδιορίζονται η ξένη γλώσσα, και το επίπεδο αυτής, η απαιτούμενη εμπειρία, καθώς και η γνώση χρήσης Η/Υ. Ως προς την απόδειξη του επιπέδου της ξένης γλώσσας εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 28 του Π.Δ. 50/2001. Η επιλογή του επιστημονικού και λοιπού προσωπικού γίνεται από πενταμελή επιτροπή που αποτελείται από τον Συνήγορο του Πολίτη ως Πρόεδρο, δύο Βοηθούς Συνηγόρους και δύο καθηγητές Α.Ε.Ι., οριζόμενους με απόφαση της Αρχής. Για τα θέματα επιλογής προσωπικού που δεν

περιλαμβάνονται κάθε φορά στην προκήρυξη ή δεν ρυθμίζονται από το παρόν άρθρο εφαρμόζονται οι διατάξεις του Π.Δ. 291/1998 "Κανονισμός λειτουργίας για τη διαδικασία πρόσληψης του προσωπικού του Συνηγόρου του Πολίτη".

"Η προκήρυξη μπορεί να προβλέπει ότι ο ίδιος ο Συνήγορος του Πολίτη προβαίνει σε προεπιλογή μεταξύ αυτών που υπέβαλαν υποψηφιότητα. Κατά την προεπιλογή εξετάζονται τα τυπικά προσόντα των υποψηφίων, καθώς και η συνάφεια των σπουδών και της επαγγελματικής εμπειρίας τους προς τα καθήκοντα των υπό πλήρωση θέσεων."

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.1 προστέθηκε με το άρθρο 12 Ν.3242/2004, ΦΕΚ Α 102/24.5.2004

2. Τα κριτήρια, ο χρόνος, η συχνότητα, ο τύπος, η διαδικασία και το όργανο αξιολόγησης των ειδικών και των βοηθών επιστημόνων καθορίζονται με απόφαση του Συνηγόρου του Πολίτη.

3. Στο Συνήγορο του Πολίτη αποσπώνται και ασκούν καθήκοντα ειδικού επιστήμονα έως είκοσι πέντε (25) μόνιμοι ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπάλληλοι του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α, α' και β' βαθμού, Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. της περιπτώσεως ε' της παρ. 1 του άρθρου 3 που συγκεντρώνουν τα προσόντα ειδικού επιστήμονα της παρ. 1 α του παρόντος άρθρου ή είναι υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ του δημόσιου τομέα με οκταετή τουλάχιστον υπηρεσία και με άριστη γνώση ξένης γλώσσας. Η επιλογή των υποψηφίων για απόσπαση υπαλλήλων γίνεται με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της ανωτέρω παραγράφου 1. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση του οικείου Υπουργού μετά από πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη. Η απόσπαση διαρκεί τρία (3) έτη, μπορεί να παρατείνεται μια ή περισσότερες φορές για ίσο χρονικό διάστημα και είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία του υπαλλήλου. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και για τις αποσπάσεις που παρατάθηκαν αυτοδικαίως με την παρ. 3 του άρθρου 28 του Ν. 3013/2002.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 4 του Ν. 3051/2002, οι αποδοχές των ειδικών και βοηθών επιστημόνων, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από πρόταση της Αρχής. Μέχρι την έκδοση της ανωτέρω κ.υ.α. εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Στο

λοιπό προσωπικό της Αρχής καταβάλλονται οι αποδοχές που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις.

5. Οι ειδικοί επιστήμονες, οι βοηθοί επιστήμονες, καθώς και οι αποσπασμένοι υπάλληλοι που ασκούν καθήκοντα ειδικών επιστημόνων, σε περίπτωση που διώκονται ή ενάγονται για πράξη ή παράλειψη κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, μπορεί να παρίστανται ενώπιον των δικαστηρίων με μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

6. Οι αποσπασμένοι κατά οποιονδήποτε τρόπο υπάλληλοι που υπηρετούν στην Αρχή λαμβάνουν το σύνολο των τακτικών αποδοχών, καθώς και όλα τα με οποιαδήποτε ονομασία επιδόματα και οποιεσδήποτε αμοιβές, παροχές και κάθε φύσεως απολαβές και αποζημιώσεις της οργανικής τους θέσης, πλην του επιδόματος θέσεως ευθύνης και των επιδομάτων που συνδέονται με την ενεργό άσκηση καθηκόντων στον φορέα που ανήκουν οργανικά. Επίσης λαμβάνουν την ειδική πρόσθετη αμοιβή που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 4 του Ν. 3051/2002.

Οι διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 21 του Ν. 2733/1999 (ΦΕΚ 180 Α') εφαρμόζονται και για την υπηρεσία των υπαλλήλων που αποσπώνται κατά την ανωτέρω παράγραφο 3 στο Συνήγορο του Πολίτη,

7. Στη Γραμματεία της Αρχής προϊστάται δημόσιος υπάλληλος ΠΕ κατηγορίας με βαθμό διευθυντή του άρθρου 79 παρ. 2 του Υπαλληλικού Κώδικα (Ν. 2683/1999). Η πλήρωση της θέσης του διευθυντή, που συνιστάται με το παρόν άρθρο, γίνεται με απόφαση ειδικού συμβουλίου που αποτελείται από τον Συνήγορο του Πολίτη ως Πρόεδρο και μέλη τους Βοηθούς Συνηγόρους του Πολίτη, ύστερα από αίτηση υποψηφιότητας, που υποβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία που τάσσεται με δημόσια πρόσκληση προς τους ενδιαφερόμενους. Η αίτηση υποψηφιότητας συνοδεύεται από βιογραφικό σημείωμα, το περιεχόμενο του οποίου προκύπτει από τα στοιχεία του προσωπικού μητρώου του υπαλλήλου. Δικαίωμα υποβολής αίτησης υποψηφιότητας έχουν μόνιμοι υπάλληλοι ΠΕ κατηγορίας δημόσιων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α., και ανεξάρτητων αρχών που έχουν τα προσόντα προαγωγής στο βαθμό διευθυντή κατά την παρ. 2 του άρθρου 82 του Υπαλληλικού Κώδικα (Ν. 2683/1999). Το Ειδικό Συμβούλιο καλεί σε προφορική συνέντευξη τους υποψηφίους προκειμένου να διαμορφώσει γνώμη για την ικανότητα και την προσωπικότητα τους, ως προς την άσκηση των καθηκόντων τους. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του

παρόντος άρθρου, οι σχετικές με τη συνεκτίμηση και την έννοια της εμπειρίας, εφαρμόζονται αναλόγως και για την επιλογή του διευθυντή.

Ο υπάλληλος που θα επιλεγεί κατά τα ανωτέρω για τη θέση του διευθυντή μετατάσσεται, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη, με απόφαση του οικείου Υπουργού χωρίς γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου και εντάσσεται με την ίδια απόφαση στο βαθμό της θέσης του διευθυντή.

Κατά την πρώτη εφαρμογή της παρούσας διάταξης η επιλογή για την πλήρωση της θέσης του διευθυντή γίνεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Η απόσπαση του κατά την παρ. 3 του άρθρου 5 του Ν. 2477/1997 διευθυντή λήγει αυτοδικαίως με την ολοκλήρωση της κατά τα ανωτέρω μετάταξης του διευθυντή και ο χρόνος της απόσπασης αυτής λογίζεται για κάθε συνέπεια ως υπηρεσία σε θέση βαθμού διευθυντή του άρθρου 79 του Υπαλληλικού Κώδικα (Ν. 2683/1999).

*****ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:** Με το άρθρο 22 Ν.3448/2006, ΦΕΚ Α 57/15.3.2006, ορίζεται ότι:

"1. Οι υπηρετούντες σε θέση βοηθού επιστήμονα στον Συνήγορο του Πολίτη κρίνονται, μετά από αίτησή τους, για την εξέλιξή τους σε θέση ειδικού επιστήμονα, χωρίς να απαιτείται προκήρυξη της αντίστοιχης θέσης, εφόσον διαθέτουν τα οριζόμενα υπό στοιχ. α' της παρ.1 του άρθρου 5 του ν. 3094/2003 (ΦΕΚ 10 Α') προσόντα και έχουν συμπληρώσει ως βοηθοί επιστήμονες τρία (3) τουλάχιστον έτη ευδόκιμης υπηρεσίας. Την παραπάνω κρίση διενεργεί η Επιτροπή της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου και νόμου μετά από δημόσια συνέντευξη του ενδιαφερομένου ενώπιόν της. Η κρίση αυτή μπορεί να διενεργείται ταυτοχρόνως για όλες τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν εντός του αυτού ημερολογιακού έτους.

2. Οι κρινόμενοι ως ικανοί για εξέλιξη, σύμφωνα με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου, εντάσσονται με πράξη του Συνηγόρου του Πολίτη σε θέσεις ειδικών επιστημόνων, στις οποίες και μετατρέπονται οι ήδη κατεχόμενες από αυτούς θέσεις βοηθών επιστημόνων. Νέα αίτηση μπορεί να υποβληθεί για μία μόνο φορά, μετά την παρέλευση ενός (1) τουλάχιστον έτους και πάντως πριν από τη συμπλήρωση τριών (3) ετών από την απόρριψη της πρώτης αίτησης. Οι θέσεις όσων η αίτηση για εξέλιξη απορρίπτεται για δεύτερη φορά ή δεν έχουν υποβάλει αίτηση για εξέλιξη έως και την ημερομηνία που συμπληρώνουν τρία (3) έτη υπηρεσίας από την έναρξη ισχύος του

παρόντος, μετατρέπονται εφεξής σε ειδικές προσωποπαγείς θέσεις βοηθών επιστημόνων.

3. Οι θέσεις βοηθών επιστημόνων στον Συνήγορο του Πολίτη, που παραμένουν κενές κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος ή κενώνονται εφεξής, για οποιονδήποτε λόγο, μετατρέπονται αυτοδικαίως σε αντίστοιχες θέσεις ειδικών επιστημόνων και προκηρύσσονται σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ.1 του άρθρου 5 του ν. 3094/2003".

Άρθρο 6 : Τίτλος της Αρχής

Απαγορεύεται σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο η χρήση του τίτλου "Συνήγορος του Πολίτη" ή τίτλου παρεμφερούς που μπορεί να δημιουργήσει στο κοινό σύγχυση σε σχέση με την ως άνω Αρχή.

Άρθρο 7 : Τελικές και μεταβατικές διατάξεις

1. Οι θέσεις του ειδικού επιστημονικού προσωπικού της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2477/1997, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 28 του Ν. 3013/2002 και οι θέσεις του βοηθητικού επιστημονικού προσωπικού της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 2623/1998 διατηρούνται και καταργούνται με τη λήξη της σύμβασης εργασίας των υπηρετούντων στις θέσεις αυτές ή και προ αυτής, εφόσον κενωθούν με οποιονδήποτε άλλον τρόπο.

2. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 10 του Ν.Δ. 216/1974, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, ισχύουν και για αποσπάσεις υπαλλήλων στην υπηρεσία του Συνηγόρου του Πολίτη. Οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 5 του Ν. 3051/2002 ισχύουν και για το μόνιμο προσωπικό των Ο.Τ.Α., και των ανεξάρτητων αρχών που είναι αποσπασμένοι στον Συνήγορο του Πολίτη.

3. Γενικές ή ειδικές διατάξεις που είναι αντίθετες με τις διατάξεις του παρόντος νόμου καταργούνται Διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 2623/1998 (ΦΕΚ 139Α'), όπως ισχύει κάθε φορά και προστίθεται μία (1) ακόμη θέση για τις ανάγκες Βοηθού Συνηγόρου.

4. Κατά την πρώτη επιλογή μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, για τις θέσεις ειδικών επιστημόνων και για τις θέσεις βοηθών επιστημόνων, η προβλεπόμενη στο άρθρο 5 παρ. 1 του παρόντος νόμου επιτροπή αποτελείται από τον Συνήγορο του

Πολίτη, δύο (2) καθηγητές Α.Ε.Ι. και δύο (2) μέλη ή πρώην μέλη ανεξάρτητων διοικητικών αρχών.

Άρθρο 8

Στο τέλος της παραγράφου 6 του άρθρου 15 του Ν. 2266/1994 (ΦΕΚ 218 Α') προστίθενται οι εξής φράσεις:

"Η απόσπαση, από θέση του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ., προϊσταμένων τμημάτων, γίνεται κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων. Ο χρόνος υπηρεσίας συνυπολογίζεται και προσμετράται για την προαγωγή του υπαλλήλου στον επόμενο βαθμό. Η ισχύς της παρούσας διάταξης αρχίζει από την 1η Νοεμβρίου 2002."

Άρθρο 9

Στην περίπτωση β της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 3074/2002 (ΦΕΚ 296 Α') προστίθεται δεύτερο εδάφιο το οποίο έχει ως ακολούθως:

"Η θητεία του είναι πενταετής και μπορεί να ανανεώνεται με την ίδια διαδικασία."

Άρθρο 10

Το Ελληνικό Ινστιτούτο Διοικητικών Επιστημών επιχορηγείται κατ' έτος, αρχής γενομένης από το οικονομικό έτος 2004, από πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης για την κάλυψη δαπανών λειτουργίας του και τη συμμετοχή του στις επιστημονικές εκδηλώσεις του Διεθνούς Ινστιτούτου Διοικητικών Επιστημών.

Το ποσό της επιχορήγησης καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδεται μετά από αιτιολογημένη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 14.674 ευρώ ετησίως. Το ποσό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Για τα έτη 2002 και 2003 ως επιχορήγηση παραμένει εις χείρας του Ελληνικού Ινστιτούτου Διοικητικών Επιστημών το μη δαπανηθέν ποσόν της επιχορήγησης, την οποία εισέπραξε από το Π.Δ.Ε. 2001 ΣΑΕ 015 για τη διοργάνωση του 25ου Διεθνούς Συνεδρίου Διοικητικών Επιστημών, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 8 του Ν. 2738/1999 (ΦΕΚ 180 Α').

Άρθρο 11

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις αυτού.

Το νομοθετικό πλαίσιο συμπληρώνεται με το **Νόμο 3769/2009** «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών» (άρθρο 11), το **Νόμο υπ' αριθ. 3896/2010**

«Εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης» (άρθρο 25) και το Νόμο υπ' αριθ. 4097 (ΦΕΚ Α' 235/03/12/2012) «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών κατά την άσκηση αυτοτελούς επαγγελματικής δραστηριότητας - Εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2010/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου» (άρθρο 8).

Προϋποθέσεις αναφοράς

Ο ΣτΠ ερευνά ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις ή υλικές ενέργειες οργάνων των δημόσιων υπηρεσιών που παραβιάζουν δικαιώματα ή προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών ή νομικών προσώπων. Ερευνά επίσης ενέργειες ή παραλείψεις της δημόσιας διοίκησης και ιδιωτών που παραβιάζουν τα δικαιώματα. Κάθε πολίτης, προτού καταφύγει στον Συνήγορο, θα πρέπει να έχει έλθει σε επαφή με τη δημόσια υπηρεσία με την οποία σχετίζεται η υπόθεσή του. Μόνον εφόσον η επαφή αυτή με τη δημόσια υπηρεσία δεν έχει οδηγήσει σε επίλυση του προβλήματος μπορεί να καταθέσει αναφορά στον στο.

Η αναφορά πρέπει:

να είναι **έγγραφη**, όχι όμως απαραίτητα στην ελληνική γλώσσα.

να είναι **επώνυμη** και **υπογεγραμμένη**.

να προέρχεται από **τον άμεσα ενδιαφερόμενο** ή νόμιμο πληρεξούσιο αυτού.

να **απευθύνεται ρητά** στον ΣτΠ, ζητώντας την παρέμβασή του (όχι κοινοποίηση)

(Στο τέλος της εργασίας παραθέτουμε υπόδειγμα υποβολής αναφοράς στον ΣτΠ).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣτΠ

Στο κεφάλαιο αυτό θα επιχειρηθεί η ανάδειξη του έργου του ΣτΠ μέσα από μια σταχυολόγηση των παρεμβάσεων του.

Ο Συνήγορος του πολίτη έχει κάνει αισθητή την παρουσία του παρεμβαίνοντας σε όλα τα πεδία αρμοδιότητας του δηλαδή:

- Κοινωνική Προστασία
- Ποιότητα Ζωής
- Σχέση Κράτους-Πολίτη
- Ισότητα των δύο φύλων
- Δικαιώματα του ανθρώπου
- Δικαιώματα του παιδιού

Πολλά παραδείγματα αποδεικνύουν την συνεισφορά του στην ομαλότερη συνύπαρξη πολιτών και κράτους σε μια κοινωνία.

Σημαντικές περιπτώσεις στις οποίες παρεμβαίνει:

- Πότε παρεμβαίνει για καταγγελίες που αφορούν ιδιώτες εργοδότες;

Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών ,όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση και ανέλιξη ,τους όρους και τις συνθήκες εργασίας ,έχει ανατεθεί από τον νόμο στον Συνήγορο του Πολίτη. Συγκεκριμένα, ο Συνήγορος του Πολίτη παρακολουθεί την εφαρμογή της αρχής αυτής, αλλά και στον ιδιωτικό τομέα.

- Μπορεί να παρέμβει σε διαφορές μεταξύ ιδιωτών;

Ο Συνήγορος του πολίτη **δεν** μπορεί να παρέμβει σε διαφορές μεταξύ ιδιωτών όπως:

i.Κληρονομικές διαφορές

ii.Διαφορές μεταξύ ενοικιαστών-ιδιωτών

•Κατ'εξαίρεση ο Συνήγορος του Πολίτη είναι αρμόδιος να παρέμβει για θέματα υπηρεσιακής κατάστασης προσωπικού δημοσίων υπηρεσιών όταν: Τίθεται θέμα διάκρισης λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού ή για κάποιον ο οποίος εργάζεται σε δημόσια υπηρεσία με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και αντιμετωπίζει δυσμενή μεταχείρισης λόγω φύλου ή και οικογενειακής κατάστασης.

Παραδείγματα παρεμβάσεων ανά πεδίο αρμοδιότητας

Κοινωνική προστασία (12)

Ο Συνήγορος του πολίτη αναδεικνύει τις σοβαρές αδυναμίες στη λειτουργία του Κ.Ε.Π.Α.

Ο Συνήγορος του πολίτη με ειδική έκθεσή του αναδεικνύει τις σοβαρές αδυναμίες που παρουσιάστηκαν κατά τη λειτουργία του Κ.Ε.Π.Α,(Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων) το οποίο έχει ως αρμοδιότητα την ενιαία εκτίμηση της αναπηρίας για όλους τους πολίτες και για το σύνολο των παροχών που συνδέονται με την αναπηρία. Ειδικότερα, από την έναρξη λειτουργίας του Κ.Ε.Π.Α, το Σεπτέμβριο του 2011 και μέχρι τις 11--02-2013 ο Συνήγορος του Πολίτη έχει εξετάσει σημαντικό αριθμό αναφορών πολιτών, που υπερβαίνει τις 350.Η Ανεξάρτητη Αρχή επισημαίνει την αναγκαιότητα για λήψη βελτιωτικών νομοθετικών και οργανωτικών πρωτοβουλιών, ώστε να επιτυγχάνεται η ομαλή λειτουργία των επιτροπών του ΚΕ.Π.Α, σε συνεργασία με τους φορείς που καλούνται βάσει των γνωματεύσεων των επιτροπών να χορηγήσουν κοινωνικές παροχές ή διευκολύνσεις στα άτομα με αναπηρία, σύμφωνα πάντα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Ενημέρωση προς τους ασφαλισμένους του ΟΑΕΕ (Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών) για οφειλές και παροχές (Αθήνα, 8 Νοεμβρίου 2013)

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει παραλάβει τις τελευταίες ημέρες πλήθος αναφορών από πολίτες ασφαλισμένους στον ΟΑΕΕ που διαμαρτύρονται για «υπερβολικές» χρεώσεις τόσο τακτικών εισφορών όσο και τελών καθυστέρησης από τον ΟΑΕΕ, τις οποίες θεωρούν μη ρεαλιστικές και δυσβάστακτες, ιδίως εν μέσω της οξείας

οικονομικής κρίσης. Επιπλέον, διαμαρτύρονται για τη στέρηση, εκ του ανωτέρω λόγου, πρόσβασης σε παροχές ασθενοείας όσο και για τον αναδρομικό καταλογισμό εισφορών ασθενοείας, ενώ δεν υφίσταται αντίστοιχη νομοθετική πρόβλεψη για αναδρομική κάλυψη δαπανών υγείας για το χρονικό διάστημα που αφορά ο συγκεκριμένος αναδρομικός καταλογισμός. Σωρεύουν επίσης αίτημα διαγραφής οφειλών προς το ταμείο για παρελθούσες ασφαλιστικές περιόδους με αντίστοιχη διαγραφή συντάξιμων περιόδων.

Η συγκεκριμένη διαμεσολαβητική προσπάθεια του Συνηγόρου του Πολίτη προς τους αρμόδιους φορείς θα αφορά μεταξύ άλλων τόσο το θέμα της παροχής ιατροφαρμακευτικής κάλυψης για όλους τους πολίτες, όσο και τη δυνατότητα παροχής περισσότερων διευκολύνσεων και ευνοϊκότερων ρυθμίσεων για την εξόφληση καθυστερούμενων οφειλών.

Πλημμελής νοσηλεία διαβητικού παιδιού με κατάληξη θάνατο.

Ο Συνηγός του Πολίτη διερεύνησε καταγγελία για το θάνατο ανήλικου ασθενή που απεβίωσε στις 18/5/2011, λίγες ώρες μετά την άφιξή του σε Περιφερειακό Γενικό Νοσοκομείο. Δεν υπήρχε γνωστό ιστορικό ασθένειας, αλλά σοβαρή αδιαθεσία που επιδειωνόταν τις τελευταίες ημέρες. Μετά από δίωρη παραμονή στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) μεταφέρθηκε στην Παιδιατρική κλινική, όπου χορηγήθηκε θεραπεία. Παρά ταύτα, υπήρξε ταχεία επιδείνωση, και αποφασίστηκε η διακομιδή στο Νοσοκομείο Παίδων της Αθήνας. Μέσα στα πρώτα 10 λεπτά από την αναχώρηση ο ασθενής έπαθε ανακοπή, το ασθενοφόρο ξαναγύρισε στο Νοσοκομείο, έγινε προσπάθεια ανάνηψης, και διακομίστηκε εκ νέου με την κινητή μμονάδα του Νοσοκομείου και συνοδεία ειδικού γιατρού στο Νοσοκομείο Παίδων. Εκεί

διαπιστώθηκε εκτεταμένο εγκεφαλικό οίδημα μετά από διαβητική κετοξέωση (επιπλοκή του αθεράπευτου παιδικού διαβήτη). Ο ασθενής κατέληξε εντός ολίγων ωρών από την άφιξή του στο Νοσοκομείο Παίδων. Τα ερωτήματα που διερευνήθηκαν από το Συνήγορο του Πολίτη, ήταν α) κατά πόσον η νοσηλεία στα ΤΕΠ και στην παιδιατρική κλινική ήταν κατάλληλες και β) κατά πόσον ενδείκνυτο η διακομιδή στην κρίσιμη αυτή κατάσταση.

Κατόπιν αυτών, η Αρχή κατέληξε στα εξής συμπεράσματα:

- 1) Ο ασθενής παρουσιάστηκε στα ΤΕΠ με βαριά διαβητική κετοξέωση. Εκεί δεν ακολουθήθηκε η ενδεικνυόμενη επείγουσα θεραπεία και χάθηκαν οι δύο πρώτες ώρες, εις βάρος του ασθενούς.
- 2) Στα ΤΕΠ δεν έγιναν όλες οι ενδεικνυόμενες εξετάσεις, ούτε και καταγραφές ζωτικών σημείων, όπως προβλέπουν τα διεθνή πρωτόκολλα, με σκοπό την αποφυγή της επιδείνωσης της κατάστασης.
- 3) Υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι η νοσηλεία στην παιδιατρική κλινική δεν ήταν επαρκής.
- 4) Η διακομιδή θα έπρεπε να γίνει μόνο υπό συγκεκριμένους όρους, οι οποίοι δεν πληρούνταν ούτε ως προς τη σταθερότητα της κατάστασης του ασθενούς, ούτε ως προς την καταλληλότητα του μέσου διακομιδής και του συνοδού ιατρού.
- 5) Το εγκεφαλικό οίδημα, είναι η χειρότερη επιπλοκή της διαβητικής κετοξέωσης και συμβαίνει σπανιότατα σε παιδιά ηλικίας 8 ετών. Παρά ταύτα συνέβη, οδηγώντας στο θάνατο τον ανήλικο ασθενή και υπάρχουν σοβαρότατες ενδείξεις που συνδέουν το ατυχές αποτέλεσμα με τους ιατρικούς χειρισμούς μέσα στο ανωτέρω Νοσοκομείο.
- 6) Η διερεύνηση της καταγγελίας εκ μέρους της Διοίκησης δεν κατέληξε σε κανένα

συμπέρασμα διότι απέτυχε να απαντήσει στα κρίσιμα ερωτήματα που τέθηκαν από την ΕΔΕ (Ελληνική Διαβητολογική Εταιρεία), και η προϊσταμένη ΔΥΠΕ (Διοικήσεις Υγειονομικών Περιφερειών) δεν προέβη σε ενέργειες προς την κατεύθυνση απάντησης των ερωτημάτων, με αποτέλεσμα καμία πρόοδο μέχρι τη σύνταξη του πορίσματος του Συνηγούρου του Πολίτη.

Επιστολή του ΣτΠ προς τον Υπουργό Υγείας σχετικά με τη βελτίωση της λειτουργίας του νέου συστήματος ορισμού ιατρικών ραντεβού μέσω πενταψήφιων τηλεφωνικών γραμμών του ΕΟΠΥΥ (σήμερα έχει αντικατασταθεί από το ΠΕΔΥ).

Μετά από διαμαρτυρίες πολιτών για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στην προσπάθειά τους να κλείσουν ραντεβού με ιατρούς του ΕΟΠΥΥ, (Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας) στελέχη του Συνηγούρου διενήργησαν αυτοψίες στα υποκαταστήματα του ΕΟΠΥΥ, προκείμενου να εντοπίσουν και να καταγράψουν τη φύση και την έκταση των καταγγελλόμενων προβλημάτων.

Ειδικότερα, στην επιστολή του προς τον αρμόδιο Υπουργό, ο Συνήγορος του Πολίτη προτείνει: τη δημιουργία ενός Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των ιατρικών

ραντεβού, το οποίο θα δίνει τη δυνατότητα στους ασφαλισμένους του ΕΟΠΥΥ

να κλείνουν ιατρικά ραντεβού στα υποκαταστήματα του τελευταίου με

αυτοπρόσωπη παρουσία και, επιπλέον, θα λαμβάνει υπόψη τις ακυρώσεις

και τις τροποποιήσεις των ραντεβού, παρέχοντας σχετική ενημέρωση σε

ασθενείς και ιατρούς, τη δημιουργία ενός Κεντρικού Συντονιστικού Συνδέσμου στον ΕΟΠΥΥ, ή την κοινοποίηση της ημερήσιας λίστας των ασθενών από τις

εταιρείες στους ιατρούς, ώστε να αποφεύγονται παρεξηγήσεις μεταξύ των

ασθενών για τη σειρά προτεραιότητας εξέτασής τους.

Παρέμβαση για την άδεια ανατροφής

Ο Συνήγορος του Πολίτη κατάφερε να διευκολύνει εργαζομένους μέσα από τη συνεισφορά του αφού φρόντισε να ανατεθούν άδειες ανατροφής και διευκόλυνσης υπαλλήλων με οικογενειακές υποχρεώσεις. Συγκεκριμένα, υποστήριξε ότι η Δημοτική Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) είναι επιχειρήσεις που λειτουργούν με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και πρέπει να τηρούνται από τις ισχύουσες διατάξεις της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (ΕΓΣΣΕ).

Παρέμβαση για την προστασία της μητρότητας

Ο Συνήγορος μερίμνησε αρκετά για θέματα προστασίας μητρότητας. Τον Μάρτιο του 2011 ολοκλήρωσε τη διετή ενασχόληση του για το ζήτημα της εξάμηνης άδειας προστασίας μητρότητας την οποία είχε απευθύνει στον Πρόεδρο της Βουλής και στον Πρωθυπουργό. Τα προβλήματα σχετίζονταν ιδιαίτερα με τη χορήγηση της ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας που καταβάλλει ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) στις ασφαλισμένες του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ) οι οποίες ικανοποιούν τις προϋποθέσεις του νόμου.

Ωστόσο, ο Συνήγορος υποστήριξε ότι η άδεια μητρότητας και η άδεια ανατροφής είναι δύο ξεχωριστές άδειες και η λήψη της μιας δεν μπορεί να συνεπάγεται υποκατάσταση της άλλης.

Θετική αντίδραση υπήρξε και στις προτάσεις του Συνηγόρου που αφορούσαν τη παροχή χρημάτων σε περιπτώσεις πρόωρου τοκετού ή θανάτου του νεογνού. Τέλος, ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) ικανοποίησε το αίτημα χορήγησης αυτού του επιδόματος ύστερα από διαμεσολάβηση του Συνηγόρου.

Επίσης, ο Συνήγορος χειρίστηκε μεγάλο βαθμό υποθέσεων οι οποίες αφορούσαν την άρνηση να ανανεωθεί το βιβλιάριο υγείας, να χορηγηθούν επιδόματα μητρότητας και ασθένειας καθώς και επιδόματα ανεργίας σε εργαζόμενες μητέρες για τον λόγο ότι ο χρόνος κατά τον οποίο βρίσκονταν σε ειδική άδεια προστασίας μητρότητας δεν υπολογιζόταν ως χρόνος ασφάλισης για τους κλάδους ανεργίας και ασθένειας. Ο Συνήγορος τόνισε πως οι μητέρες που κάνουν χ της εξάμηνης αυτής άδειας προστασίας της μητρότητας στην ασφάλιση του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ) για τον κλάδο ασθένειας, συνιστά διάκριση λόγω φύλου και δεν πραγματοποίησε τον σκοπό του νομοθέτη κατά τη καθιέρωση της ειδικής αυτής

άδειας.

Ποιότητα ζωής (13)

Η εφαρμογή της διοικητικής υποστήριξης μεταξύ Δήμων στο πλαίσιο του προγράμματος διοικητικής μεταρρύθμισης «Καλλικράτης». Η περίπτωση των υπηρεσιών πολεοδομίας.

Πολίτες προσέφυγαν στο Συνήγορο του Πολίτη, διότι εκκρεμούσε η ανασύνταξη της πράξης προσκύρωσης και αναλογισμού αποζημίωσης, λόγω ρυμοτομίας των ιδιοκτησιών τους, στο Δήμο Ιλίου. Η πράξη προσκύρωσης και αναλογισμού αποζημίωσης, είχε συνταχθεί το 2001 και είχε ανακληθεί μμερικώς το 2009, λόγω εσφαλμένης καταγραφής της ιδιοκτησίας των αναφερόμενων, οι οποίοι είχαν καταθέσει αίτηση θεραπείας. Έκτοτε δεν είχε γίνει καμία ενέργεια από τη διοίκηση, ενώ εν αναμονή της ανασύνταξης της πράξης από τη Διεύθυνση Πολεοδομίας Δυτικού Τομέα Αθήνας, τέθηκε σε ισχύ το πρόγραμμα διοικητικής μεταρρύθμισης «Καλλικράτης».

Αξίζει να σημειωθεί ότι η διαδικασία που εκκρεμούσε εις βάρος των πολιτών δώδεκα χρόνια από τη σύνταξη της πράξης και τρία από την ανάκλησή της, ολοκληρώθηκε με την παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη σε διάστημα τεσσάρων μηνών από την κατάθεση της αναφοράς έως την ανάρτηση της πράξης.

Απομάκρυνση κεραίας κινητής τηλεφωνίας στο Δήμο Χανίων.

(Δεκέμβριος 2013)

Κάτοικοι της περιοχής «Νέας Χώρας» του Δήμου Χανίων κατήγγειλαν στο Συνήγορο του Πολίτη, ότι το 2010 είχε τοποθετηθεί κεραία κινητής τηλεφωνίας σε

πλαστική δεξαμενή στην απόληξη κλιμακοστασίου οικοδομής, εντός της κατοικημένης περιοχής και σε απόσταση 180 μέτρων περίπου από το δημοτικό σχολείο.

Όταν πρόκειται για αυθαίρετες κατασκευές, η υπηρεσία οφείλει να εκδώσει απόφαση κατεδάφισης, της οποίας την αρμοδιότητα για την εκτέλεση, έχουν οι αποκεντρωμένες διοικήσεις.

Η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων απάντησε στον Συνήγορο του Πολίτη ότι δεν είχε εκδοθεί σχετική άδεια και ότι είχε επιβάλει διοικητικές κυρώσεις στην εταιρεία κινητής τηλεφωνίας.

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του ναυαγίου του Sea Diamond

Τέσσερα χρόνια μετά τη βύθιση του κρουαζιερόπλοιου Sea Diamond στην Καλντέρα δεν έχει γίνει ολοκληρωμένη εκτίμηση του περιβαλλοντικού κινδύνου. Η συνέπεια αυτής της αδράνειας είναι ότι δεν μπορούν να υπολογιστούν οι επιπτώσεις στο θαλάσσιο οικοσύστημα, στην τουριστική ανάπτυξη και στην οικονομική δραστηριότητα της Σαντορίνης. Από το 2008 ο Συνήγορος του πολίτη διερευνά καταγγελία οργάνωσης πολιτών της Σαντορίνης σχετικά με τα περιβαλλοντικά προβλήματα που έχει δημιουργήσει η βύθιση, τον Απρίλιο του 2007, του κρουαζιερόπλοιου SEA DIAMOND στον όρμο Καλντέρας. Ο Συνήγορος του Πολίτη πρότεινε στα υπουργεία Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Θαλασσίων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας την τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου για τη διαχείριση ναυαγίων, με σχετικό πόρισμα που συνέταξε τον Δεκέμβριο του 2010.

Σχέση κράτους-πολίτη (14)

Παρέμβαση του συνηγόρου του πολίτη για την εφαρμογή του συστήματος αντικειμενικών αξιών.

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει γίνει κατά καιρούς αποδέκτης αναφορών πολιτών οι οποίοι διαμαρτύρονται για τον καθορισμό υψηλών αξιών στα ακίνητά τους σε

διάφορες περιοχές. Περεταίρω μισθωτοί και συνταξιούχοι απευθύνθηκαν στον συνήγορο του πολίτη για την αύξηση αντικειμενικών αξιών των ακινήτων τους με αποτέλεσμα οι εν λόγω ζώνες να αποτελούν πλέον τις ακριβότερες περιοχές της Επικράτειας.

Διαγραφή προστίμων από παράνομη στάθμευση οχημάτων, στις περιπτώσεις εσφαλμένου ή ελλιπούς περιεχόμενου των κλήσεων

Ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει ότι οι Δήμοι της χώρας οφείλουν να προβαίνουν σε διαγραφή οφειλών που έχουν βεβαιώσει σε βάρος πολιτών, οι οποίες προέρχονται από πρόστιμα παράβασης διατάξεων του ΚΟΚ (περί παράνομης στάθμευσης) στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι στην πράξη βεβαίωσης παράβασης (κλήση) αναγράφονται ελλιπώς ή εσφαλμένα τα στοιχεία που αφορούν στον ακριβή προσδιορισμό του οχήματος του παραβάτη - οδηγού, καθώς και της παράβασης που διαπράχθηκε. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η εν λόγω κλήση καθίσταται άκυρη, ενώ η Διοίκηση είναι υποχρεωμένη, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας είσπραξης του προστίμου διαπιστώσει ότι η κλήση πάσχει ακυρότητας, να μην προβαίνει στην είσπραξη του ποσού του προστίμου.

Ισότητα των δύο φύλων (15)

Διαμεσολάβηση του Συνηγόρου του πολίτη για την στήριξη της φοίτησης διεμφυλικού προσώπου σε δημόσιο σχολείο:

Διεμφυλική μαθήτρια απευθύνθηκε στο Συνήγορο του πολίτη καταγγέλλοντας προσβλητική, ταπεινωτική και απειλητική συμπεριφορά λόγω της ταυτότητας φύλου της. Έγινε διερεύνηση και αναδείχθηκαν σοβαρά κενά στις συμβουλευτικές δομές στην εκπαίδευση προκειμένου να υπάρχει αποτελεσματική διαχείριση συμπεριφορών.

Ασφάλιση για τον κλάδο ασθένειας κατά τη διάρκεια της εξάμηνης άδειας προστασίας μητρότητας, μετά από παρέμβαση του ΣτΠ

Εργαζόμενες μητέρες διαμαρτυρήθηκαν στον Συνήγορο του Πολίτη (ΣτΠ) διότι απορρίφθηκε αίτημά τους για χορήγηση επιδομάτων μητρότητας και ασθένειας από το ΙΚΑ λόγω μη υπολογισμού του χρόνου, κατά τον οποίο τελούσαν σε ειδική άδεια προστασίας μητρότητας, ως χρόνου ασφάλισης, για τον κλάδο ασθένειας. Ο Συνήγορος του Πολίτη, απευθύνθηκε εγγράφως προς τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τις αρμόδιες διευθύνσεις του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, καθώς και τον αρμόδιο υφυπουργό εργασίας. Με το έγγραφό του αυτό ο ΣτΠ ζήτησε την εξέταση της δυνατότητας επέκτασης της ασφαλιστικής κάλυψης για τον κλάδο ασθένειας και κατά τη διάρκεια της ειδικής εξάμηνης άδειας προστασίας μητρότητας. Με το άρθρο 36§3 του νόμου 3996/2011 έγιναν δεκτές οι προτάσεις της Αρχής .

Δικαιώματα του παιδιού (16)

Μη εγγραφή και μη προαγωγή στην επόμενη τάξη ανήλικων αλλοδαπών μαθητών, λόγω ελλείψεων στα δικαιολογητικά εγγραφής

Ο Συνήγορος του Πολίτη πληροφορήθηκε ότι αριθμός αλλοδαπών μαθητών, που φοιτούν σε Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης της Αθήνας, δεν προάγονται στην επόμενη τάξη, παρόλο που πληρούν τις προϋποθέσεις της επαρκούς φοίτησης, εξαιτίας ελλείψεων σε δικαιολογητικά εγγραφής. Κατόπιν τούτου, η Αρχή έλαβε απόφαση διενέργειας Αυτεπάγγελτης Έρευνας. Στο πλαίσιο αυτής παρενέβη με σειρά εγγράφων προς το αρμόδιο Υπουργείο, έλαβε μέρος σε σχετική συνάντηση και κατέληξε σε σύνταξη πορίσματος με στόχο την άρση της διαπιστωθείσας παραβίασης του δικαιώματος των παιδιών στην εκπαίδευση.

Εγγραφή και φοίτηση επιτυχόντα με νοητική αναπηρία (σύνδρομο Down) σε Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης

Ο Συνήγορος του Πολίτη, ως φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης, εξέτασε αναφορά προσώπου με νοητική αναπηρία (σύνδρομο Down), με θέμα την άρνηση εγγραφής και φοίτησης του σε Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (IEK).

Ο Συνήγορος του Πολίτη επισήμανε ότι με βάση την αρχή της ισότητας και της μη διάκρισης, επιβάλλεται η εγγραφή του ενδιαφερόμενου στη συγκεκριμένη δομή

επαγγελματικής κατάρτισης και η λήψη μέτρων που θα επιτρέψουν την ομαλή ένταξη και φοίτηση του.

Ο Συνήγορος του Πολίτη για τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής των ανηλίκων και την αναπαραγωγή στερεότυπων αντιλήψεων από τα ΜΜΕ

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει παρέμβει δημοσίως σχετικά με παραβιάσεις δικαιωμάτων παιδιών κατά την εκτεταμένη και επανειλημμένη χρήση της εικόνας τους και στοιχείων της προσωπικής ζωής τους από τα ΜΜΕ. Πρόσφατα έγινε αποδέκτης αναφοράς για τον χειρισμό των ΜΜΕ στην υπόθεση της τετράχρονης Μαρίας που βρέθηκε σε καταυλισμό Ρομά. Για τον λόγο αυτό, απέστειλε στο ΕΣΡ και την ΕΣΗΕΑ έγγραφο με τα ζητήματα που απασχολούν την Αρχή ως προς τον ρόλο των ΜΜΕ και προτείνοντας:

- την έκδοση οδηγιών για τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής των παιδιών και τον τρόπο παρουσίασης προσώπων και γεγονότων,
- τον εντοπισμό και έλεγχο περιστατικών αντιδεοντολογικού χειρισμού
- την οργάνωση σεμιναρίων για δημοσιογράφους σχετικά με τη δεοντολογία και τον ενδεδειγμένο χειρισμό υποθέσεων στις οποίες εμπλέκονται ανήλικοι.

Ανθρώπινα δικαιώματα (17)

Αιφνιδιαστική παρέμβαση συνηγόρου του πολίτη για το ζήτημα των φυλακών :

Την ώρα που στις φυλακές σημειώνεται το αδιαχώρητο που η μία καταγγελία διαδέχεται την άλλη μια **αιφνιδιαστική** επίσκεψη από τον Συνήγορο του πολίτη ανάβει <<φως>> στο ήδη σκοτεινό τούνελ της δήθεν σωφρονιστικής πολιτικής. Ο συνηγόρος του πολίτη διαθέτει ήδη ένα φουσκωμένο φάκελο με καταγγελίες για βάνανυση μεταχείριση κρατουμένων στις φυλακές, σε κρατητήρια αστυνομικών τμημάτων κτλ. Πλέον, όμως, μετά και την υπογραφή του πρωτοκόλλου της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων αποκτά και αρμοδιότητα στο ακανθώδες αυτό θέμα που διασύρει την χώρα μας διεθνώς. Να θυμίζουμε ότι όταν είχε έρθει στην Ελλάδα ο

επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης, Νιλς Μουίζνιεκς είχε ζητήσει να οριστεί ο Συνήγορος του πολίτη ως **Εθνικός Μηχανισμός Πρόληψης**. Σύμφωνα με τον Μουίζνιεκς η Ευρώπη είναι έτοιμη ακόμη και να στηρίξει οικονομικά τη λειτουργία αυτού του Μηχανισμού. Το ενδιαφέρον, πάντως, είναι ότι ο Συνήγορος του πολίτη θα διενεργεί αιφνιδιαστικούς ελέγχους όπου κρίνει, δίχως προηγουμένως να απαιτείται η ενημέρωση των αρμόδιων δικαστικών αρχών, αλλά ούτε και των διευθύνσεων της κάθε φυλακής κι αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία. Από 'κει και πέρα πόσο θα διευκολυνθεί το έργο των ανθρώπων του Συνηγόρου, θα κριθεί στην πράξη. Κι όλα αυτά ενώ έχουν αρχίσει εντατικές εργασίες στις φυλακές του Δομοκού για τη μετατροπή τους σε φυλακές ύψιστης ασφαλείας.

Έκδοση των ΠΔ που καθορίζουν τα επαγγελματικά δικαιώματα πτυχιούχων ΕΠΑΣ και ΕΠΑΛ

Ο Συνήγορος του Πολίτη επαναφέρει το ζήτημα της χορήγησης επαγγελματικών δικαιωμάτων στους πτυχιούχους ΕΠΑΣ και ΕΠΑΛ, το οποίο είχε αναδείξει στην ετήσια έκθεση του 2010. Ο ν. 3475/2006 προβλέπει ότι τα επαγγελματικά δικαιώματα των συγκεκριμένων πτυχιούχων θα καθορισθούν, κατά ειδικότητα και επίπεδο, με Προεδρικά Διατάγματα, η έκδοση των οποίων όμως καθυστερεί. Η Αρχή, με νεότερα έγγραφα της προς το Υπουργείο Παιδείας ζήτησε να αναληφθεί νομοθετική πρωτοβουλία, για να αντιμετωπισθεί το ζήτημα αυτό το συντομότερο δυνατόν. Επίσης, πρότεινε να ληφθεί μέριμνα ώστε να χορηγηθούν επαγγελματικά δικαιώματα σε νέες ειδικότητες για τις οποίες ουδέποτε υπήρξε νομοθετική ρύθμιση.

Κατάργηση της υγειονομικής διάταξης για τον περιορισμό της διάδοσης των λοιμωδών νοσημάτων

Ο Συνήγορος του πολίτη με ικανοποίηση πληροφορήθηκε την απόφαση της Υφυπουργού Υγείας να προχωρήσει στην κατάργηση της υγειονομικής διάταξης για τον περιορισμό της διάδοσης των λοιμωδών νοσημάτων: Με επιστολή του προς το Υπουργείο Υγείας είχε ζητήσει την επανεξέταση της συγκεκριμένης διάταξης, επισημαίνοντας προβλήματα νομιμότητας. Με τη θέση σε ισχύ της καταργηθείσας υγειονομικής διάταξης συνέπεσε χρονικά και η δημοσιοποίηση φωτογραφιών και προσωπικών στοιχείων οροθετικών προσώπων για λόγους δημόσιας υγείας. Την αντίθεση του στη δημοσιοποίηση είχε ήδη εκφράσει ο Συνήγορος του Πολίτη με δελτίο τύπου, στις 10.05.2012, επισημαίνοντας ότι όχι μόνο παραβιάζει δικαιώματα

άρρηκτα συνδεδεμένα με τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, αλλά και είναι αλυσιτελές μέσο για την πρόληψη και προστασία της δημόσιας υγείας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ο συνήγορος του πολίτη παρέχει μια θεσμική διέξοδο στην εύλογη δυσαρέσκεια που εκφράζεται στην κοινωνία όχι πλέον μόνο για την ποιότητα της σχέσης διοίκησης πολιτών , όπως μέχρι πρότινος ,αλλά για προβλήματα που υπερβαίνουν κατά πολύ τα μέχρι τώρα γνωστά. Στέκεται δίπλα στους πολίτες και στην κοινωνία , και δίνει φωνή σε εκείνους οι οποίοι έχουν τη μικρότερη δυνατότητα να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους. Ως φορέας προάσπισης της ουσιαστικής νομιμότητας, αναζητεί ρεαλιστικές λύσεις και προτάσεις.

Οι ετήσιες εκθέσεις του ΣτΠ είναι ένας καθρέπτης της δράσης του, όπου αναδεικνύεται το συνολικό εύρος και το βάθος των παρεμβάσεων του. Είναι το πεδίο με βάση το οποίο μπορεί να υποστηριχθεί η αποτελεσματικότητα του αλλά αντίστοιχα και να στοιχειοθετηθεί η κριτική. Για λόγους έκτασης της εργασίας θα παρουσιάσουμε ένα μέρος των ετήσιων εκθέσεων του 2010, 2011, 2012 και 2013, στις οποίες περιλαμβάνονται και μια σειρά γραφικών παραστάσεων που απεικονίζουν όχι μόνο τις συγκεκριμένες χρονιές αλλά και προηγούμενες. Το σύνολο των εκθέσεων βρίσκεται στην ιστοσελίδα του στο ΣτΠ.

2010 (18)

Κατά τη διάρκεια του έτους ο Συνήγορος του Πολίτη (ΣτΠ) δέχθηκε 13.179 νέες αναφορές.

Ο αριθμός αυτός είναι ελαφρά μειωμένος (κατά 1,89%) σε σχέση με το 2009, χρονιά κατά την οποία καταγράφηκε ο μεγαλύτερος αριθμός αναφορών (13.433) από τη σύσταση του ΣτΠ. Την τελευταία τετραετία (2007–2010), μάλιστα, σημειώνεται σταθερή αύξηση των αναφορών των πολιτών. Επιστρέφοντας στον απολογισμό του 2010, επισημαίνεται ότι στο αρχείο τέθηκε λόγω αναρμοδιότητας το 40,21% των νέων αναφορών, ποσοστό αυξημένο κατά περίπου 9 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση

με το 2009. Το γεγονός αυτό δεν προκαλεί έκπληξη, αν ληφθεί υπόψη η μεγάλη αύξηση του συνολικού αριθμού των αναφορών, σε σχέση με προηγούμενα χρόνια. Ειδικότερα, επί των εντός αρμοδιότητας αναφορών που χειρίστηκε ο ΣτΠ στη διάρκεια του 2010:

- Το 3,26% των υποθέσεων επιλύθηκε χωρίς ενέργειες του ΣτΠ, από την ίδια την υπηρεσία ή ύστερα από παρέμβαση άλλου φορέα. Προβλήματα κακοδιοίκησης το 2010 εντοπίστηκαν στους δήμους και τις κοινότητες (17,62%), στο υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (9,55%), στο ΙΚΑ (9,02%), στις Διευθύνσεις Αλλοδαπών και Μετανάστευσης Αττικής (6,80%), στις νομαρχίες (6,75%), στον ΟΑΕΕ 6,03%, στο υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 5,86%, σε υπηρεσίες και φορείς εποπτευόμενους από υπουργεία (ΟΑΕΔ, ΑΕΙ, ΤΕΙ κ.λπ.) 5,86%, στο υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Διά Βίου Μάθησης (4,18%), στο υπουργείο Προστασίας του Πολίτη (4,15%) και, τέλος, σε φορείς επικουρικής ασφάλισης (4,07%). Λεπτομερής ανάλυση των επί μέρους προβλημάτων περιέχεται στα κεφάλαια που ακολουθούν.

- Το 53,07% διαπιστώθηκε ότι ήταν βάσιμες, δηλαδή η καταγγελία του πολίτη ήταν δικαιολογημένη και υπήρχε κακοδιοίκηση.

- Το 38,08% διαπιστώθηκε ότι ήταν αβάσιμες, δηλαδή η διοίκηση είχε τηρήσει τη νομιμότητα.

- Στο 8,85% διακόπηκε, για διαφόρους λόγους, η έρευνα.

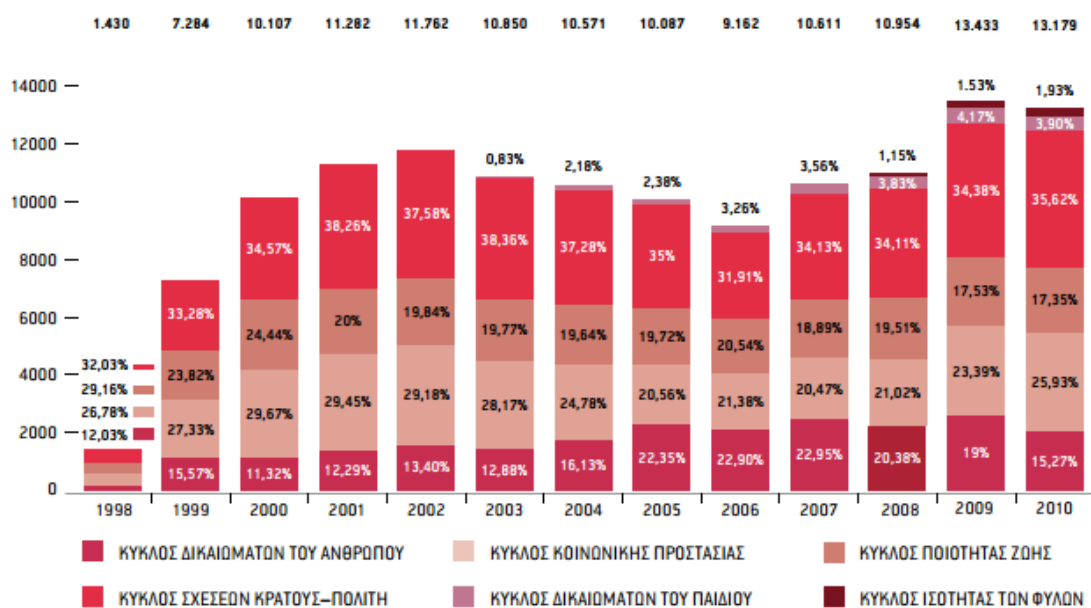
Οι βάσιμες αναφορές είχαν κατά με-γάλο ποσοστό θετική έκβαση. Αναλυτικότερα :

- Επιλύθηκαν, δηλαδή αποκαταστάθηκε το πρόβλημα που αντιμετώπιζε ο πολίτης, σε ποσοστό 73,16%.

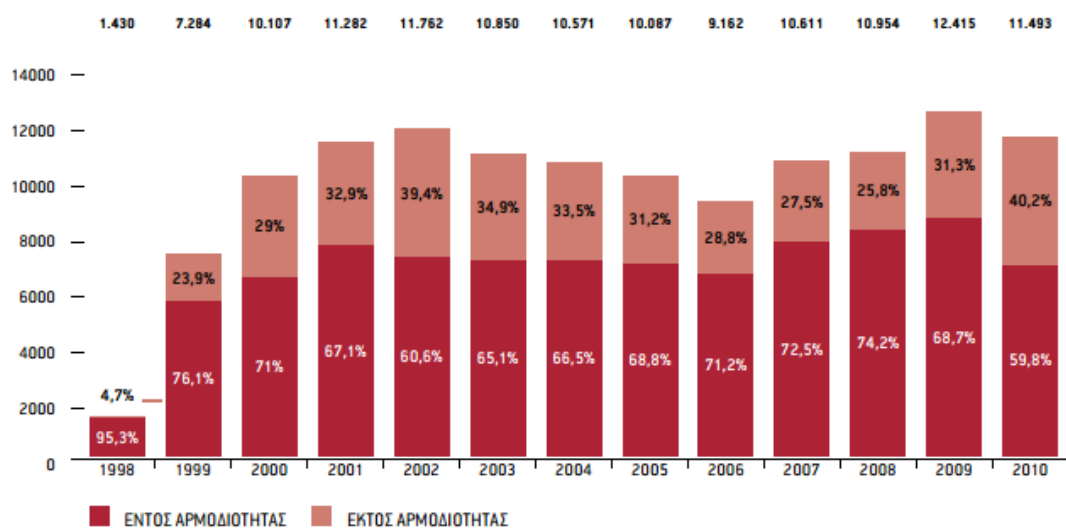
- Δεν επιλύθηκε, παρά τη διαμεσολάβηση, το πρόβλημα που έθετε το 10,64% των βάσιμων αναφορών. Στις περιπτώσεις αυτές δεν έγιναν αποδεκτές οι προτάσεις του ΣτΠ.

- Στο 12,94% των βάσιμων αναφορών η επίλυση στάθηκε αδύνατη για λόγους που αποδίδονται σε κενά της νομοθεσίας ή σε πάγιες οργανωτικές αδυναμίες και δυσλειτουργίες της δημόσιας διοίκησης.

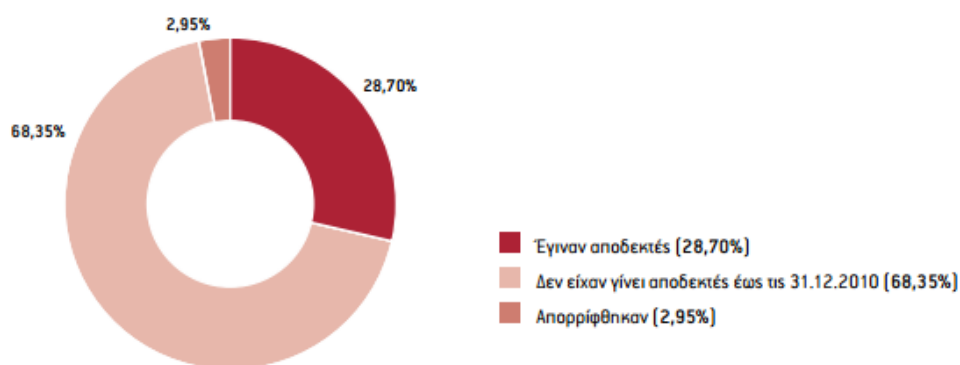
ΓΡΑΦΗΜΑ 1 ΝΕΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ 1998-2010

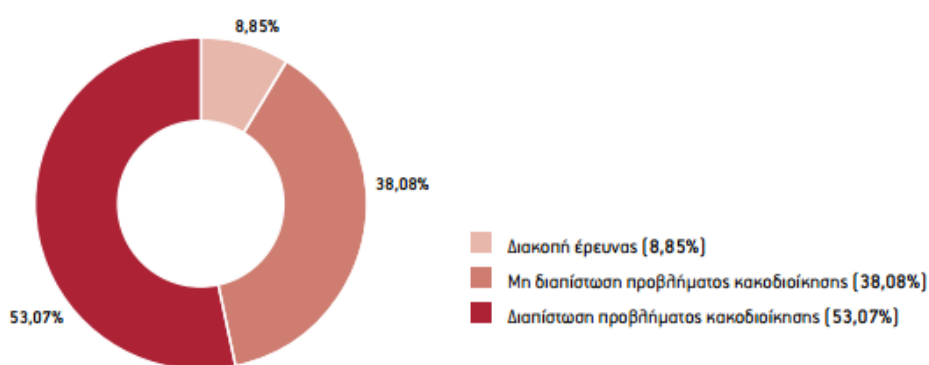
ΓΡΑΦΗΜΑ 2 ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1998-2010 ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

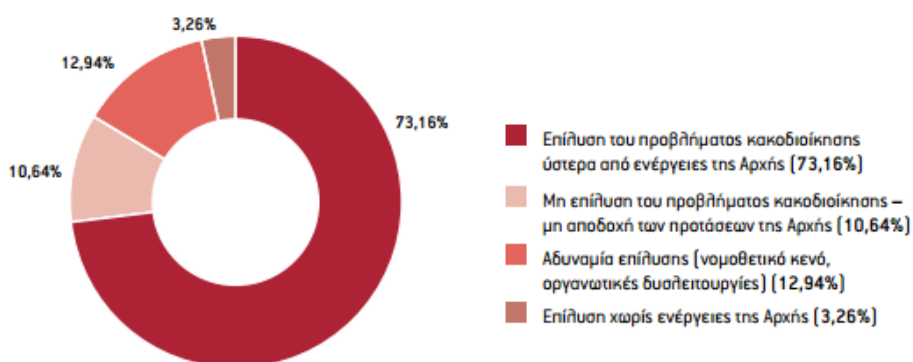
ΓΡΑΦΗΜΑ 5 ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΤΩΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ (1998–2010)

ΓΡΑΦΗΜΑ 3 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΝΤΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΚΠΑΡΑΙΩΘΗΚΑΝ ΤΟ 2010

ΓΡΑΦΗΜΑ 4 ΕΚΒΑΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΜΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

ΓΡΑΦΗΜΑ 6 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΑΝΑ ΦΟΡΕΑ

Διοικητικά μέτρα και κράτηση αιτούντων άσυλο ή υπό απέλαση αλλοδαπών:

Στο πλαίσιο των νέων δεδομένων που δημιουργούν οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (SD κατά Ελλάδος και ΑΑ κατά Ελλάδος), ο ΣτΠ επισήμανε την ανάγκη να αξιολογηθούν εκ νέου οι διατάξεις που διέπουν την κράτηση των αιτούντων άσυλο ή των τελούντων υπό ανέφικτη απέλαση, καθώς ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονται συνιστά σαφή απόκλιση από τις διεθνείς δεσμεύσεις της. Ειδικότερα, σε όλα τα σημεία εισόδου, εξαντλείται το ανώτατο όριο

της τρίμηνης κράτησης συλλήβδην για τους αιτούντες άσυλο και μάλιστα με ενδεχόμενο την περαιτέρω επιμήκυνση του διαστήματος αυτού, εν όψει του νέου ορίου για τη διοικητική κράτηση των υπό απέλαση αλλοδαπών .Η πρακτική αυτή προσλαμβάνει τιμωρητικό χαρακτήρα και αποθαρρύνει την υποβολή αιτημάτων ασύλου. Ο ανορθολογισμός του συστήματος ασύλου προϋποθέτει:

- επιλογή εναλλακτικών περιοριστικών μέτρων,
- εξειδίκευση των λόγων κράτησης,
- θέσπιση εύλογου ανώτατου χρόνου κράτησης

Ο ΣτΠ ασχολήθηκε με το ζήτημα των ενδοσωματικών ελέγχων που διενεργούνται για να αποτραπεί η εισαγωγή ναρκωτικών ουσιών στα καταστήματα κράτησης. Από τη σχετική διερεύνηση προέκυψε ότι κατά πάγια πρακτική, σε πολλά σωφρονιστικά καταστήματα, όλες οι εισερχόμενες κρατούμενες υποβάλλονται σε υποχρεωτικό έλεγχο σωματικών κοιλωμάτων, πρόσκαιρη απομόνωση, αφόδευση ενώπιον άλλων ή ενώπιον κάμερας, προκειμένου να διαπιστωθεί αν τυχόν μεταφέρουν ναρκωτικές ουσίες. Οι καταγγελίες αυτές ταυτίζονται πλήρως με τα ευρήματα της Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων (CPT) του Συμβουλίου της Ευρώπης, σε πρόσφατες διαδοχικές επισκέψεις της στην Ελλάδα.

Σε σχετικό υπόμνημά του, ο ΣτΠ τόνισε ότι είναι άμεση ανάγκη:

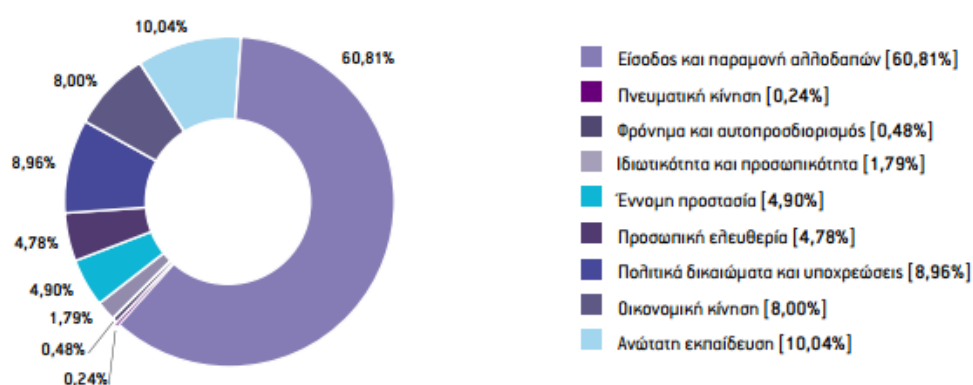
- Να διακοπεί η πρακτική της συλλήβδην υπαγωγής όλων των εισερχόμενων κρατουμένων, αλλά ακόμη και όσων κρατούνται για αδικήματα σχετικά με τα ναρκωτικά, σε ειδικό αυστηρό καθεστώς απομόνωσης, ενδοσωματικών ελέγχων και παρακολούθησης. Τέτοια μέτρα δικαιολογούνται μόνον εφόσον εκτιμάται εξατομικευμένα και αιτιολογείται συγκεκριμένα ο κίνδυνος εισαγωγής ναρκωτικών ουσιών.
- διασφάλιση περιοδικού δικαστικού ελέγχου των μέτρων που έχουν επιβληθεί.
- Να εξευρεθούν και να διευθετηθούν κατάλληλοι χώροι για την παρακολούθηση των εισερχόμενων κρατουμένων που κρίνονται αιτιολογημένα ύποπτες. Τέτοιοι χώροι πρέπει να διασφαλίζουν τις αναγκαίες για την περίπτωση συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας (καθαριότητα, θέρμανση, δυνατότητα προαυλισμού) και να τελούν υπό τη

διαρκή εποπτεία ιατρικού προσωπικού. Κρίνεται σκόπιμη, ιδίως όπου δεν υπάρχει νοσοκομείο φυλακής, η επιδίωξη συνεργασίας με δημόσιες νοσηλευτικές μονάδες.

Θετική εξέλιξη

Μετά την παρέμβαση του ΣτΠ, εκδόθηκε απόφαση του υφυπουργού Δικαιοσύνης η οποία τερματίζει τις πρακτικές που προαναφέρθηκαν, ενώ εφεξής ενδοσωματική ή ακτινολογική έρευνα θα διενεργείται μόνο σε περιπτώσεις εύλογης εξατομικευμένης υπόνοιας, μόνο με εντολή δικαστικού λειτουργού και μόνον από γιατρό.

ΓΡΑΦΗΜΑ Β ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

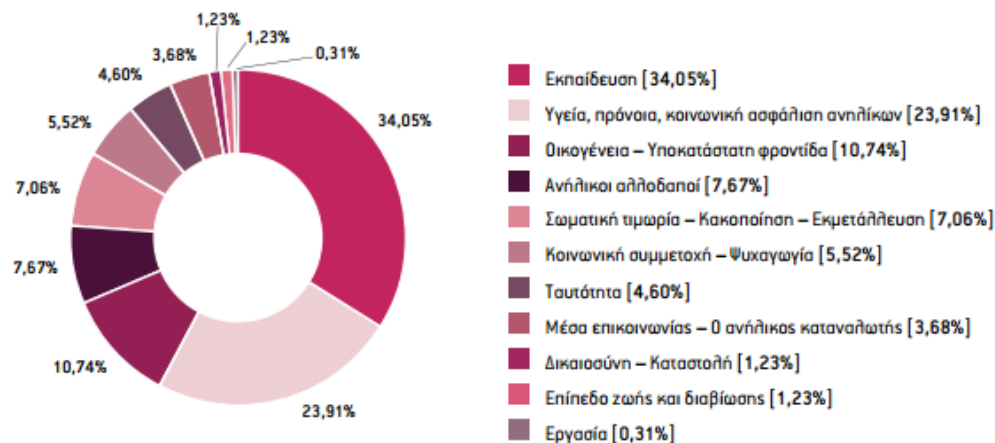
Η Αρχή έχει δεχθεί αρκετές αναφορές από ασυνόδετους ανηλίκους που, ελλείπει οποιουδήποτε στοιχείου που να αποδεικνύει την ταυτότητά τους, αδυνατούσαν να εγγραφούν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ο Συνήγορος του Παιδιού υποστήριξε ότι κανένα παιδί δεν μπορεί να στερηθεί του δικαιώματός του στην εκπαίδευση εξαιτίας του καθεστώτος διαμονής του στη χώρα, καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 28 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, αυτό που προέχει είναι να διασφαλίζεται η πρόσβαση και η άσκηση του θεμελιώδους δικαιώματος στην εκπαίδευση.

Θετική εξέλιξη

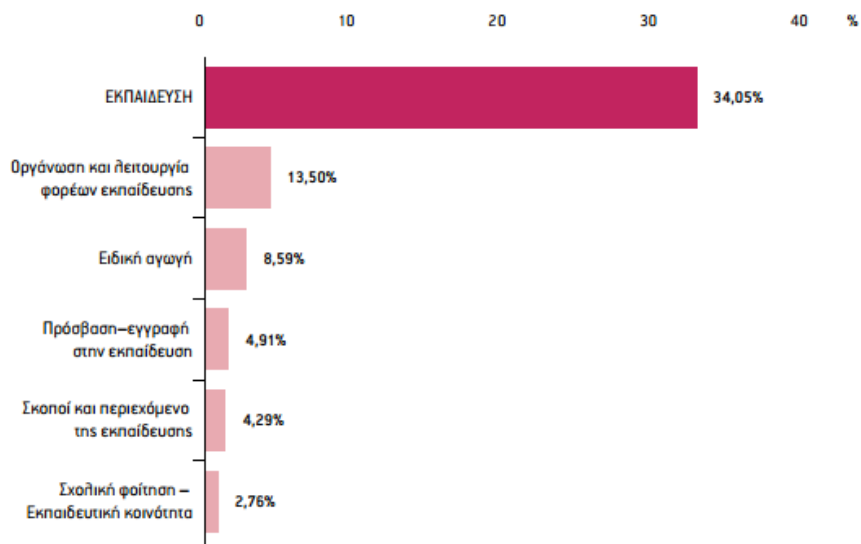
Σε συνέχεια της πρότασης αυτής, εκδόθηκε γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έγινε αποδεκτή από την αρμόδια υπουργό, επιτρέποντας έτσι την εγγραφή ασυνόδετων ανηλίκων αλλοδαπών στο γυμνάσιο χωρίς δικαιολογητικά. Στη γνωμοδότηση υποστηρίζεται ότι η έλλειψη τίτλου σπουδών, με είναι δυνατή η εγγραφή στο γυμνάσιο, θα αντιμετωπίζεται για τους μαθητές που προέρχονται από

χώρες στις οποίες επικρατεί έκρυθμη κατάσταση με τη διενέργεια κατατακτήριας εξέτασης από επιτροπή εκπαιδευτικών, το δε ζήτημα του ορισμού κηδεμόνα για την επικοινωνία με το σχολείο θα αντιμετωπίζεται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του αστικού κώδικα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 19 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΓΡΑΦΗΜΑ 20 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

2011

Κατά τη διάρκεια του 2011 ο Συνήγορος δέχθηκε 10.706 νέες αναφορές. Ο πραγματικός αριθμός των πολιτών όμως που ζήτησαν τη βοήθεια του Συνηγόρου, καταθέτοντας αναφορά, είναι πολύ μεγαλύτερος καθώς εκατοντάδες αναφορές προέρχονται από ομάδες πολιτών, είναι δηλαδή «συλλογικές αναφορές». Οι περισσότερες από αυτές συνυπογράφονται από 2 έως 10 πολίτες και άλλες από μεγαλύτερες ομάδες – λόγω χάρη, μια αναφορά προήλθε από 176 πολίτες και μια άλλη από 155. Ενδιαφέροντα στοιχεία παρουσιάζει η γεωγραφική προέλευση των πολιτών που προσέφυγαν στον Συνήγορο. Η γεωγραφική κατανομή των αναφορών δείχνει ότι ο μεγαλύτερος αριθμός αυτών (16 ανά 10.000 κατοίκους) προέρχεται από κατοίκους της Περιφέρειας Αττικής, γεγονός αναμενόμενο λόγω κυρίως της υψηλής ορατότητας των δημόσιων υπηρεσιών στη πρωτεύουσα της χώρας. Αξιοσημείωτο όμως είναι ότι ιδιαίτερα υψηλός αριθμός αναφορών (ανά 10.000 κατοίκους) προέρχεται από κατοίκους της νησιωτικής χώρας, 11,5 και 10,3 αναφορές από την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και Ιόνιων Νησιών αντίστοιχα. Το γεγονός αυτό πιστοποιεί τα ιδιαίτερα προβλήματα «περιφερειακότητας» της νησιωτικής χώρας και την ανάγκη βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους διοικητικούς μηχανισμούς σε τοπικό και κεντρικό επίπεδο. Τα στοιχεία αυτά αξιοποιούνται εξάλλου και για την επιλογή των περιοχών στις οποίες προγραμματίζονται κάθε χρόνο οι εξορμήσεις του Συνηγόρου προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα του διαμεσολαβητικού ρόλου της ανεξάρτητης αρχής στην επίλυση των προβλημάτων των πολιτών. Η διαχρονική εξέλιξη των αναφορών που έχουν κατατεθεί στον Συνήγορο δείχνει μείωση του πλήθους τους για το 2011 σε σχέση με το 2010 και το 2009, η τάση όμως κατά τα 14 χρόνια λειτουργίας του θεσμού συνεχίζει να είναι αυξητική (Γράφημα 1). Η μείωση πάντως μέσα στο 2011 του πλήθους των αναφορών, αν και όχι του αριθμού των πολιτών που ζητούν τη διαμεσολάβηση του Συνηγόρου, και μάλιστα μέσα σε συνθήκες πρωτοφανούς οικονομικής κρίσης, θα μπορούσε να αποδοθεί στην προτεραιότητα την οποία δίνουν πολίτες σε δυσμενείς συνέπειες όψεων της κρίσης οι οποίες αφορούν κυρίως χρηματοοικονομικά προβλήματα, που εκφεύγουν της αρμοδιότητας του Συνηγόρου. Θα μπορούσε όμως επίσης να αποδοθεί στο αίσθημα σύγχυσης μιας μερίδας πολιτών από τις συνεχείς αλλαγές που επηρεάζουν τις συναλλαγές τους με τη δημόσια διοίκηση και τελικά τη ζωή τους, αλλά και στην αβεβαιότητα και στις ασάφειες που

προκαλούνται από τις αλλαγές αυτές ως προς τα δικαιώματά τους. Το 2011 ο Συνήγορος, εκτός από τον χειρισμό αναφορών, εξυπηρέτησε περισσότερους από 8.500 πολίτες που επισκέφθηκαν το γραφείο υποδοχής κοινού στην Αθήνα αναζητώντας βοήθεια, ενώ από το τηλεφωνικό κέντρο εξυπηρέτησε άλλους 33.146 ανθρώπους που χρειάστηκαν συμβουλές. Επιστρέφοντας στον χειρισμό των αναφορών για το 2011, από τη διερεύνησή τους διαπιστώθηκε ότι:

Το 61,6% ήταν βάσιμες, δηλαδή η καταγγελία του πολίτη ήταν δικαιολογημένη και υφίστατο όντως κακοδιοίκηση. Εν προκειμένω εμφανίζεται μια αύξηση κατά περίπου 8,5 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2010.

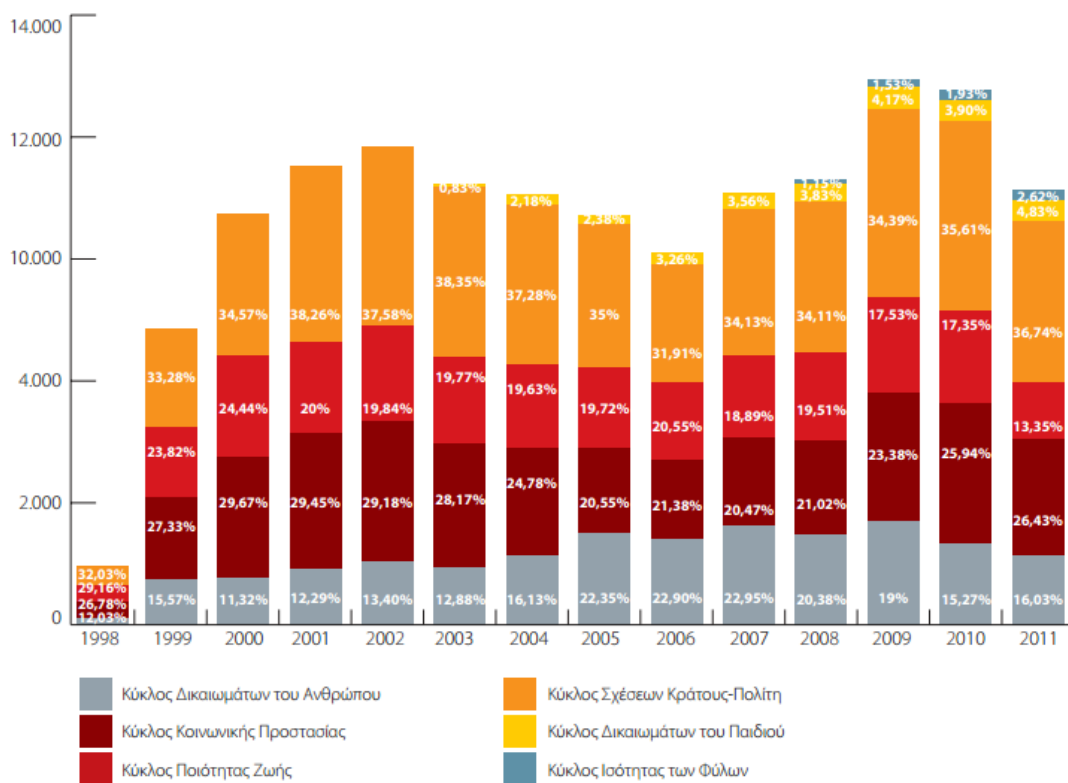
Το 30% ήταν αβάσιμες, δηλαδή η διοίκηση είχε τηρήσει τη νομιμότητα.

Για το 8,4% διακόπηκε, για διαφόρους λόγους, η έρευνα.

Οι βάσιμες αναφορές είχαν κατά μεγάλο ποσοστό θετική έκβαση.

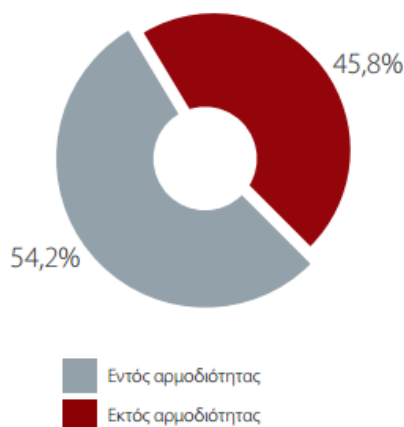
Αναλυτικότερα (Γράφημα 4): Επιλύθηκαν με τη διαμεσολάβηση του Συνηγόρου – δηλαδή αποκαταστάθηκε το πρόβλημα που αντιμετώπιζε ο πολίτης σε ποσοστό 71,5%. Το 8,2% των υποθέσεων επιλύθηκε χωρίς ενέργειες του Συνηγόρου, από την ίδια την υπηρεσία ή ύστερα από παρέμβαση άλλου φορέα. Στο 12% των βάσιμων αναφορών η επίλυση στάθηκε αδύνατη για λόγους που οφείλονται σε κενά της νομοθεσίας ή σε οργανωτικές αδυναμίες και δυσλειτουργίες της δημόσιας διοίκησης, είτε πάγιες είτε συνδεδεμένες με τα προβλήματα που επιφέρει η τρέχουσα συγκυρία. Δεν επιλύθηκε, παρά τη διαμεσολάβηση, το πρόβλημα που έθετε το 8,23% των βάσιμων αναφορών. Στις περιπτώσεις αυτές δεν έγιναν αποδεκτές οι προτάσεις του Συνηγόρου. Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, εκτός από τις εντός αρμοδιότητας αναφορές που χειρίστηκε ο Συνήγορος, εξετάστηκαν επιπλέον περίπου 4.900 υποθέσεις για τις οποίες η διερεύνηση έδειξε ότι βρίσκονται εκτός του πεδίου διαμεσολάβησής του, όπως ορίζεται από το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο λειτουργίας του. Από το σύνολο των νομοθετικών προτάσεων που έχει υποβάλει ο Συνήγορος από την έναρξη της λειτουργίας του το 31% έχουν γίνει αποδεκτές από τη διοίκηση, ενώ μόνο το 3% δεν έχουν υιοθετηθεί. Για τις υπόλοιπες δεν έχει ακόμη υπάρξει ανταπόκριση από τη διοίκηση (βλ. αναλυτικά για το 2011 «Νομοθετικές και οργανωτικές προτάσεις»).

Γράφημα 1 Νέες αναφορές 1998-2011

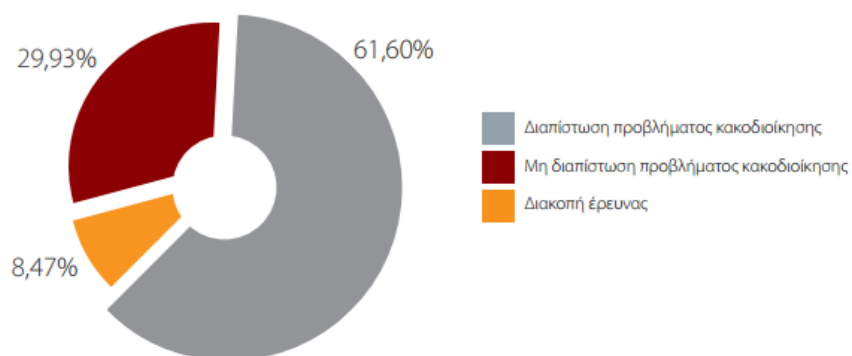

ΕΤΟΣ	ΝΕΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ
1998	1.430
1999	7.284
2000	10.107
2001	11.282
2002	11.762
2003	10.850
2004	10.571
2005	10.087
2006	9.162
2007	10.611
2008	10.954
2009	13.433
2010	13.179
2011	10.706
ΣΥΝΟΛΟ	141.418

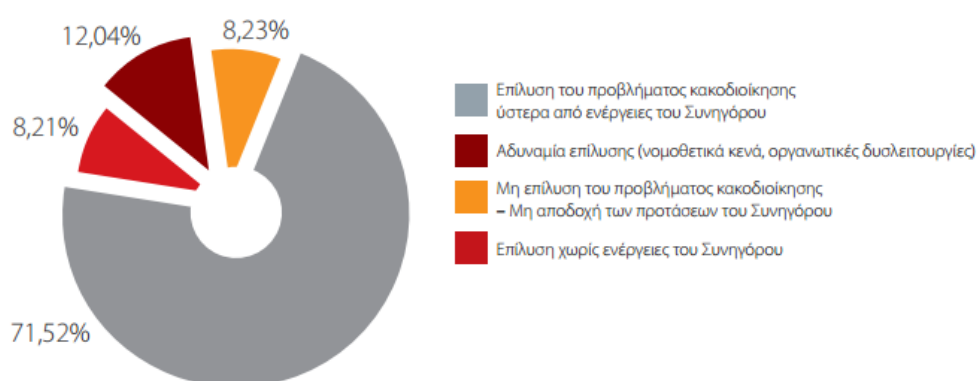
Γράφημα 2 Κατανομή αναφορών που έχουν υποβληθεί το έτος 2011 ως προς την αρμοδιότητα του Συνηγόρου

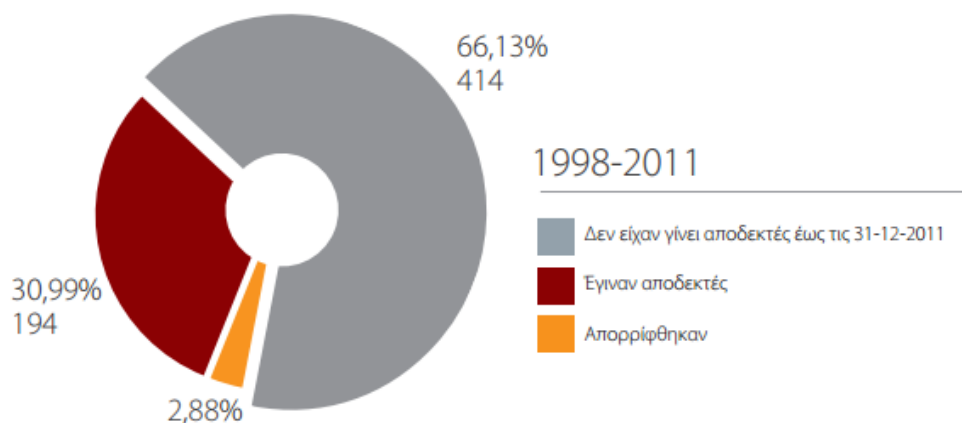
Γράφημα 3 Κατανομή των εντός αρμοδιότητας αναφορών που διεκπεραιώθηκαν το 2011

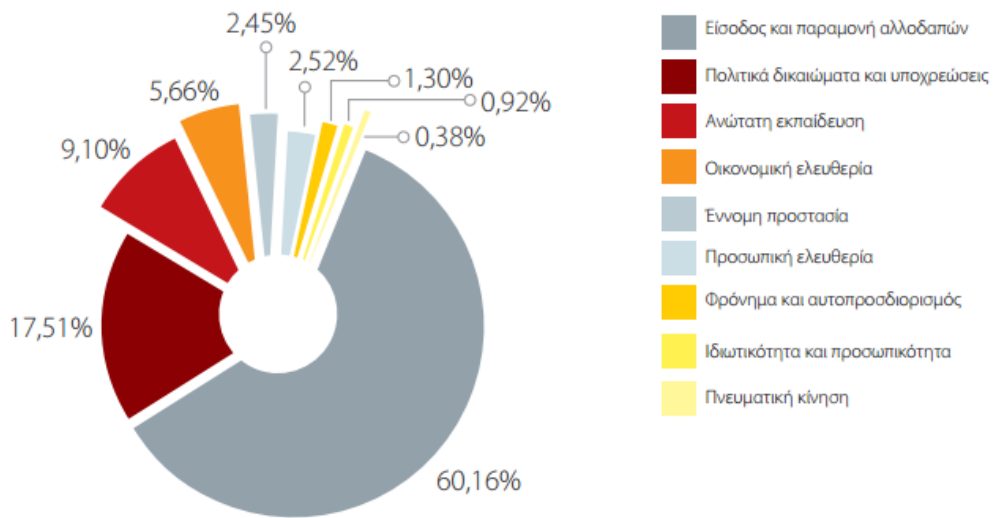
Γράφημα 4 Εκβαση των βάσιμων αναφορών

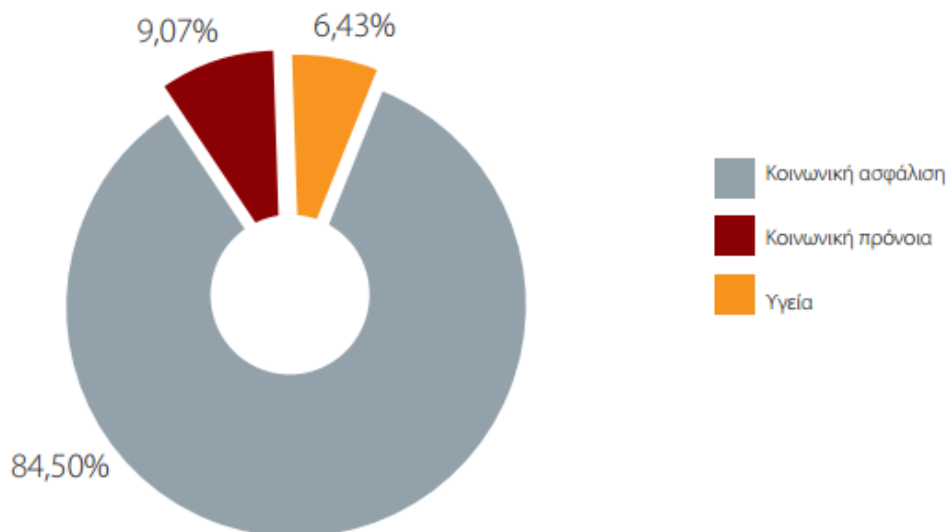
Γράφημα 5 Ποσοστό αποδοχής και αριθμός των νομοθετικών και οργανωτικών προτάσεων του Συνηγόρου (1998-2011)

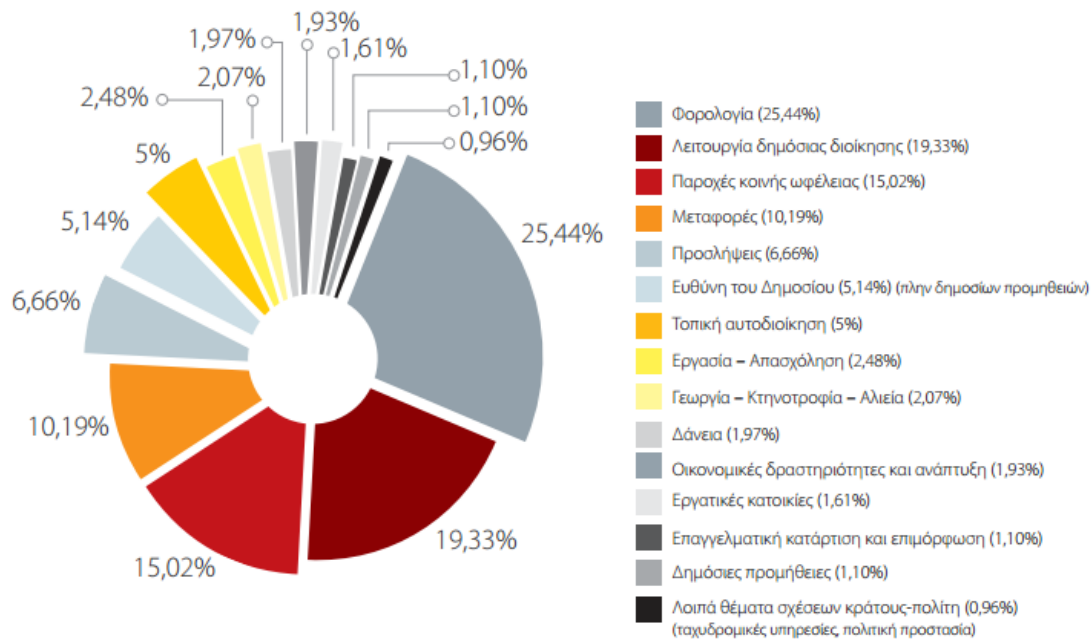
Γράφημα 8 Θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου

Γράφημα 9 Θέματα κοινωνικής προστασίας

Γράφημα 11 Θέματα σχέσεων κράτους-πολίτη

Στην υπόθεση που ετέθη υπόψη του Συνηγόρου, με αφορμή αναφορά γονέα μαθητή σε δημοτικό σχολείο στο Παλιό Καβάλας, η ανεξάρτητη αρχή διαπίστωσε αυθαίρετες ενδοσχολικές κατασκευές, καθώς επίσης και αίθουσα εντός του κτιρίου χωρίς αυτοτελή έξοδο προς τον διάδρομο του κτιριακού συγκροτήματος. Μετά την παρέμβαση πάντως του Συνηγόρου η Τεχνική Υπηρεσία του δήμου προέβη σε εργασίες συντήρησης του κτιρίου και μερικής αποκατάστασης των προβλημάτων. Περαιτέρω, η πλημμελής ανταπόκριση της διοίκησης σε αιτήματα πολιτών για χορήγηση διοικητικών εγγράφων, κατά τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, επισημάνθηκε από τον Συνήγορο και με αφορμή αίτημα γονέων για ειδική πληροφόρηση σχετικά τις τεχνικές προδιαγραφές κτιριακών σχολικών εγκαταστάσεων. Η διαμεσολάβηση του Συνηγόρου έλαβε χώρα κατόπιν αναφοράς με θέμα την άρνηση του ΟΣΚ να χορηγήσει αντίγραφο αυτοψίας που διενήργησε κλιμάκιο του οργανισμού στις εγκαταστάσεις σχολικών κτιρίων στον Δήμο Ταύρου προκειμένου να διαπιστωθεί η καταλληλότητά τους.

Θετική εξέλιξη

Τελικώς, έπειτα από επισταμένες υπομνήσεις, ο ΟΣΚ ανταποκρίθηκε στο αίτημα των γονέων, συναινώντας στο δικαίωμά τους να λαμβάνουν γνώση των τεχνικών

προδιαγραφών προκειμένου περί σχολικών εγκαταστάσεων στις οποίες φοιτούν τα παιδιά τους.

2012

Ποιοτικά χαρακτηριστικά

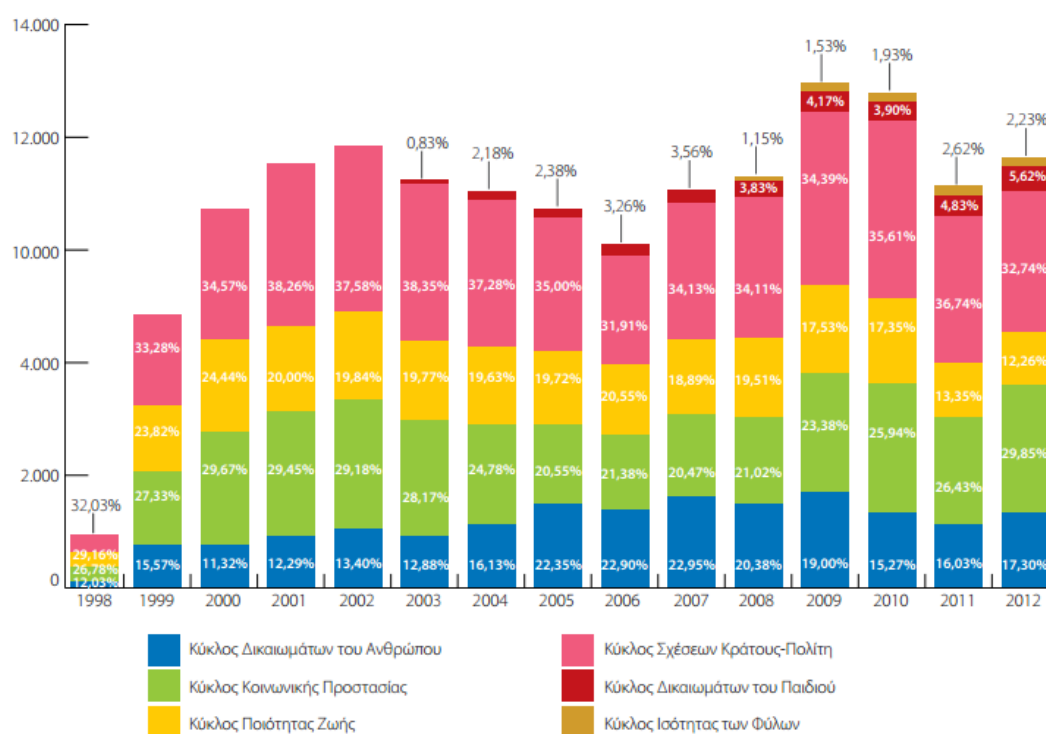
Το 2012 οι αναφορές που δέχθηκε ο Συνήγορος παρουσίασαν σημαντική αύξηση – περίπου 10%. Αν μάλιστα ληφθεί υπόψη ο αριθμός των πολιτών που ζήτησαν τη βοήθεια του Συνηγόρου καθώς σε πολλές περιπτώσεις οι αναφορές κατατίθενται από ομάδες πολιτών, η αύξηση αυτή είναι πολύ μεγαλύτερη. Η γεωγραφική κατανομή των αναφορών – η οποία μπορεί να θεωρηθεί ένδειξη της γεωγραφικής ζήτησης για τις υπηρεσίες του Συνηγόρου, αν και αντικατοπτρίζει τη συγκέντρωση του πληθυσμού στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, αλλά και τη μεγάλη παρουσία των δημόσιων υπηρεσιών σε αυτά (23 ανά 10.000 κατοίκους από την Αττική, 9 ανά 10.000 κατοίκους από την Κεντρική Μακεδονία), φαίνεται να αναδεικνύει και αυτή τη χρονιά ότι υπάρχουν προβλήματα που εντείνονται λόγω της σχετικής απομόνωσης της νησιωτικής χώρας (10 ανά 10.000 κατοίκους από τα Ιόνια Νησιά, 8 ανά 10.000 κατοίκους από το Βόρειο Αιγαίο και 10 ανά 10.000 κατοίκους από το Νότιο Αιγαίο). Δηλαδή ο σημαντικός αριθμός των αναφορών που προ-έρχονται από τις εκτός αστικών κέντρων περιοχές ενισχύει την άποψη ότι η άνιση σχέση κέντρου-περιφέρειας σε ότι αφορά την κοινωνική-οικονομική ανάπτυξη συνεχίζει να είναι έντονη και υποδεικνύει την ανάγκη σημαντικών αναδιατάξεων στην οργάνωση της διοίκησης. Η ζήτηση για διαμεσολάβηση του Συνηγόρου από την περιφέρεια αναδεικνύει επίσης όλο και πιο έντονα την ανάγκη ενίσχυσης των αποκεντρωμένων διοικήσεων και των περιφερειών με στελεχιακό δυναμικό και πόρους, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στην ικανοποίηση των αιτημάτων των κατοίκων τους. Η διαχρονική εξέλιξη των νέων αναφορών που υποβάλλονται τα τελευταία χρόνια στον Συνήγορο δείχνει αυξητικές τάσεις. Αν και την περίοδο 2009-2011 η τάση μπορεί να θεωρηθεί πτωτική, η σημαντική αύξηση των αναφορών τον τελευταίο χρόνο υποδηλώνει ότι τα προβλήματα των πολιτών στις συναλλαγές τους με τη δημόσια διοίκηση οξύνονται τόσο λόγω των αλλαγών στις νομοθετικές ρυθμίσεις των τελευταίων ετών όσο και λόγω των οικονομικών προβλημάτων που έχει

δημιουργήσει η δημοσιονομική κρίση από το 2009 και μετά. Οι ιδιαίτεροι τομείς προβλημάτων στα οποία επικεντρώνονται οι αναφορές των πολιτών ενισχύουν τη διαπίστωση αυτή. Συγκεκριμένα, τα ζητήματα της κοινωνικής ασφάλισης, της φορολογίας, του οικιστικού περιβάλλοντος, των παροχών κοινής ωφέλειας, καθώς και εκείνα που σχετίζονται με την είσοδο και την παραμονή αλλοδαπών αποτελούν διαχρονικά τις 5 σημαντικότερες ενότητες προβλημάτων για τα οποία προσφεύγουν οι πολίτες στον Συνήγορο. Μέσα από τη διερεύνηση των αναφορών διαπιστώνεται η υστέρηση του κράτους πρόνοιας, η αβεβαιότητα του φορολογικού πλαισίου, η υπανάπτυξη των δημόσιων υποδομών, καθώς και η έλλειψη συγκροτημένης μεταναστευτικής πολιτικής, θέματα τα οποία δημιουργούν, διαχρονικά, σοβαρά πεδία τριβής των πολιτών με τη διοίκηση. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα οι 5 αυτές κατηγορίες συγκεντρώνουν σταδιακά όλο και μεγαλύτερο τμήμα του συνόλου των αναφορών προς τον Συνήγορο (από 60% το 2010 σε 65% το 2012), ως αποτέλεσμα της όξυνσης των προβλημάτων στους επιμέρους τομείς εξαιτίας της κοινωνικοοικονομικής κρίσης. Οι αναφορές σχετικά με ζητήματα δικαιωμάτων του ανθρώπου παρουσίασαν ελαφρά αλλά σταθερή αύξηση, τόσο σε απόλυτους αριθμούς όσο και σε ποσοστό επί του συνόλου των αναφορών που δέχθηκε η ανεξάρτητη αρχή. Η θεματική κατανομή των νέων αναφορών δείχνει άνοδο των υποθέσεων ιθαγένειας, αστικής κατάστασης και στρατολογίας, που καταλαμβάνουν το 19% αυτής της κατηγορίας, καθώς και αστυνόμευσης και εγκλεισμού. Παρατηρείται, επίσης, πτώση του ποσοστού των υποθέσεων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επαγγελματικών δικαιωμάτων, ενώ η απολύτως υπερέχουσα θεματική κατηγορία της εισόδου και της παραμονής αλλοδαπών παραμένει στα ίδια επίπεδα (61%). Όπως προκύπτει από την (εξ ορισμού μερική αλλά πάντως αντιπροσωπευτική) εικόνα που σχηματίζεται από το περιεχόμενο των αναφορών, η κατάσταση των δικαιωμάτων στην Ελλάδα δεν φαίνεται να διανύει φάση προόδου. Όπως άλλωστε σημειώθηκε και στο παρελθόν (Ετήσια έκθεση 2010, σ. 35-36), η κοινωνική αναστάτωση σε συνδυασμό με τη συρρίκνωση των ταμειακών δυνατοτήτων της πολιτείας στο πεδίο της κοινωνικής πολιτικής οδηγεί σε εκρηκτικές συνθήκες και σε διεύρυνση του συναφούς ελλείμματος υπό το πρίσμα του ανθρωπιστικού δικαίου. Ήδη τέτοιος κίνδυνος είναι ορατός όχι μόνο σε πεδία διοικητικής δράσης που ανέκαθεν χαρακτηρίζονταν από εγνωσμένη παθολογία, όπως οι φυλακές και τα κέντρα κράτησης ή η αστυνόμευση, αλλά επιπλέον και στην ίδια την κοινωνία, η οποία απειλείται να υποκύψει σε σειρήνες μισαλλοδοξίας και στην ανοχή απεχθών και επικίνδυνων πρακτικών. Υπό

τους όρους αυτούς, η διαρκής προσπάθεια του Συνηγόρου για υποβοήθηση της ενσωμάτωσης των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών, αλλά και άλλων ευάλωτων ομάδων, όπως οι Ρομά και τα οροθετικά άτομα, με σκοπό την αποτροπή ή έστω την άμβλυνση του κοινωνικού αποκλεισμού, καθίσταται ακόμη περισσότερο αναγκαία και κρίσιμη αλλά ταυτόχρονα πιο δυσχερής.

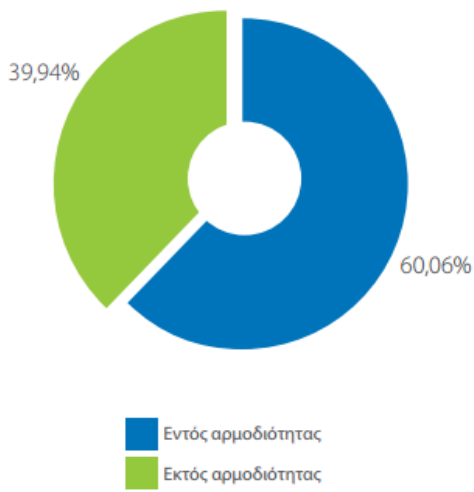
Τέλος, ο Συνήγορος υπό την ιδιότητά του ως φορέας προώθησης της ίσης μεταχείρισης πραγματοποίησε διερευνητικές εξορμήσεις και ανέλαβε διαμεσολαβητικές πρωτοβουλίες σχετικά με την κατάσταση των Ρομά, ενώ εισηγήθηκε σειρά δημόσιων παρεμβάσεων για θέματα διακρίσεων, όπως τα κρούσματα μιας ιδιαίτερα ανερχόμενης σε έκταση και ένταση ρατσιστικής βίας. Σε σχέση με το φαινόμενο αυτό, το οποίο αξιολογεί ως ιδιαίτερα σοβαρό ζήτημα, η ανεξάρτητη αρχή έχει ήδη πραγματοποιήσει σειρά επαφών και συναντήσεων εργασίας με εκπροσώπους διεθνών οργανισμών, πολλών προξενικών αρχών στην Ελλάδα, καθώς και συναφών ελληνικών φορέων και οργανώσεων.

Γράφημα 1 Νέες αναφορές 1998-2012

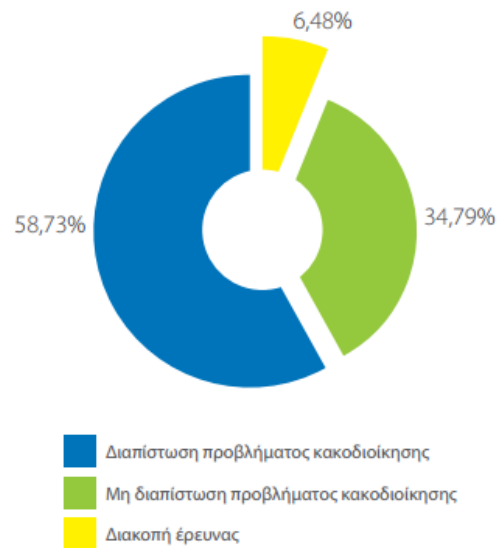
Γράφημα 2

Κατανομή αναφορών που υποβλήθηκαν το έτος 2012 ως προς την αρμοδιότητα του Συνηγούρου

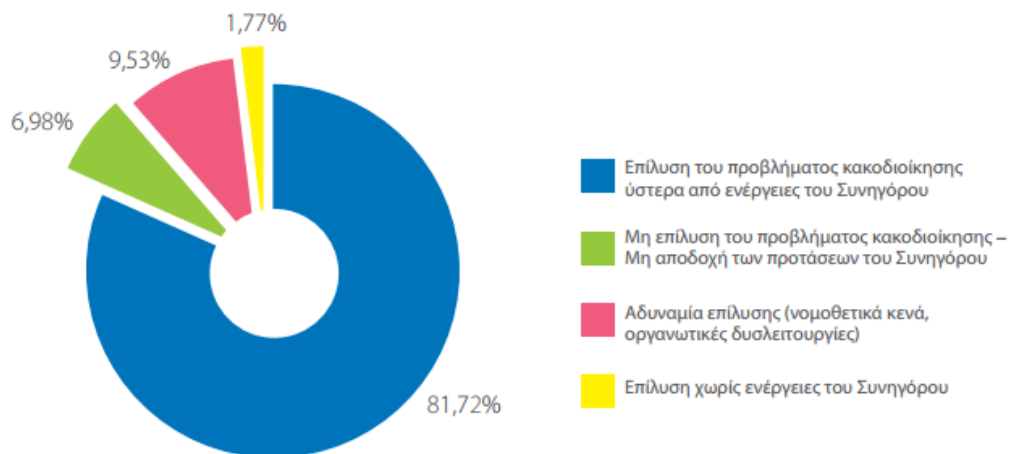
Γράφημα 3

Κατανομή των εντός αρμοδιότητας αναφορών που διεκπεραιώθηκαν το 2012

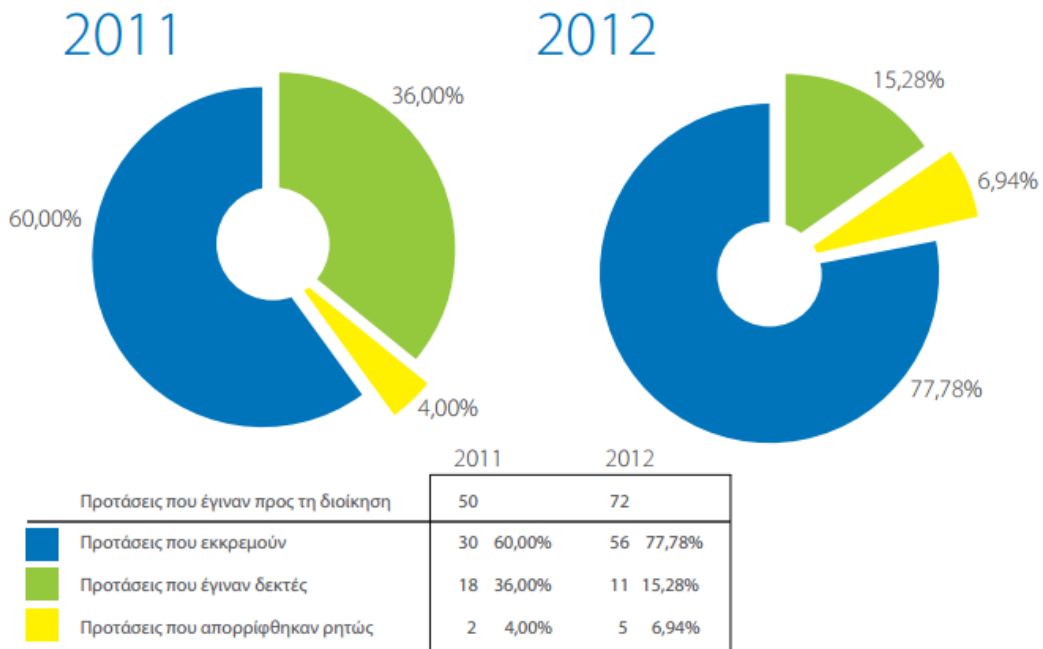
Γράφημα 4

Έκβαση των βάσιμων αναφορών

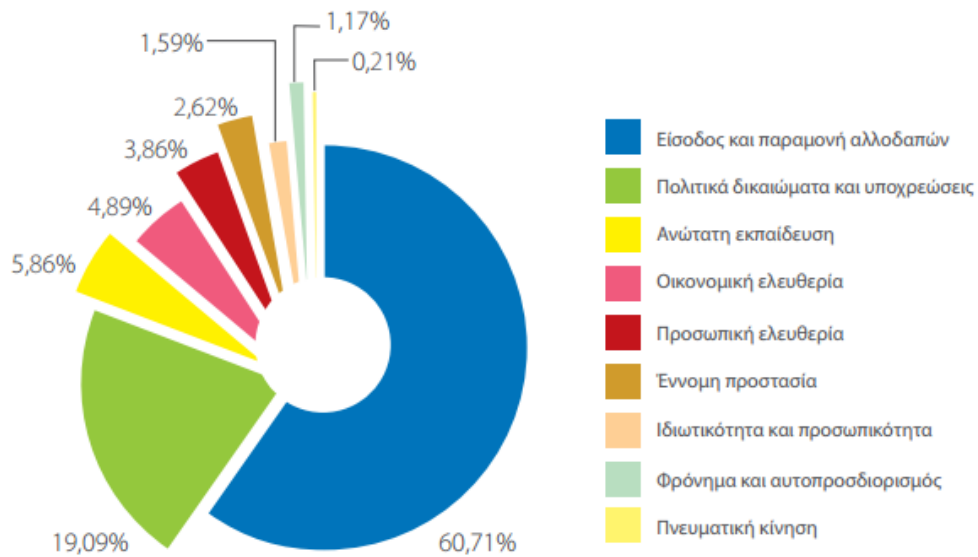
Γράφημα 5

Ποσοστό αποδοχής των νομοθετικών και οργανωτικών προτάσεων του Συνηγόρου (έτη 2011 και 2012)

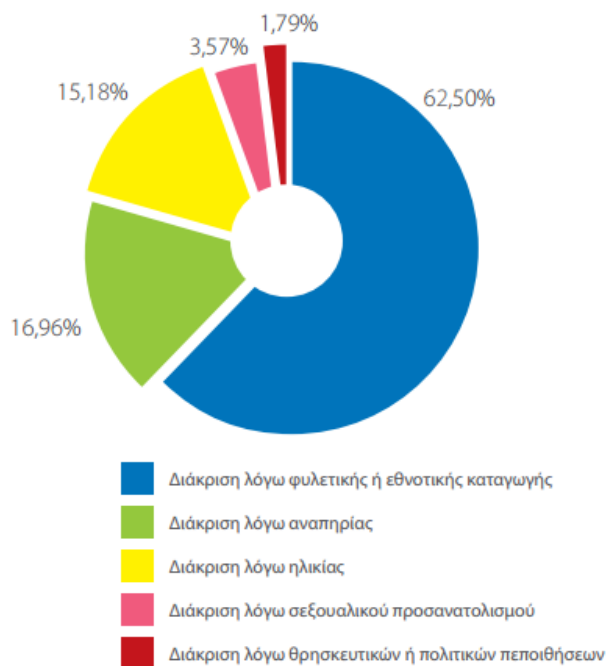
Γράφημα 8

Θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου

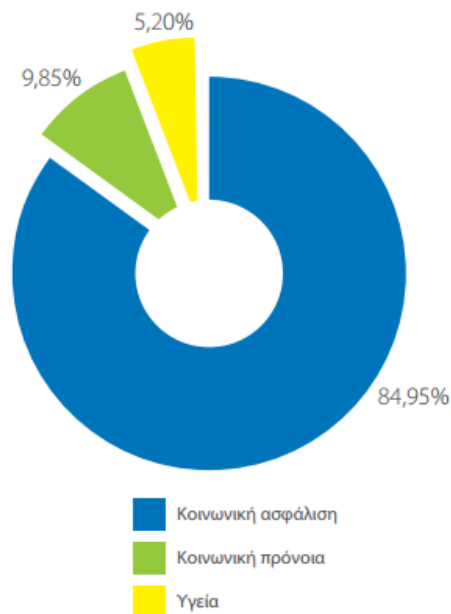
Γράφημα 9

Αναφορές για διακριτική μεταχείριση, ανά είδος διάκρισης

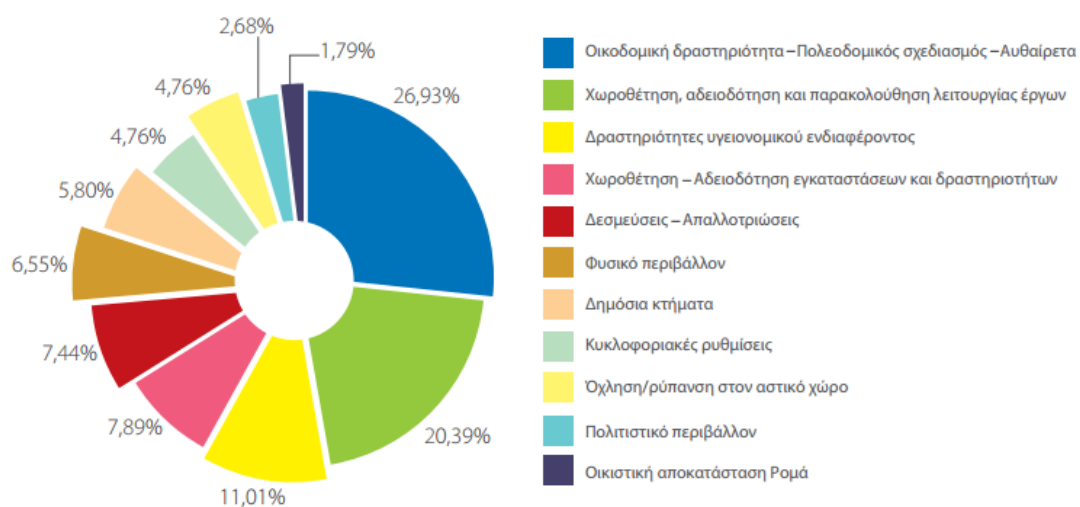
Γράφημα 10

Θέματα κοινωνικής προστασίας

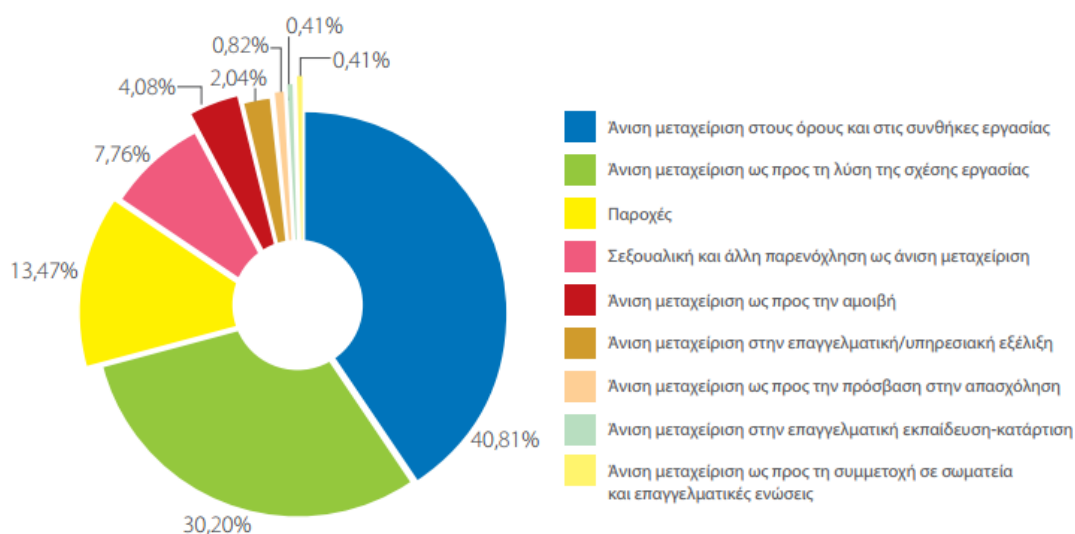
Γράφημα 11

Θέματα ποιότητας ζωής

Γράφημα 14

Θέματα ισότητας των φύλων

Ο χώρος της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστος από τη βαθύτατη οικονομική κρίση που πλήττει τη χώρα. Πέρα από τη μείωση των εσόδων που προορίζονται για τις λειτουργικές δαπάνες των σχολείων, τον περιορισμό στις προσλήψεις εκπαιδευτικών, τις συγχωνεύσεις σχολικών μονάδων και τις δυσλειτουργίες της μεταφοράς μαθητών, που έχουν άμεσο αντίκτυπο στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης, τα παιδιά, ως άμεσοι αποδέκτες προβλημάτων όπως η αύξηση της ανεργίας και η συνεχής μείωση των οικογενειακών εισοδημάτων, βιώνουν συναισθήματα αβεβαιότητας και τελικά θυμού, που ενισχύουν την εκδήλωση βίαιων και επιθετικών συμπεριφορών στα σχολεία. Στο πλαίσιο αυτό, η προστασία των παιδιών από διοικητικές πρακτικές που ενδέχεται είτε να τα εκθέσουν είτε να δυσχεράνουν την εκ μέρους τους άσκηση νομοθετικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων καθίσταται πιο επιβεβλημένη από ποτέ. Παράλληλα, η ανάγκη διαφύλαξης του σχολικού χώρου από συσκευές και μέσα επεξεργασίας δεδομένων εικόνας και ήχου, πέραν των κινητών τηλεφώνων, αλλά και εν γένει από πρακτικές που υπονομεύουν την παιδαγωγική αποστολή του σχολείου και δύνανται να διαταράξουν την εύρυθμη λειτουργία του αναγνωρίζεται πλέον και από τους αρμόδιους διοικητικούς φορείς, οι οποίοι σταδιακά λαμβάνουν μέτρα προς την κατεύθυνση αυτή. Προβλήματα πάντως εντοπίζονται και στο πεδίο διοικητικών διαδικασιών που διεξάγονται στο πλαίσιο του σχολικού περιβάλλοντος (εγγραφές

αλλοδαπών στα σχολεία, τήρηση νόμιμων διαδικασιών μαθητικών εκλογών) και δεν φαίνεται να επηρεάζονται άμεσα από τη δημοσιονομική κρίση.

Ανεκτικότητα και ιδιωτικότητα στο σχολείο, βία και επιθετικότητα μεταξύ συνομηλίκων

Η βία και η επιθετικότητα μεταξύ συνομηλίκων αποτέλεσε κατ' επανάληψη αντικείμενο παρέμβασης του Συνηγόρου κατά τον χειρισμό ατομικών υποθέσεων, αλλά και στο πλαίσιο προώθησης καλών πρακτικών με επισκέψεις σε σχολεία και εκπαιδευτικές συναντήσεις. Οι περιπτώσεις επιθετικής συμπεριφοράς που τέθηκαν υπόψη του Συνηγόρου από γονείς και εκπαιδευτικούς αφορούσαν ιδίως τον χώρο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις κάποια σχολεία δεν κατάφεραν να χειριστούν με αποτελεσματικό τρόπο περιστατικά σύγκρουσης μεταξύ δύο ή περισσότερων μαθητών, με αποτέλεσμα να παραταθούν οι αρνητικές συμπεριφορές και τελικά να επιδεινωθεί το κλίμα με την εμπλοκή των κηδεμόνων. Διαφορετικές ήταν οι περιπτώσεις παιδιών που είχαν εκδηλώσει επιθετική συμπεριφορά ως συνέπεια ιδιαίτερων αναγκών και δυσκολιών που αντιμετώπιζαν και χωρίς αυτές να έχουν διαγνωστεί ή/και χωρίς τα παιδιά να έχουν λάβει, έως τη στιγμή της παρέμβασης του Συνηγόρου, την κατάλληλη υποστήριξη. Ο Συνήγορος δέχθηκε επίσης αναφορά σχετική με περιστατικό που εκδηλώθηκε στον χώρο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και έλαβε ανεπιθύμητες προεκτάσεις. Το συγκεκριμένο επεισόδιο συνδέθηκε εύλογα με τα αυξανόμενα φαινόμενα βίας σε σχολεία της χώρας στα οποία εμπλέκονται μαθητές με ακραίες πολιτικές θέσεις. Ειδικότερα, μαθήτρια γυμνασίου κατήγγειλε ότι, ενώ διένειμε στην κοινή αυλή συστεγαζόμενων σχολείων (γυμνασίου και λυκείου) φυλλάδια κομματικής οργάνωσης, δέχθηκε φραστική απειλή από μαθητή λυκείου, ο οποίος ισχυρίστηκε ότι ανήκε σε άλλη παράταξη. Την επόμενη ημέρα, μέλη της οργάνωσης στην οποία ανήκε η μαθήτρια συγκεντρώθηκαν στην είσοδο του σχολείου και διένειμαν κείμενο διαμαρτυρίας για το περιστατικό. Στο κείμενο γινόταν ονομαστική αναφορά στον μαθητή του λυκείου και καταγγελλόταν με οξύτατους χαρακτηρισμούς η συμπεριφορά του καθώς και ανάλογες πρακτικές. Ακολούθησε επεισόδιο ανάμεσα στους διαμαρτυρόμενους και στον μαθητή, με προσωπική επίθεση σε βάρος του, ενώ παράλληλα η μαθήτρια δεχόταν επί μέρες έντονη συναισθηματική πίεση από μαθητές του λυκείου, που υποστήριζαν ότι το επεισόδιο έγινε χάριν αστεϊσμού. Σε επίσκεψή του στο σχολείο, ο Συνήγορος συζήτησε με τους μαθητές που είχαν εμπλακεί στο περιστατικό και με

τους συλλόγους διδασκόντων. Συνεργάστηκε δε με τους εκπαιδευτικούς για τη στήριξη των παιδιών που βίωναν τη συνεχιζόμενη ένταση και για την εξομάλυνση της λειτουργίας των σχολικών κοινοτήτων. Επιπλέον, επισήμανε, με επιστολή του προς την οργάνωση της οποίας ήταν μέλος η μαθήτρια, ότι, ανεξάρτητα από το περιεχόμενο μιας διαμαρτυρίας-καταγγελίας, σε κάθε περίπτωση πρέπει να αποφεύγεται η δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ιδίως ανηλίκων, που είναι εκ των πραγμάτων περισσότερο ευάλωτοι και κινδυνεύουν με στιγματισμό.

Σε όλες τις υποθέσεις που αφορούσαν περιστατικά εκδήλωσης βίας και επιθετικότητας στα σχολεία, ο Συνήγορος συνεργάστηκε στενά και σε βάθος χρόνου με τις εμπλεκόμενες σχολικές μονάδες παρέχοντας ενημέρωση για το θέμα, ενεργοποίησε τους σχολικούς συμβούλους και, όπου αυτό κρίθηκε αναγκαίο, διαμεσολάβησε ώστε να εμπλακούν οι αρμόδιες υπηρεσίες προκειμένου να αξιολογήσουν και να καλύψουν πιθανές ειδικές ανάγκες των παιδιών.

2013

Οι αναφορές που κατατέθηκαν στον Συνήγορο το 2013 αποτελούν αριθμό-ρεκόρ από το ξεκίνημα της λειτουργίας του (14.738). Επίσης, παρουσιάζουν έναν εντυπωσιακό ρυθμό αύξησης τα δύο τελευταία χρόνια. Η αύξηση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά είναι περίπου 26%, ενώ συγκριτικά με το 2011 περίπου 38%. Η διαχρονική-εξελικτική εικόνα των νέων αναφορών που υποβάλλονται τα τελευταία χρόνια στον Συνήγορο αναδεικνύει τα αυξανόμενα προβλήματα διαχείρισης των επιπτώσεων της δημοσιονομικής κρίσης από τον κρατικό μηχανισμό όσο και την εμπιστοσύνη με την οποία περιβάλλουν οι πολίτες τον θεσμό. Τα προβλήματα των πολιτών στις συναλλαγές τους με τη δημόσια διοίκηση οξύνονται ιδιαίτερα σε τομείς όπου τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται ραγδαίες αλλαγές στις νομοθετικές ρυθμίσεις, αλλά και σε τομείς όπου παρατηρείται αδυναμία ανταπόκρισης των υπηρεσιών στο έργο τους εξαιτίας των αυξανόμενων περιπτώσεων υποστελέχωσης και των περικοπών πόρων. Οι ιδιαίτεροι τομείς προβλημάτων στα οποία επικεντρώνονται οι αναφορές των πολιτών αποτυπώνουν τη διαπίστωση αυτή. Συγκεκριμένα, οι αναφορές εστιάζουν κυρίως στα ασφαλιστικά-συνταξιοδοτικά και στα οικονομικά ζητήματα, τα οποία αναδεικνύονται στην περίοδο της κρίσης και της αναδιάρθρωσης των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα. Ένα πολύ σοβαρό χαρακτηριστικό των αναφορών της τελευταίας χρονιάς είναι ότι η προσφυγή στον Συνήγορο συσχετίζεται ιδιαίτερα

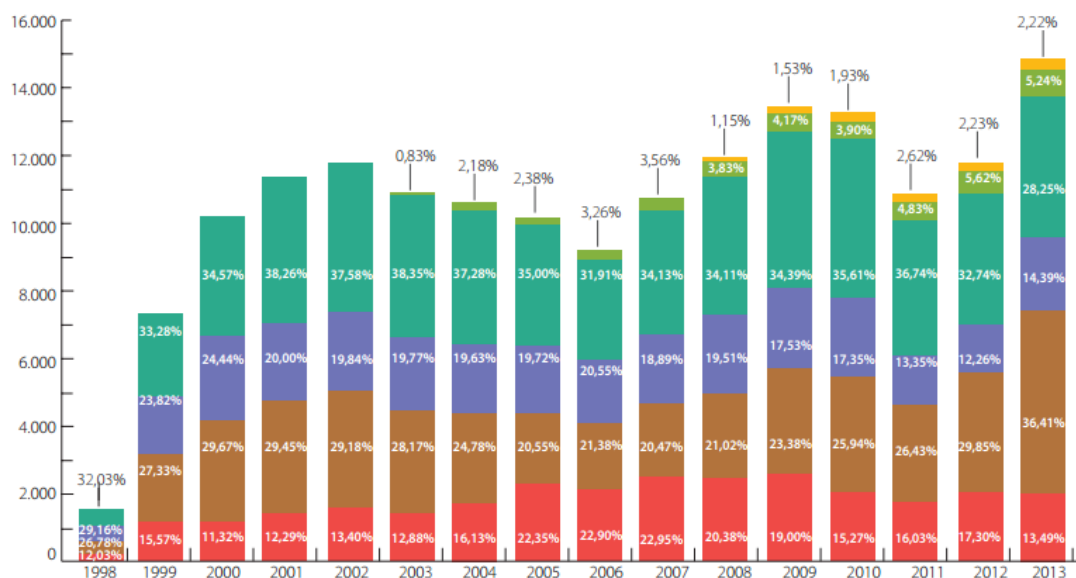
με την αδυναμία των πολιτών να ανταποκριθούν στις οικονομικές υποχρεώσεις τους προς τις διάφορες δημόσιες υπηρεσίες (φόροι, εισφορές, λογαριασμοί ΔΕΚΟ κ.λπ.). Σε πολλές τέτοιες περιπτώσεις ο ρόλος του Συνηγούρου δεν αφορά την άρση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας, αλλά εστιάζεται σε προσπάθειες μετριασμού των πιέσεων στις καθημερινές συναλλαγές των πολιτών με τις δημόσιες υπηρεσίες και στην αναζήτηση τρόπων άσκησης της διακριτικής ευχέρειας και ευελιξίας στο πλαίσιο των υφιστάμενων ρυθμίσεων. Η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων του Συνηγούρου σε θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου εξαρτάται, όπως πάντοτε, από τις διακυμάνσεις που χαρακτηρίζουν την προδιάθεση των θεσμικών συνομιλητών του. Έτσι, για τη χρονιά που πέρασε, αξίζει να τονιστούν ως εποικοδομητικές εξελίξεις:

- Η έναρξη λειτουργίας της νέας Υπηρεσίας Ασύλου.
- Ο κυρωτικός νόμος του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση του ΟΗΕ κατά των Βασανιστηρίων, ο οποίος αναθέτει στον Συνήγορο αρμοδιότητες «Εθνικού Μηχανισμού Πρόληψης».
- Η προεργασία (σύνταξη ΚΥΑ) για τον εξωτερικό έλεγχο της επιστροφής αλλοδαπών.
- Οι διαβουλεύσεις για την εκπόνηση Κώδικα Μετανάστευσης.
- Οι ειδικότερες νομοθετικές διευθετήσεις σε θέματα επαγγελματικών δικαιωμάτων.

Για όλες τις παραπάνω εξελίξεις, βέβαια, σοβαρή συνολική εκτίμηση θα μπορεί να διατυπωθεί μόνο μετά την έμπρακτη εφαρμογή τους. Προς την αντίθετη κατεύθυνση, πρέπει να επισημανθούν ως φαινόμενα αδράνειας:

- Η αμηχανία του νομοθέτη και της διοίκησης όσον αφορά την τύχη των νέων διαδικασιών κτήσης ιθαγένειας.
- Η αλληλουχία απρόσφορων ή αναποτελεσματικών διευθετήσεων όσον αφορά τη βελτίωση της εκρηκτικής κατάστασης που επικρατεί στα σωφρονιστικά καταστήματα.

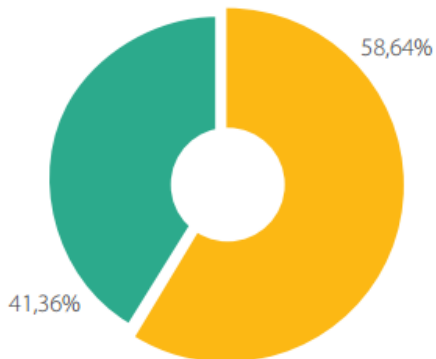
Γράφημα 1 Νέες αναφορές 1998-2013

- Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
- Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας
- Κύκλος Ποιότητας Ζωής
- Κύκλος Σχέσεων Κράτους-Πολίτη
- Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού
- Κύκλος Ισότητας των Φύλων

Γράφημα 2

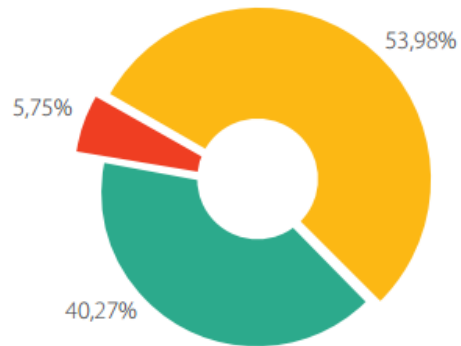
Κατανομή αναφορών που υποβλήθηκαν το έτος 2013 ως προς την αρμοδιότητα του Συνηγούρου

- Εντός αρμοδιότητας
- Εκτός αρμοδιότητας

Γράφημα 3

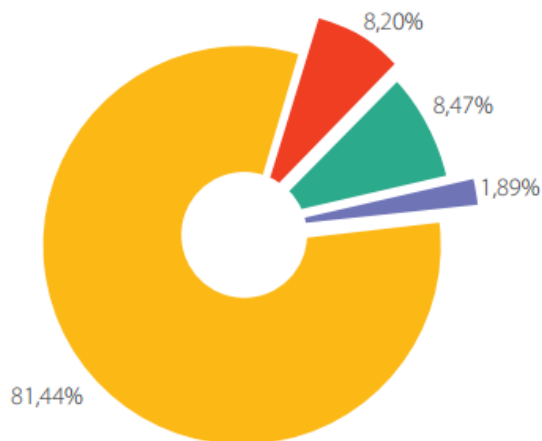
Κατανομή των εντός αρμοδιότητας αναφορών που διεκπεραιώθηκαν το 2013

- Διαπίστωση προβλήματος κακοδιοίκησης
- Μη διαπίστωση προβλήματος κακοδιοίκησης
- Διακοπή έρευνας

Γράφημα 4

Έκβαση των βασίμων αναφορών

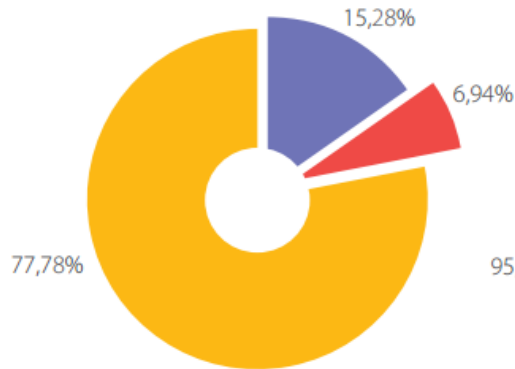

- Επίλυση του προβλήματος κακοδιοίκησης ύστερα από ενέργειες του Συνηγούρου
- Μη επίλυση του προβλήματος κακοδιοίκησης – Μη αποδοχή των προτάσεων του Συνηγούρου
- Αδυναμία επίλυσης (νομοθετικά κενά, οργανωτικές δυσλειτουργίες)
- Επίλυση χωρίς ενέργειες του Συνηγούρου

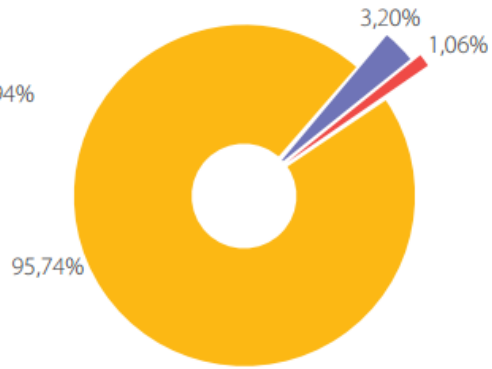
Γράφημα 5

Ποσοστό αποδοχής των νομοθετικών και οργανωτικών προτάσεων του Συνηγόρου (έτη 2012 και 2013)

2012

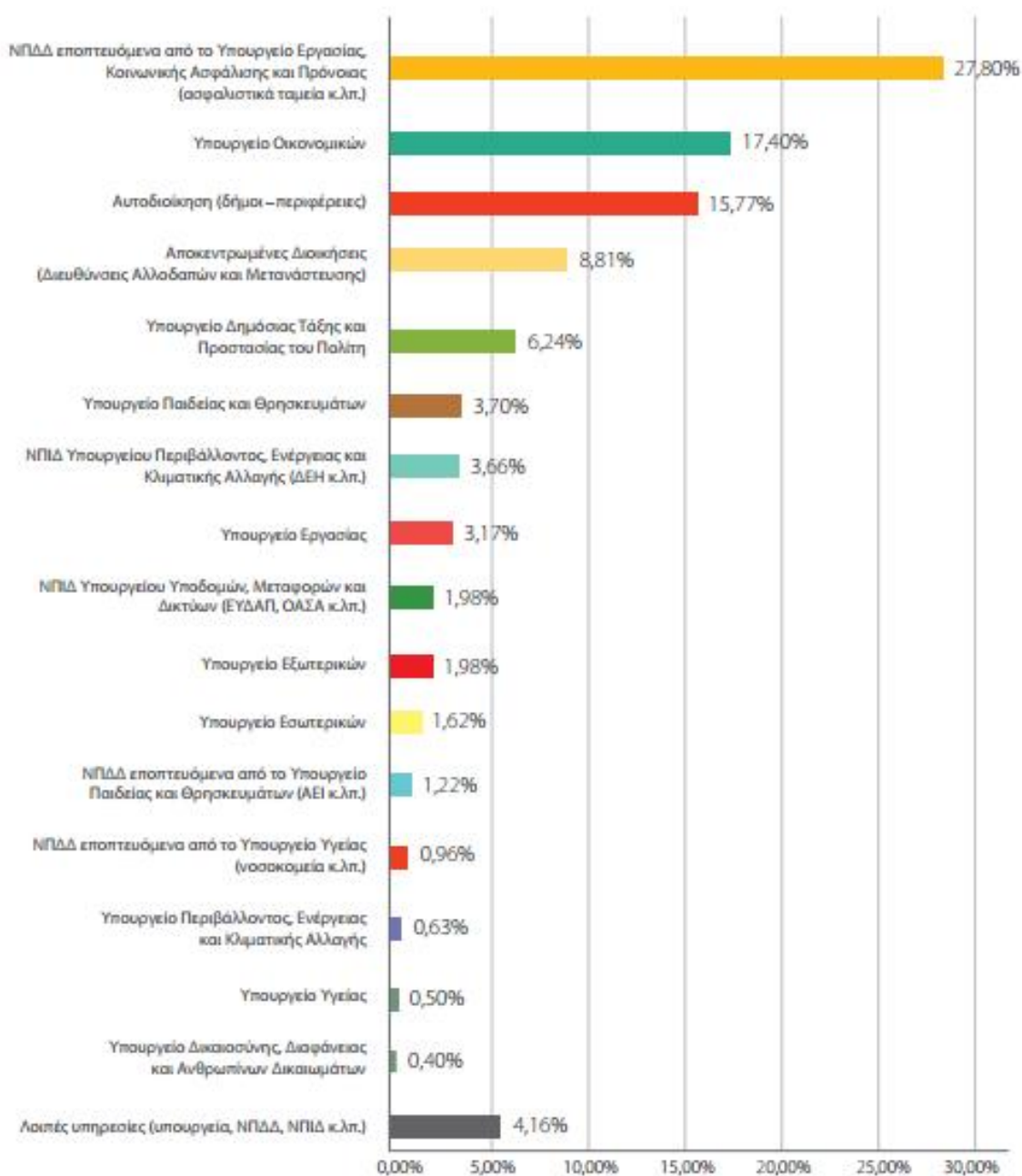
2013

	2012	2013
Προτάσεις που έγιναν προς τη διοίκηση	72	94
Προτάσεις που εκκρεμούν	56 77,78%	90 95,74%
Προτάσεις που έγιναν δεκτές	11 15,28%	3 3,20%
Προτάσεις που απορρίφθηκαν ρητώς	5 6,94%	1 1,06%

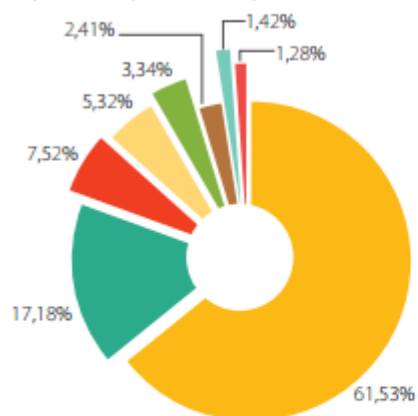
Γράφημα 7

Κατανομή των βάσιμων αναφορών ανά φορέα

Γράφημα 8

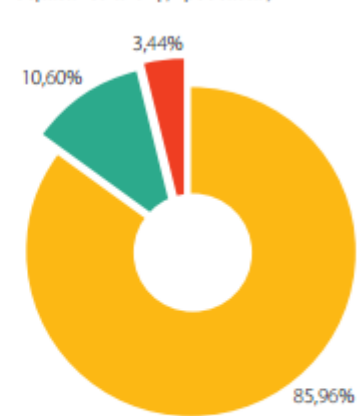
Θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου

- Είσοδος και παραμονή αλλοδαπών
- Πολιτικά δικαιώματα και υποχρεώσεις
- Ανώτατη εκπαίδευση
- Οικονομική ελευθερία
- Προσωπική ελευθερία
- Έννομη προστασία
- Ίδιωτικότητα και προσωπικότητα
- Φρόνημα και αυτοπροσδιορισμός

Γράφημα 10

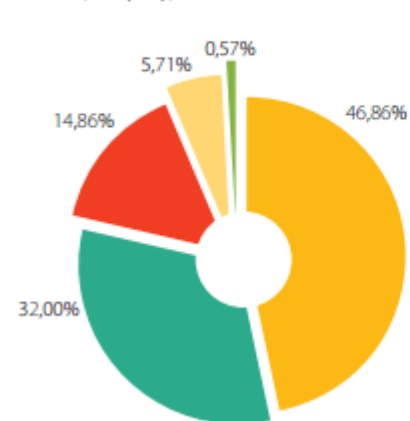
Θέματα κοινωνικής προστασίας

- Κοινωνική ασφάλιση
- Κοινωνική πρόνοια
- Υγεία

Γράφημα 9

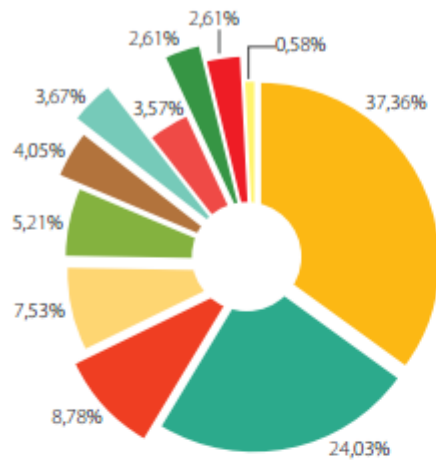
Αναφορές για διακριτική μεταχείριση, ανά είδος διάκρισης

- Διάκριση λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής
- Διάκριση λόγω αναπηρίας
- Διάκριση λόγω ηλικίας
- Διάκριση λόγω θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων
- Διάκριση λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού

Γράφημα 11

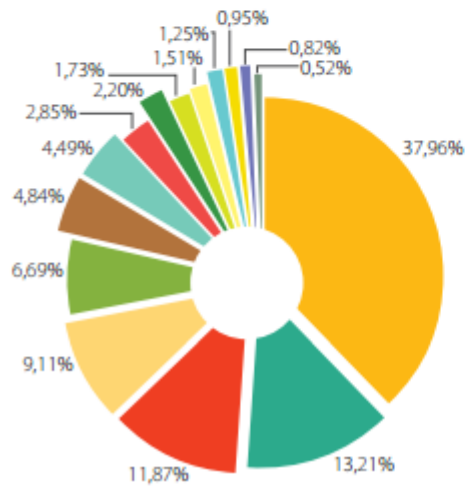
Θέματα ποιότητας ζωής

- Χωροθέτηση, αδειοδότηση και παρακολούθηση λειτουργίας έργων
- Οικονομική δραστηριότητα – Παλεοδομικός σχεδιασμός – Αυθαίρετα
- Φυσικό περιβάλλον
- Δραστηριότητες υγειονομικού ενδιαφέροντος
- Χωροθέτηση – Αδειοδότηση εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων
- Δεσμεύσεις – Απαλλοτριώσεις
- Όχληση/ρύπανση στον αστικό χώρο
- Πολιτιστικό περιβάλλον
- Δημόσια κτήματα
- Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις
- Οικιστική αποκατάσταση Ρομά

Γράφημα 12

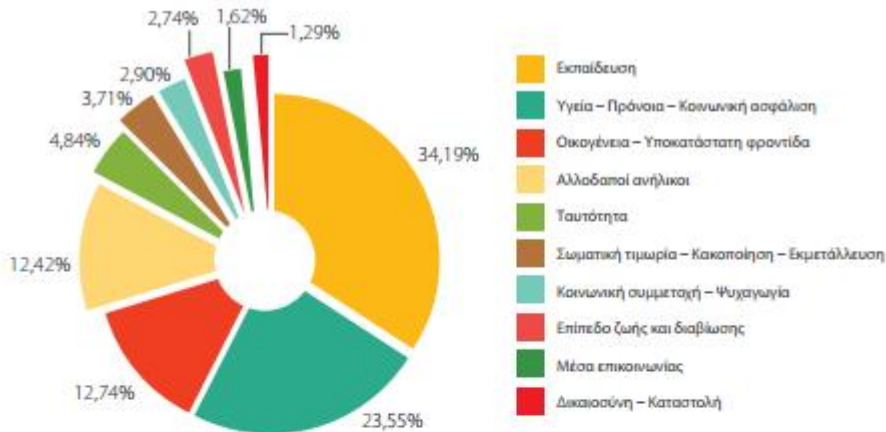
Θέματα σχέσεων κράτους-πολίτη

- Φορολογία
- Λειτουργία της δημόσιας διοίκησης
- Μεταφορές
- Παραγωγή κοινής ωφέλειας
- Τοπική αυτοδιοίκηση
- Προαλήψεις
- Ευθύνη του Δημοσίου (πλην δημοσίων προμηθειών)
- Δάνεια
- Εργασία – Απασχόληση
- Επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση
- Γεωργία – Κτηνοτροφία – Αλιεία
- Οικονομικές δραστηριότητες και ανάπτυξη
- Εργατικές κατοικίες
- Δημόσιες προμήθειες
- Λοιπά θέματα σχέσεων κράτους-πολίτη (ταχυδρομικές υπηρεσίες, πολιτική προστασία)

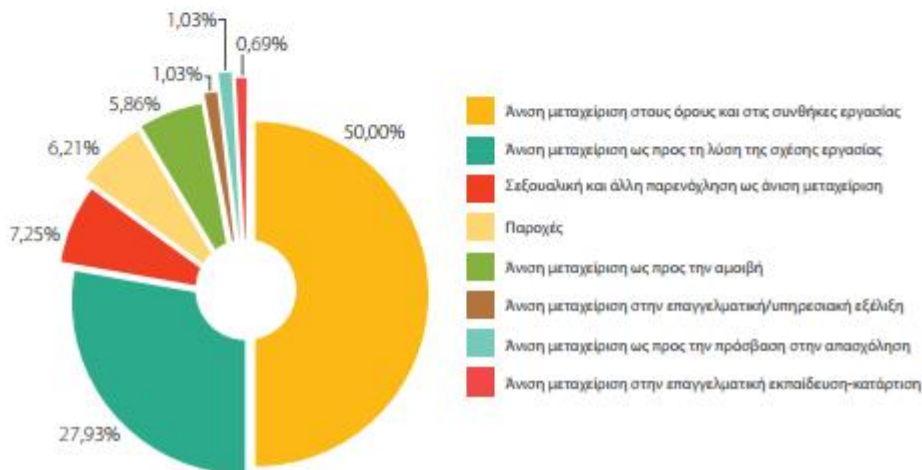
Γράφημα 13

Θέματα δικαιωμάτων του παιδιού

Γράφημα 14

Θέματα ισότητας των φύλων

Εκ των πραγμάτων αλληλένδετες, η οικογενειακή και η σχολική ζωή συναρθρώνουν έναν ενιαίο χώρο στον οποίο ασκούνται και δοκιμάζονται τα δικαιώματα των ανηλίκων. Έτσι, λόγου χάρη, σε ζητήματα όπως η ενδοοικογενειακή και η ενδοσχολική βία, οι διαπιστώσεις, οι αιτίες και τα μέσα παρέμβασης ακολουθούν παράλληλη πορεία. Σε θέματα επιμέλειας και εκπαίδευσης μετά το διαζύγιο των γονέων, η προφανής αλληλεπίδραση οικογένειας και σχολείου καθιστά αδύνατη τη συμβατική οριοθέτηση μεταξύ των δύο αυτών πεδίων και αναγκαία τη συντονισμένη δράση του Συνηγόρου. Αντίστοιχες αλληλεπιδράσεις οικογένειας και σχολείου μπορούν να διαγνωσθούν και σε σειρά άλλων υποθέσεων που παρουσιάζονται σε αυτή την ενότητα.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Οι παρεμβάσεις του Συνηγόρου σε ζητήματα οικογενειακής ζωής αποτελούν το κύριο πεδίο όπου εκδηλώνεται η ειδική και εξαιρετική αρμοδιότητά του «για θέματα που ανάγονται σε ιδιώτες [...] που προσβάλλουν τα δικαιώματα του παιδιού», με την προσοχή, την ευαισθησία αλλά και τις δυσκολίες που ακολουθούν κάθε τέτοιο εγχείρημα. Συχνά πάντως στις υποθέσεις αυτές ασκείται και ο κλασικός έλεγχος επί δημοσίων υπηρεσιών που τυχόν εμπλέκονται, όπως, για παράδειγμα, δημοτικές ή αστυνομικές αρχές.

ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Οι υποθέσεις που σχετίζονται με τον χώρο της οικογένειας αντανακλούν σε μεγάλο βαθμό τις επιπτώσεις του διαζυγίου των γονέων ή των κλονισμένων ενδοοικογενειακών σχέσεων στη ζωή των παιδιών. Στο πεδίο αυτό ο Συνήγορος παρεμβαίνει συνήθως για να διασφαλίσει το δικαίωμα του παιδιού να διατηρήσει τη σχέση και με τους δύο γονείς και να απολαμβάνει τη φροντίδα και των δύο σε όλους τους τομείς της ζωής του: οικογένεια, σχολείο, κοινωνική ζωή. Συχνά, επίσης, καλείται να οριοθετήσει τον ρόλο του κάθε γονέα, όπως επανακαθορίζεται μετά το διαζύγιο, οπότε προκύπτουν και διαφωνίες μεταξύ των πρώην συζύγων για την ανατροφή των παιδιών.

Η γονική μέριμνα μετά το διαζύγιο:

Ο Συνήγορος διερεύνησε αναφορές πρώην συζύγων που σχετίζονταν με το κύρος των ιδιωτικών συμφωνιών ανάθεσης επιμέλειας στον ένα γονέα. Κατά την εφαρμογή των συμφωνιών αυτών δημιουργούνται συχνά σοβαρές συγκρούσεις, καθώς ο ασκών την επιμέλεια τείνει να αποκλείσει τον άλλο από αποφάσεις και εκδηλώσεις της ζωής του τέκνου. Ο Συνήγορος επισήμανε ότι η γονική μέριμνα, που περιλαμβάνει την επιμέλεια, αποτελεί καθήκον και λειτουργικό δικαίωμα των γονέων. Επιπλέον, η από κοινού άσκησή της και από τους δύο γονείς βασίζεται σε κανόνα αναγκαστικού δικαίου. Επομένως τυχόν ιδιωτική συμφωνία για την αποκλειστική άσκηση της γονικής μέριμνας ή μέρους αυτής από τον έναν από αυτούς μπορεί μεν να λειτουργεί στις μεταξύ τους σχέσεις, πλην όμως, εφόσον δεν έχει επικυρωθεί δικαστικά, δεν είναι έγκυρη και δεν τους δεσμεύει εάν οποτεδήποτε αποφασίσει ένας από αυτούς να μην την τηρήσει. Με βάση το παραπάνω σκεπτικό, στις υποθέσεις που χειρίστηκε ο

Συνήγορος δικάωσε τον γονέα που διεκδικούσε συμμετοχή στην ανατροφή του παιδιού του παρόλο που είχε αρχικά παραχωρήσει ιδιωτικά την επιμέλεια, υποδεικνύοντας στους τρίτους έναντι των οποίων προβαλλόταν η συμφωνία (λ.χ. στο σχολείο) ότι δεν δεσμεύονται από αυτήν.

Κλωνισμός οικογένειας και ενδοοικογενειακή παραμέληση

Συνομήλικη φίλη έφηβης ζήτησε την παρέμβαση του Συνηγόρου επειδή η τελευταία είχε προβεί σε επανειλημμένες απόπειρες αυτοκτονίας λόγω προβλημάτων στη σχέση με τη μητέρα της. Η έφηβη διαβιούσε μαζί με τη μητέρα και τον σύντροφο αυτής, κατόπιν του διαζυγίου των γονέων της. Από τη διερεύνηση προέκυψε άρνηση της έφηβης να αποδεχθεί τον σύντροφο της μητέρας, παραμελητική συμπεριφορά της τελευταίας, αλλά και ελλιπής ενεργοποίηση της αστυνομίας όταν το παιδί είχε προσφύγει στο τμήμα της περιοχής ζητώντας υποστήριξη πριν από την τελευταία απόπειρα αυτοκτονίας. Η ανήλικη νοσηλεύθηκε σε παιδοψυχιατρική κλινική και ο Συνήγορος συνεργάστηκε υποστηρικτικά για την αποκατάσταση της ομαλής καθημερινότητάς της με την επιλογή πρακτικών λύσεων, όπως η αλλαγή τόπου κατοικίας ώστε να εξασφαλίζεται η σχετική αυτονομία της, καθώς και με τη διασφάλιση τακτικής παρακολούθησής της από την κλινική. Σε άλλες περιπτώσεις ενδοοικογενειακής κακοποίησης ή παραμέλησης ανηλίκου, ο Συνήγορος μετά τη διερεύνηση υπέβαλε εμπειριστατωμένη έκθεση στην Εισαγγελία Ανηλίκων προκειμένου να προστατευθούν άμεσα τα παιδιά των εμπλεκόμενων οικογενειών.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Εγγραφές και προαγωγή αλλοδαπών μαθητών:

Πρωταρχική μέριμνα του Συνηγόρου είναι η διασφάλιση του πυρήνα του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος στην εκπαίδευση, δηλαδή της ακώλυτης πρόσβασης σε αυτήν. Στο πλαίσιο επίσκεψης σε γυμνάσιο διαπολιτισμικής εκπαίδευσης της πρωτεύουσας διαπιστώθηκε ότι μεγάλος αριθμός αλλοδαπών μαθητών δεν προάγονταν στην επόμενη τάξη παρά το γεγονός ότι η σχολική τους επίδοση και η φοίτηση κρίνονταν επαρκείς.

Ο ΣτΠ, κατά την μέχρι στιγμής λειτουργία του, έχει κινηθεί κατά κανόνα στη διευκόλυνση της διαβούλευσης μεταξύ των μερών. Προκρινόμενου να πείσει την Διοίκηση, δεν καταφεύγει σε υπερβατικές κατασκευές διοικητικής ηθικής ή

φιλανθρωπίας, παρά μόνο επιχειρηματολογεί είτε επί τη βάση ρητών διατάξεων (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται βεβαίως εκείνες του Συντάγματος και του ευρωπαϊκού ή διεθνούς δικαίου), ενίοτε υποδεικνύοντας εναλλακτικές οδούς για την ερμηνεία αυτών, είτε επί τη βάση γνωστών αρχών του Δημοσίου Δικαίου, όπως εκείνες έχουν διαπλαστεί από την νομολογία (χρηστή διοίκηση, αναλογικότητα, προστατευόμενη εμπιστοσύνη κ.ο.κ)

Προσεγγίζοντας κριτικά τη φύση και τη θέση τον ΣτΠ, επισημαίνουμε ότι αυτό θα πρέπει να επιχειρηθεί μέσα στο γενικότερο πλαίσιο θεσμικής υπόστασης και λειτουργικής δράσης των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών. Αυτό σημαίνει ότι δεν πρέπει να προσδιορισθεί μόνο το θεσμικό του πλαίσιο αλλά να διερευνηθεί και η αντίληψη και στάση που εκπορεύεται από το γενικότερο πολιτικό πεδίο και ειδικότερα από τους κυριότερους εκφραστές του, τα πολιτικά κόμματα. Διευρύνοντας αυτή την οπτική το ίδιο θα πρέπει να διερευνηθεί αναφορικά με το σύνολο των κοινωνικών αντιλήψεων και στάσεων απέναντι στις ΑΔΑ, μετά από δυο δεκαετίες λειτουργίας τους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Όπως αναφέραμε και στην εισαγωγή μας, ο ΣτΠ ως μία Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή, έχει στόχο να βοηθήσει τον πολίτη στις σχέσεις του με το κράτος, μία σχέση που πολλές φορές λειτουργεί σε βάρος του πολίτη καταπατώντας ταυτόχρονα τα θεμελιώδη δικαιώματά του. Ο βασικός τρόπος που χρησιμοποιεί ο ΣτΠ, είναι η παρότρυνση και η διευκόλυνση της διαβούλευσης ανάμεσα στο κράτος και τον πολίτη (19), χρησιμοποιώντας ως πρώτιστη επιχειρηματολογική του βάση ολόκληρο το νομικό πλέγμα, εθνικό και ευρωπαϊκό, που ρυθμίζει τις σχέσεις κράτους – πολίτη. Έτσι αποφεύγει την επίκληση ηθικοπλαστικών και φιλανθρωπικών επιχειρημάτων, που αφενός θα ήταν τελικά αναποτελεσματικά και αφετέρου θα υπονόμειαν το κύρος και την λειτουργία του, ως Διοικητικής Αρχής που δρα στη βάση και τα όρια ενός στέρεου και συμπαγούς νομικού πλαισίου. Όμως, αυτός ο τρόπος προσέγγισης των προβλημάτων δεν έχει ως οπτική το «γράμμα» του νόμου αλλά το «πνεύμα» του νόμου, συμπληρωμένη από μια φιλελεύθερη διάθεση που αναγνωρίζει την ανισότητα που διαπερνά εξαρχής την σχέση κράτους – πολίτη σε βάρος του δεύτερου. Στα πλαίσια αυτής της εργασίας που επιχείρησε να διερευνήσει την οντολογική αλλά και την λειτουργική – επιχειρησιακή διάσταση του ΣτΠ, θεωρούμε ότι ο ρόλος του είναι σημαντικός, παράγει θετικά αποτελέσματα και η παρουσία του, ως ένας μηχανισμός υπεράσπισης των δικαιωμάτων του πολίτη, είναι απαραίτητη. Όπως αναφέρει δήλωση του Ελληνικού Παρατηρητηρίου των Συμφωνιών του Ελσίνκι (ΕΠΣΕ) «Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει κερδίσει το σεβασμό της πλειοψηφίας των Ελλήνων πολιτών, καθώς έχει βοηθήσει χιλιάδες από αυτούς να επιλύσουν επιτυχώς τα προβλήματά τους με τη διοίκηση» (20), χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν και «κακές» στιγμές στη διαχείριση προβλημάτων, όπως αυτή σε σχέση με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει τρανς μαθήτρια εσπερινού σχολείου (21).

Είναι αναμφισβήτητο ότι η Δημόσια Διοίκηση στέκεται πολλές φορές αρνητικά απέναντι στις πρωτοβουλίες και τη δράση του ΣτΠ, αντανακλώντας είτε χρόνιες οργανωτικές και λειτουργικές παθογένειες της και μια έξι προς την τυπική διεκπεραίωση των προβλημάτων είτε την πίεση της πολιτικής εξουσίας προς μια περιοριστική των δικαιωμάτων του, αντιμετώπιση του πολίτη. Ειδικά τα τελευταία χρόνια της βαθείας οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, όπου σχεδόν όλοι οι δημόσιοι θεσμοί και λειτουργίες αποδομούνται υλικά και ηθικά, το έργο του ΣτΠ γίνεται

ακόμα πιο δύσκολο και το διακύβευμα της υπεράσπισης των δικαιωμάτων του πολίτη πιο κρίσιμο.

Έτσι θεωρούμε ότι η όποια κριτική **(22)** ασκείται για τον σημερινό του ρόλο, θα πρέπει να έχει ως τελικό στόχο την στήριξη και την ενίσχυση του, εφόσον αταλάντευτα στέκεται στο πλάι των δοκιμαζόμενων πολιτών.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

ΕΝΤΥΠΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Προς το Συνήγορο του Πολίτη

(ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ ΑΤΕΛΩΣ)

1. ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (Παρακαλούμε συμπληρώστε με ΚΕΦΑΛΑΙΑ γράμματα)

ΟΝΟΜΑ:.....
.....

ΕΠΩΝΥΜΟ:.....
.....

ΟΝΟΜΑ
ΠΑΤΡΟΣ:.....

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:
ΟΔΟΣ/ΑΡΙΘΜΟΣ.....

ΠΟΛΗ.....ΤΑΧ.

ΚΩΔ.....

ΑΡΙΘΜ. ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΣΤΥΝ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ
/ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟΥ:.....

ΤΗΛΕΦΩΝΟ:.....FAX:.....
.....

2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ Η ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

.....
.....
.....

3. ΠΕΡΙΓΡΑΨΤΕ ΜΕ ΣΥΝΤΟΜΙΑ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΑΣ (Παρακαλούμε συμπληρώστε με καθαρά και ευανάγνωστα γράμματα, με μπλε ή μαύρο στυλό, και εξηγήστε σύντομα και με τρόπο σαφή και κατανοητό, το πρόβλημά σας. Είναι απαραίτητο να αναφέρετε στοιχεία, όπως για παράδειγμα: την ακριβή ημερομηνία και τις περιστάσεις κάτω από τις οποίες ανέκυψε το πρόβλημά σας καθώς και τον τρόπο με τον οποίο ζητάτε να επιλυθεί, αν έχετε ήδη απευθυνθεί στην αναφερόμενη υπηρεσία, αν λάβατε απάντηση, αν έχετε ασκήσει ενδικοφανή προσφυγή ή αν η υπόθεσή σας εκκρεμεί ενώπιον δικαστικής αρχής).....

.....
.....
.....
.....
.....

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΙΣΩ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

- 1) «Πολιτική και Δίκαιο» Β' Γενικού Λυκείου εκδ. ΟΕΔΒ
- 2) <http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/ba/2012/KrassasNikolaos/attached-document-1338881616-566141-5870/Krassas2012.pdf>
- 3) <http://www.greeklaws.com/pubs/uploads/3215.pdf>
- 4) http://el.wikipedia.org/wiki/Ευρωπαϊός_Διαμεσολαβητής
- 5) <http://www.synigoros.gr/?i=stp.el.fundlaw>
- 6) <http://www.synigoros.gr/?i=stp.el.organogramma>
- 7) <http://www.0-18.gr/gia-megaloyis/ti-einai-o-synigoros>
- 8) <http://www.0-18.gr/gia-megaloyis/anafora-proagogi-dikaiomaton-toy-paidioy>
- 9) <http://www.0-18.gr/gia-megaloyis/gia-megaloyis/o-synigoros-sta-scholeia>
- 10) www.0-18.gr/gia-megaloyis/dsdp
- 11) <http://www.synigoros.gr/?i=stp.el.constitutionlaw>
- 12) <http://www.synigoros.gr/?i=health-and-social-welfare.el>
- 13) <http://www.synigoros.gr/?i=quality-of-life.el>
- 14) <http://www.synigoros.gr/?i=state-citizen-relations.el>
- 15) <http://www.synigoros.gr/?i=isotita-ton-fylon.el>
- 16) <http://www.synigoros.gr/?i=childrens-rights.el>
- 17) <http://www.synigoros.gr/?i=human-rights.el>

18) <http://www.synigoros.gr/?i=stp.el.annreports> (στο ίδιο και οι αναφορές των υπόλοιπων ετών)

19) www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esta/T2/029/10149.pdf

20) www.greekhelsinki.gr/bhr/greek/articles/pr01_19_09_01.rtf

21) <https://www.efsyn.gr/?p=167841>

22) <http://rednotebook.gr/details.php?id=11389>